

RIIGIKOGU
AASTARAAMAT
2011/2012

Riigikogu aastaraamat 2011/2012

Aastaraamat koondab perioodi
27. märts 2011 – 9. september 2012
ning on valminud Riigikogu Kantslei ja
Eesti Rahvusraamatukogu koostööna

Peatoimetaja *Aivar Jarne*
Koostanud ja toimetanud *Rita Hillermaa* ja *Piret Viljamaa*
Keeleliselt toimetanud *Inna Saaret* ja *Gerli Eero*
Kujundanud ja küljendanud *Rein Seppius*
Fotod: Riigikogu Kantslei, Scanpix, Äripäev

ISSN 1736-776X

Trükitud Tallinna Raamatutrükikojas

Autoriõigus – Riigikogu Kantslei 2012, Eesti Rahvusraamatukogu 2012

Saatesõna

Hea lugeja!

Hoiate käes XII Riigikogu esimest aastaraamatut, mis hõlmab ajavahemikku aprillist 2011 septembrini 2012 ehk praeguse Riigikogu koosseisu tööle asumisest neljanda istungjärgu alguseni. Parlament alustas oma tööd kenasti ja oldi valmis kiiresti andma väarikat panust Eesti seadusloomesse.

Kantselei uue direktorina ei oma ma küll vahetut kokkupuudet kogu poolelise aasta tööga, kuid sirvides käesolevat aastaraamatut, tuleb märkida parlamendi sisukat ja laiahaardelist tegevust.

Vaadeldaval perioodil oli Riigikogu aktiivne ja nähtav mitte ainult seadusandjana, vaid ka parlamentaarse välissuhtluse korraldajana. Eelmisel aastal olime eesistujad Balti Assamblees, mille 20. aastapäeva tähistasime ka meeldejäeva galakontserdiga Estonias. Sel kevadel korraldasime Tallinnas NATO Parlamentaarse Assamblee kevadistungi.

Eestis on viimastel aastatel korraldatud palju rahvusvahelisi üritusi, kuid 25.-28. maini 2012 Tallinnas toimunud NATO Parlamentaarse Assamblee istung oli meile tõsine proovikivi. Foorumil osalesid 46 riigi delegatsioonid ühtekokku ligi 600 külalisega. Istungil ja töörühmades käsitletud teemad lähtusid suuresti nädalapäevad varem toimunud NATO tippkohtumisel Chicagos vastu võetud otsustest. Järelkaja istungi sisulisele ja korralduslikule küljele oli igati positiivne. Assamblee president Karl A. Lamers hindas arutelu viljakaks ja konstruktiivseks. Külaliste tähelepanu ja tunnustust pälvis ka pakutud kultuuriprogramm, sealhulgas Riigikogu esimehe vastuvõtt Meremuuseumis.

Välissuhtluses on aktiivsed ka komisjonid ning parlamendirühmad. Tuleb tõdeda, et Riigikogu välissuhtlus on elav ja tõhus, kui see toimib kõigil – nii parlamendi juhatuse, delegatsioonide, komisjonide, fraktsioonide kui ka parlamendirühmade tasanditel.

Kui heita kiirpilk seadusloomele, siis üheks olulisemaks ja parlamendi tööd pikemaajaliselt mõjutavamaks otsuseks võib tõenäoliselt pidada Euroopa stabiilsus-mehhanismiga seonduvat, millega Riigikogu sätestas, et ka kiireloomulised otsused on täiskogu pädevuses.

Kahe viimase istungjärgu ajal on seadusloome teemade kõrval esile kerkinud muud küsimused. Nii vaieldakse taas, nagu 1990. aastatel, parlamendisaadikute puutumatus ja võimude lahususe üle.

Arutusobjektiks on saanud parlamendi enesekorraldus-õiguse ja täitevvõimu teostatava kriminaalmenetluse põhimõtete piirid. Kas Riigikogu liige on vaba oma sõnas, mis lausutud komisjonis või täiskogu ees? Kas kinnise komisjoni istungi kinnisus on ikka kaitstud?

Riigikogu esimees on märkinud, et enesekorraldus-õigus annab parlamendile voli siseasju oma äranägemise järgi korraldada. Teistel riigiorganitel, iseäranis täitevvõimuasutustel ei ole õigust sellesse sekkuda. Vastasel juhul ei oleks Riigikogul võimalik oma põhiseaduslikke ülesandeid, eelkõige seadusandlikku funktsiooni vabalt ja segamatult täita, kaduma läheks vaba arutus ja võimalus kuulata organisatsioonide ja institutsioonide seisukohti. Need demokraatia põhitõed vajavad aeg-ajalt lahtimõtestamist, läbiarutamist ja ülekordamist nii meie endi seas kui ka väljaspool.

Usun, et Riigikogu järjekordse aastaraamatu põhjal võib veenduda asjade demokraatlikus korralduses. Samas oleme loomas traditsiooni. Kui esimeses aastaraamatus kajastus eelmise parlamendikoosseisu algus, siis samasugust lugemist võib leida praeguse koosseisu kohta nüüdki. Veel kord saab üle vaadata valimistulemused, aga loomulikult ka õigusloome ja komisjonide tegevuse poolelise aasta jooksul. Põhjalikult on käsitletud Riigikogu parlamentaarse kontrolli alast tegevust, välissuhtlust ning suhteid avalikkusega. Heites pilgu raamatu lõpulehekülgedele ja piltidele, on võimalus näha, kui laiahaardeline ning teinekord lõbuski on Riigikogu ja kantselei tegevus, eriti kui parlamendile rahvas külla tuleb.

Loodan, et huvitavat lugemist jätkub kõigile ning loetu põhjal on meil hea üheskoos edasi minna.

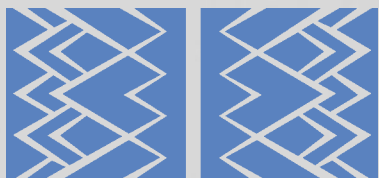
Maria Alajõe
Riigikogu Kantselei direktor

Sisukord

Saatesõna <i>Maria Alajõe</i>	3
Riigikogu XII koosseis:	
Valimine. Juhatus. Fraktsioonid.	6
Valimine	7
Juhatus	10
Fraktsioonid	11
Koosseisu muudatused	15
Fakte Riigikogu liikmete kohta	15
Riigikogu komisjonid ja õigusloome	16
Euroopa Liidu asjade komisjon	17
Keskkonnakomisjon	19
Kultuurikomisjon	22
Maaelukomisjon	23
Majanduskomisjon	25
Põhiseaduskomisjon	27
Rahanduskomisjon	29
Riigikaitsekomisjon	32
Sotsiaalkomisjon	34
Väliskomisjon	36
Õiguskomisjon	38
Muud komisjonid	40
Seadusandlus	42
Statistika	46
Ülevaade riigieelarve arutelust	47
Parlamentaarne kontroll ja muu tegevus	49
Parlamentaarne kontroll	50
Arupärimised	50
Kirjalikud küsimused	51
Infotunniküsimused	52
Muu kontrolltegevus	53
Tegevus muudes valdkondades	55
Riigikogu liikmete ühendused	63
Välissuhtlus	66
Parlamentaarne koostöö rahvusvahelisel tasandil	67
Riigikogu delegatsioonid	68
Riigikogu väliskülalised	72
Riigikogu juhatuse välisviisiidid	76
Parlamendirühmad	78
Väliskomisjon ja Aasia-strateegia	
<i>Marko Mikkelson</i>	80
Riigikogu ja avalikkus	82
Riigikogu kodu- ja töökorra seaduse kommentaaridest	
<i>Aaro Mõttus</i>	86

RIIGIKOGU XII KOOSSEIS: VALIMINE JUHATUS FRAKTSIOONID

Asudes sisuga täitma valijatelt saadud mandaati, küsige endilt otse ja ausalt: kas elu kõikjal Eestis on ühtviisi elamist väärt? Kas kõik me talendid löövad õitsele? Kas meie ülikoolide pakutav haridus rahuldab meie kõige targemaid noori? Kas me põhikoolid, kutsekoolid ja gümnaasiumid valmistavad ette noori, kes saavad hakkama ja leiavad tööd 21. sajandi majanduses? Kas parimatest ideedest saavad ühishuve edendavad otsused? Kas meie kodanike põhiseaduslikud õigused on alati ja kõikjal vääramatult kaitstud? Kas oleme, me kõik, emakeelest ja kultuurist sõltumata, õnnelikud just siin, Eestis? Kuni vastus on eitav või isegi ebalev, ei peaks me muretsema eesmärkide nappuse üle.

*(Vabariigi Presidendi
Toomas Hendrik Ilvese kõnest,
04.04.2011)*

Valimine

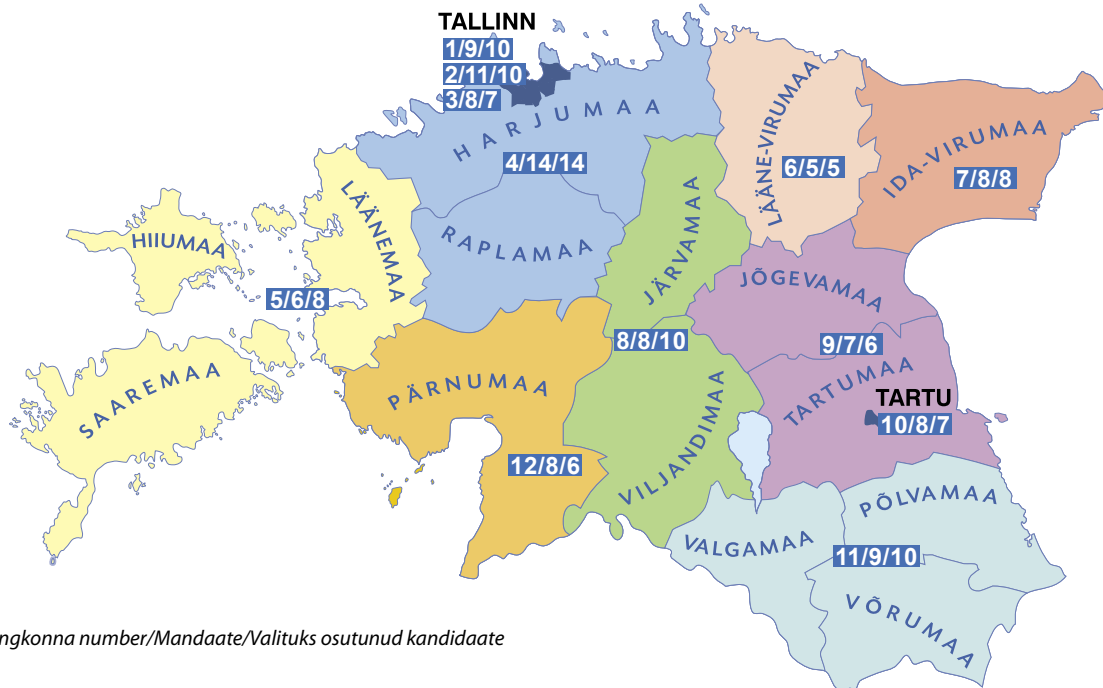
Riigikogu XII koosseisu valimine toimus 6. märtsil 2011. a. Riigikogu valiti 2002. a vastu võetud Riigikogu valimise seaduse alusel, mida pärast 2007. a on muudetud 8 korral (näiteks pikendati elektroonilise hääletamise aega 10.-4. päevani enne valimispäeva, samas loobuti eelhääletamise korraldamisest maakonnakeskustes 13-9 päeva enne valimispäeva ning esmakordselt sai elektroonilisel hääletamisel kasutada valija isiku tuvastamiseks mobiil-ID-d).

Riigikogu käis valimas 580 264 kodanikku ehk 63,5% hääleõiguslikest kodanikest, kehtetuid sedeleid oli 5131, kehtivaid sedeleid 575 133. Sedeliga eelhääletanud oli 109 197, kodus hääletanud 7648, välisriigis hääletanud 2763. Populaarne oli elektrooniline hääletamine, seda võimalust kasutas 140 846 valijat.

Riigikokku kandideeris 789 inimest (ühele Riigikogu liikme kohale 7,8). 2011. a oli registreeritud 12 erakonda, valimistel osales 9, nende nimekirjades oli 757 kandidaati. Lisaks kandideeris 32 üksik-kandidaati.

Riigikokku pääsesid erakonnad, mis said hääli üle 5%: Eesti Reformierakond, Eesti Keskerakond, Erakond Isamaa ja Res Publica Liit ning Sotsiaaldemokraatlik Erakond. Vähenes kompensatsiooni-mandaatide arv, jagamisele läks 14 isikumandaati, 68 ringkonnamandaati ja 19 kompensatsiooni-mandaati. Kõige rohkem hääli kogus Eesti Keskerakonna nimekirjas kandideerinud Edgar Savisaar (23 000 häält). Erakondadest sai kõige rohkem hääli Eesti Reformierakond (164 255 häält).

Valimisringkonnad ja mandaatide jaotus

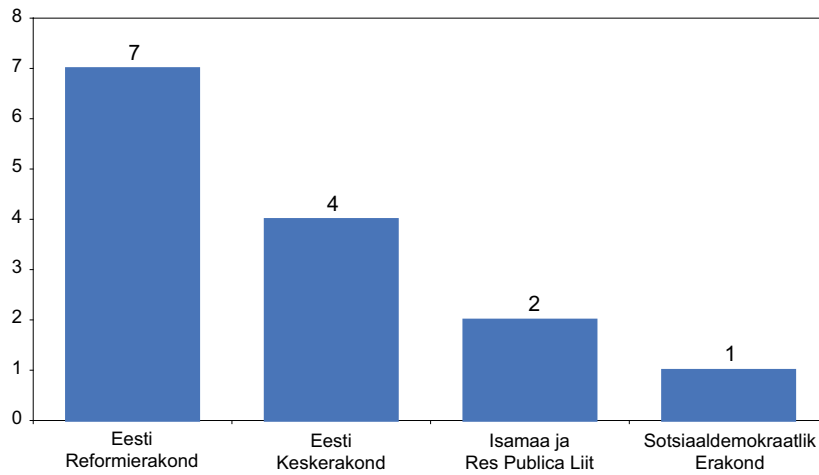
Ringkonna number/Mandaate/Valitaks osutunud kandidaate

Ringkonna number ja nimetus	Mandaate	Valijad	Osavõtu %	Valitaks osutunud kandidaate
1. Tallinn: Haabersti, Põhja-Tallinn ja Kristiine	9	76 189	69,7	10
2. Tallinn: Kesklinn, Lasnamäe ja Pirita	11	104 478	68,4	10
3. Tallinn: Mustamäe ja Nõmme	8	69 816	72,8	7
4. Harju- ja Raplamaa	14	130 270	67,5	14
5. Hiiu-, Lääne- ja Saaremaa	6	58 583	58,5	8
6. Lääne-Virumaa	5	48 875	58,7	5
7. Ida-Virumaa	8	67 604	56,2	8
8. Järva- ja Viljandimaa	8	70 092	59,0	10
9. Jõgeva- ja Tartumaa	7	67 504	60,4	6
10. Tartu linn	8	70 968	65,1	7
11. Võru-, Valga- ja Põlvamaa	9	79 857	58,8	10
12. Pärnumaa	8	69 110	58,8	6
Kokku	101	913 346	63,5	101

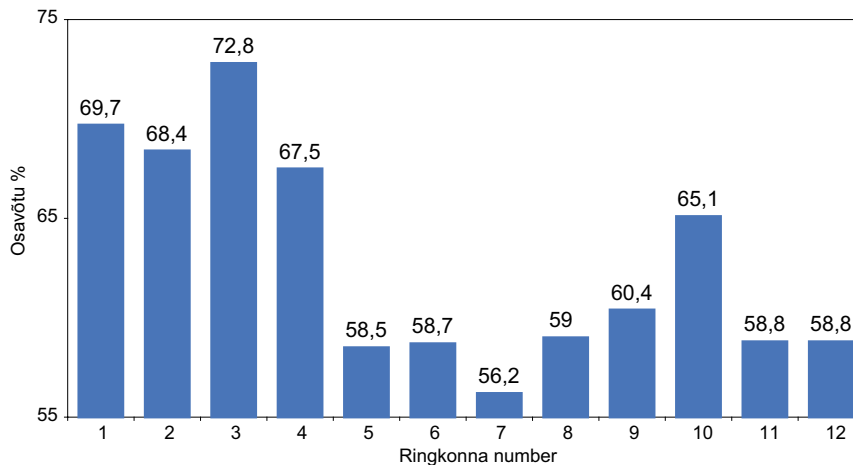
Üleriigilised valimistulemused

Valimisnimekiri	Lühend	Hääli	%	Kohtade arv
Eesti Reformierakond	RE	164 255	28,6	33
Eesti Keskerakond	K	134 124	23,3	26
Erakond Isamaa ja Res Publica Liit	IRL	118 023	20,5	23
Sotsiaaldemokraatlik Erakond	SDE	98 307	17,1	19
Erakond Eestimaa Rohelised	EER	21 824	3,8	0
Eestimaa Rahvaliid	ERL	12 184	2,1	0
Vene Erakond Eestis	VEE	5 029	0,9	0
Erakond Eesti Kristlikud Demokraadid	EKD	2 934	0,5	0
Eesti Iseseisvuspartei	EIP	2 571	0,4	0
Üksikkandidaadid	–	15 882	2,8	0
Kokku		575 133	100,0	101

Isikumandaate nimekirjade kaupa

Valimistest osavõtt valimisringkondade kaupa (%)

Ringkonna number ja nimetus: 1. Tallinn: Haabersti, Põhja-Tallinn ja Kristiine; 2. Tallinn: Kesklinn, Lasnamäe ja Pirita; 3. Tallinn: Mustamäe ja Nõmme; 4. Harju- ja Raplamaa; 5. Hiiu-, Lääne- ja Saaremaa; 6. Lääne-Virumaa; 7. Ida-Virumaa; 8. Järva- ja Viljandimaa; 9. Jõgeva- ja Tartumaa; 10. Tartu linn; 11. Võru-, Valga- ja Põlvamaa; 12. Pärnumaa.

XII Riigikogu liikmete nimekiri

Vabariigi Valimiskomisjon registreeris nimekirja Riigikogu valimise seaduse § 74 lõike 1 alusel (otsus nr 63, 24.03.2011, jõustus 27.03.2011)

Erakond Isamaa ja

Res Publica Liit

1. Jaak Aaviksoo 11*/3484**/rm***
2. Annely Akkermann 12/3257/rm
3. Ene Ergma 9/3873/rm
4. Andres Herkel 1/1765/rm
5. Kaia Iva 8/1064/rm
6. Siim Valmar Kiisler 3/1388/km
7. Aivar Kokk 9/3382/rm
8. Mart Laar 4/9541/im
9. Tõnis Lukas 10/4807/rm
10. Marko Mihkelson 4/3943/rm
11. Erki Nool 7/1397/rm
12. Tõnis Palts 5/2243/rm
13. Juhan Parts 2/6608/im
14. Marko Pomerants 6/3455/rm
15. Indrek Raudne 2/774/km
16. Urmas Reinsalu 3/5055/rm
17. Reet Roos 4/848/rm
18. Helir-Valdor Seeder 8/4479/rm
19. Sven Sester 2/1129/rm
20. Priit Sibul 11/2385/rm
21. Margus Tsahkna 10/3228/rm
22. Toomas Tõniste 12/1864/km
23. Ken-Marti Vaher 1/5412/rm

Sotsiaaldemokraatlik Erakond

24. Jaak Allik 7/1518/km
25. Andres Anvelt 2/3441/rm
26. Kalev Kotkas 5/1565/km
27. Peeter Kreitzberg 3/3144/rm
28. Kalvi Kõva 11/2889/rm
29. Helmen Kütt 8/1693/rm
30. Kajar Lember 5/1363/km
31. Marianne Mikko 12/2093/rm
32. Sven Mikser 8/7431/im
33. Eiki Nestor 1/4003/rm

34. Jevgeni Ossinovski 7/1578/rm
35. Ivari Padar 11/3227/rm
36. Urve Palo 4/5875/rm
37. Heljo Pikhof 10/3270/rm
38. Karel Rüütli 4/1470/rm
39. Indrek Saar 6/3931/rm
40. Neeme Suur 5/1970/rm
41. Rannar Vassiljev 6/1960/km
42. Jaan Õunapuu 9/3103/rm

Eesti Reformierakond

43. Arto Aas 2/524/km
44. Andrus Ansip 4/18 967/im
45. Peep Aru 8/896/km
46. Igor Gräzin 9/6109/im
47. Aare Heinvee 4/1017/rm
48. Remo Holsmer 1/694/km
49. Jüri Jaanson 4/1178/rm
50. Kalle Jents 8/1346/rm
51. Kaja Kallas 4/7153/im
52. Urmas Klaas 11/2990/rm
53. Urmas Kruuse 10/6824/im
54. Tõnis Kõiv 8/961/km
55. Rein Lang 12/3922/rm
56. Tarmo Leinatamm 1/1562/rm
57. Jürgen Ligi 8/5043/rm
58. Kalev Lillo 4/474/km
59. Väino Linde 12/2632/rm
60. Lauri Luik 5/1931/km
61. Rait Maruste 10/2425/rm
62. Kristen Michal 2/2062/rm
63. Meelis Mälberg 11/1013/km
64. Kristiina Ojuland 7/2127/rm
65. Urmas Paet 3/10 779/im
66. Kalle Palling 4/1549/rm
67. Keit Pentus 2/8784/im
68. Hanno Pevkur 6/3784/rm

69. Mati Raidma 9/1699/rm
70. Laine Randjärv [Jänes]
10/2211/rm
71. Valdo Randpere 11/4794/rm
72. Taavi Rõivas 1/6710/im
73. Aivar Sõerd 3/1615/rm
74. Jaanus Tamkivi 5/3171/rm
75. Urve Tiidus 5/3123/rm

Eesti Keskerakond

76. Deniss Boroditš 1/5896/im
77. Enn Eesmaa 8/1535/rm
78. Eldar Efendijev 7/1650/rm
79. Lembit Kaljuvee 7/2440/rm
80. Kalev Kallo 1/308/km
81. Valeri Korb 7/3596/rm
82. Mihhail Kõlvart 2/1039/rm
83. Kalle Laanet 5/2566/rm
84. Heimar Lenk 11/2807/rm
85. Inara Luigas 11/1482/km
86. Aadu Must 10/1901/rm
87. Jüri Ratas 3/7620/im
88. Mailis Reps 4/2639/rm
89. Aivar Riisalu 4/2189/rm
90. Edgar Savisaar 2/23 000/im
91. Kadri Simson 12/3854/rm
92. Mihhail Stalnuhhin 7/8584/im
93. Olga Sõtnik 2/1317/rm
94. Priit Toobal 8/796/km
95. Yana Toom 1/4510/rm
96. Ester Tuiksoo 11/971/km
97. Marika Tuus [Tuus-Laul]
9/2976/rm
98. Rainer Vakra 3/1259/rm
99. Viktor Vassiljev 1/1914/rm
100. Vladimir Velman 4/2016/km
101. Peeter Võsa 6/1936/rm

* Valimisringkonna number

** Häälte arv

*** Mandaadi liik: im – isikumandaat, rm – ringkonnamandaat, km – kompensatsioonimandaat

Juhatus

Me vastutame Eesti eest nii langetades otsuseid, mis väljenduvad seadustes, kui ka olles kaasatud protsessidesse, mis avaldavad mõju Eesti tulevikule selle kõige laiemas tähenduses. Ka Euroopa Liidu ühises peres ei saa keegi vastutusest mööda minna. Iga Euroopa Liidu liikmesriigi käitumisest sõltub ühenduse valmidus vastata tänastele väljakutsetele, hoida ja arendada Euroopa Liidu rahvusvahelist mõju ning konkurentsivõimet.

(Riigikogu esimehe Ene Ergma kõnest, 12.09.2011)

Juhatuse valimine 4. aprill 2011 ja 22. märts 2012

Esimees Ene Ergma

Esimene aseesimees Laine Randjärv

Teine aseesimees Jüri Ratas

Hääletustulemus 04.04.2011

Esimehe valimine:

Ene Ergma, häält: poolt 59, vastu 42, kehtetuid sedeleid 0.

Hääletamisest osa võtnud Riigikogu liikmete arv: 101.

Aseesimeeste valimine:

Laine Randjärv: 52 häält;

Jüri Ratas: 46 häält;

kehtetuid sedeleid 3.

Hääletamisest osa võtnud Riigikogu liikmete arv: 101.

Hääletustulemus 22.03.2012

Esimehe valimine:

Ene Ergma: 53 häält;

Eiki Nestor: 42 häält.

Kehtetuid sedeleid 1.

Hääletamisest osa võtnud Riigikogu liikmete arv: 96.

Aseesimeeste valimine:

Laine Randjärv: 49 häält;

Jüri Ratas: 45 häält;

kehtetuid sedeleid 3.

Hääletamisest osa võtnud Riigikogu liikmete arv: 97.

Fraktsioonid

Eesti Keskerakonna fraktsioon (K)

Esimees
Kadri Simson

Aseesimees
Valeri Korb

Aseesimees
Mailis Reps

Deniss
Boroditš *

Enn Eesmaa

Eldar Efendijev

Lembit
Kaljuvee *

Kalev Kallo

Mihhail
Kõlvart *

Kalle Laanet *

Lauri Laasi

Heimar Lenk

Inara Luigas *

Aadu Must

Jüri Ratas

Aivar Riisalu

Mihhail
Stalnuhhin

Olga Sõtnik

Tarmo Tamm *

Priit Toobal

Yana Toom

Ester Tuiksoo

Marika
Tuus-Laul

Rainer Vakra *

Viktor
Vassiljev

Vladimir
Velman

Peeter Võsa

* Deniss Boroditš (kuni 09.04.2012)
Lembit Kaljuvee (kuni 09.04.2012)
Mihhail Kõlvart (volitused lõppenud seoses Tallinna Linnavalitsuse liikmeks nimetamisega 07.04.2011)
Kalle Laanet (kuni 20.03.2012)
Inara Luigas (kuni 09.04.2012)
Tarmo Tamm (alates 11.04.2011, asendusliige)
Rainer Vakra (kuni 09.04.2012)

Fraktsioonid registreeriti Riigikogu juhatusel otsustega 04.04.2011.

Eesti Reformierakonna fraktsioon (RE)

Esimees
Jaanus Tamkivi

Aseesimees
Remo Holsmer

Aseesimees
Valdo Randpere

Arto Aas

Rein Aidma

Andrus Ansip *

Peep Aru

Igor Gräzin

Margus Hanson

Aare Heinvee

Jüri Jaanson

Kalle Jents

Tõnu Juul *

Raivo Järvi *

Kaja Kallas *

Urmas Klaas

Andrei Korobeinik *

Tõnis Kõiv

Rein Lang *

Tarmo Leinatamm

Jürgen Ligi *

Kalev Lillo

Väino Linde

Lauri Luik

Maret Maripuu *

Rait Maruste

Kristen Michal *

Meelis Mälberg

Urmas Paet *

Kalle Palling

Keit Pentus *

Hanno Pevkur *

Mati Raidma

Laine Randjärv

Paul-Eerik Rummo *

Taavi Rõivas

Andre Sepp *

Imre Sooäär *

Aivar Sõerd

Urve Tiidus

Terje Trei *

- * Andrus Ansip (volitused peatunud 05.04.2011, peaminister)
 Tõnu Juul (alates 06.04.2011, asendusliige)
 Raivo Järvi (alates 06.04.2011, asendusliige; volitused lõppenud 17.06.2012 †)
 Kaja Kallas (volitused peatunud seoses ajutise töövõimetusega 13.11.2011; fraktsiooni liige alates 04.07.2012)
 Andrei Korobeinik (alates 06.04.2011, asendusliige)
 Rein Lang (volitused peatunud 05.04.2011, kultuuriminister)
 Jürgen Ligi (volitused peatunud 05.04.2011, rahandusminister)
 Maret Maripuu (alates 07.04.2011, asendusliige)
 Kristen Michal (volitused peatunud 05.04.2011, justiitsminister)
 Urmas Paet (volitused peatunud 05.04.2011, välisminister)
 Keit Pentus (volitused peatunud 05.04.2011, keskkonnaminister)
 Hanno Pevkur (volitused peatunud 05.04.2011, sotsiaalminister)
 Paul-Eerik Rummo (alates 07.04.2011, asendusliige)
 Andre Sepp (alates 06.04.2011, asendusliige)
 Imre Sooäär (alates 06.04.2011, asendusliige)
 Terje Trei (alates 14.11.2011, asendusliige)

Isamaa ja Res Publica Liidu fraktsioon (IRL)

Esimees
Kaia Iva *

Aseesimees
Andres Jalak *

Aseesimees
Toomas Tõniste

Jaak
Aaviksoo *

Annely
Akkermann

Ene Ergma

Andres Herkel

Siim Kabrits *

Siim Valmar
Kiisler *

Aivar Kokk

Mart Laar *

Peeter
Laurson *

Tõnis Lukas

Marko
Mihkelson

Erki Nool

Mart Nutt *

Liisa-Ly
Pakosta *

Tõnis Palts

Juhan Parts *

Marko
Pomerants

Juku-Kalle
Raid *

Indrek
Raudne *

Urmas
Reinsalu *

Reet Roos

Andrus Saare *

Helir-Valdor
Seeder *

Sven Sester

Priit Sibul

Margus
Tsahkna

Ülo Tulik *

Ken-Marti
Vaher *

- * Kaia Iva (alates 15.05.2012 esimees, kuni 15.05.2012 aseesimees)
 Andres Jalak (alates 15.05.2012 aseesimees; fraktsiooni liige alates 06.12.2011, asendusliige)
 Jaak Aaviksoo (volitused peatunud 05.04.2011, haridus- ja teadusminister)
 Siim Kabrits (alates 06.04.2011, asendusliige)
 Siim Valmar Kiisler (volitused peatunud 05.04.2011, regionaalminister)
 Mart Laar (volitused peatunud 05.04.2011, kaitseminister; fraktsiooni liige alates 14.05.2012)
 Peeter Laurson (alates 06.04.2011, asendusliige)
 Mart Nutt (alates 14.05.2012, asendusliige)
 Liisa-Ly Pakosta (alates 06.04.2011, asendusliige)
 Juhan Parts (volitused peatunud 05.04.2011, majandus- ja kommunikatsiooniminister)
 Juku-Kalle Raid (alates 06.04.2011, asendusliige)
 Indrek Raudne (volitused lõppenud seoses tagasiastumisega 05.12.2011)
 Urmas Reinsalu (kuni 11.05.2012 esimees; volitused peatunud 11.05.2012, kaitseminister)
 Andrus Saare (alates 06.04.2011, asendusliige; volitused lõppenud 11.05.2012)
 Helir-Valdor Seeder (volitused peatunud 05.04.2011, põllumajandusminister)
 Ülo Tulik (alates 06.04.2011, asendusliige)
 Ken-Marti Vaher (volitused peatunud 05.04.2011, siseminister)

Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsioon (SDE)

Esimees
Sven Mikser

Aseesimees
Eiki Nestor

Aseesimees
Indrek Saar

Jaak Allik

Andres Anvelt

Kalev
Kotkas

Peeter
Kreitzberg *

Kalvi Kõva

Helmen Kütt

Kajar
Lember

Mart Meri *

Marianne
Mikko

Jevgeni
Ossinovski

Urve Palo

Heljo Pikhof

Rein Randver

Karel Rütli

Neeme Suur

Rannar
Vassiljev

Jaan Ōunapuu

* Peeter Kreitzberg (volitused lõppenud 03.11.2011 †)
Mart Meri (alates 08.11.2011, asendusliige)

Fraktsiooni mittekuuluvad Riigikogu liikmed

Deniss Boroditš (alates 09.04.2012, varem Eesti Keskerakonna fraktsioon)
Lembit Kaljuvee (alates 09.04.2012, varem Eesti Keskerakonna fraktsioon)
Kalle Laanet (alates 20.03.2012, varem Eesti Keskerakonna fraktsioon)
Inara Luigas (alates 09.04.2012, varem Eesti Keskerakonna fraktsioon)
Rainer Vakra (alates 09.04.2012, varem Eesti Keskerakonna fraktsioon)

Koosseisu muudatused

Riigikogust lahkunud (või volitused peatunud)

Urmas Kruuse (RE) volitused lõppenud 01.04.2011
Kristiina Ojuland (RE) volitused lõppenud 01.04.2011
Ivari Padar (SDE) volitused lõppenud 01.04.2011
Edgar Savisaar (K) volitused lõppenud 01.04.2011
Jaak Aaviksoo (IRL) volitused peatunud 05.04.2011
Andrus Ansip (RE) volitused peatunud 05.04.2011
Siim Valmar Kiisler (IRL) volitused peatunud 05.04.2011
Mart Laar (IRL) volitused peatunud 05.04.2011
Rein Lang (RE) volitused peatunud 05.04.2011
Jürgen Ligi (RE) volitused peatunud 05.04.2011
Kristen Michal (RE) volitused peatunud 05.04.2011
Urmas Paet (RE) volitused peatunud 05.04.2011
Juhan Parts (IRL) volitused peatunud 05.04.2011
Keit Pentus (RE) volitused peatunud 05.04.2011
Hanno Pevkur (RE) volitused peatunud 05.04.2011
Helir-Valdor Seeder (IRL) volitused peatunud 05.04.2011
Ken-Marti Vaher (IRL) volitused peatunud 05.04.2011
Ülle Rajasalu (RE) volitused lõppenud 06.04.2011
Einar Vallbaum (RE) volitused lõppenud 06.04.2011
Mihhail Kõlvart (K) volitused lõppenud 07.04.2011
Peeter Kreitzberg (SDE) volitused lõppenud 03.11.2011
Kaja Kallas (RE) volitused peatunud 13.11.2011
Indrek Raudne (IRL) volitused lõppenud 05.12.2011
Urmas Reinsalu (IRL) volitused peatunud 11.05.2012
Andrus Saare (IRL) volitused lõppenud 11.05.2012
Raivo Järvi (RE) volitused lõppenud 17.06.2012
Kalev Kallemets (RE) volitused lõppenud 01.07.2012

Asemele tulnud

Margus Hanson (RE) asendusliige 02.04.2011
Rein Aidma (RE) asendusliige 02.04.2011
Rein Randver (SDE) asendusliige 02.04.2011
Lauri Laasi (K) asendusliige 02.04.2011
Ülo Tulik (IRL) asendusliige 06.04.2011
Andre Sepp (RE) asendusliige 06.04.2011
Peeter Laurson (IRL) asendusliige 06.04.2011
Andrus Saare (IRL) asendusliige 06.04.2011
Andrei Korobeinik (RE) asendusliige 06.04.2011
Tõnu Juul (RE) asendusliige 06.04.2011
Ülle Rajasalu (RE) asendusliige 06.04.2011
Raivo Järvi (RE) asendusliige 06.04.2011
Juku-Kalle Raid (IRL) asendusliige 06.04.2011
Imre Sooäär (RE) asendusliige 06.04.2011
Einar Vallbaum (RE) asendusliige 06.04.2011
Siim Kabrits (IRL) asendusliige 06.04.2011
Liisa-Ly Pakosta (IRL) asendusliige 06.04.2011
Maret Maripuu (RE) asendusliige 07.04.2011
Paul-Eerik Rummo (RE) asendusliige 07.04.2011
Tarmo Tamm (K) asendusliige 08.04.2011
Mart Meri (SDE) asendusliige 04.11.2011
Terje Trei (RE) asendusliige 14.11.2011
Andres Jalak (IRL) asendusliige 06.12.2011
Mart Nutt (IRL) asendusliige 12.05.2012
Mart Laar (IRL) volitused taastunud 12.05.2012
Kalev Kallemets (RE) asendusliige 19.06.2012
Kaja Kallas (RE) volitused taastunud 02.07.2012

Fakte Riigikogu liikmete kohta (seisuga 31.08.2012)

Riigikogus on 21 naist ja 80 meest. Vanim Riigikogu liige on 70 ja noorim 26 aastat vana. Keskmine vanus on 46,8 aastat. Riigikogus töötab 11 alatist komisjoni ja 3 erikomisjoni, lisaks tegutses III istungjärgul 1 uurimiskomisjon. Registreeritud on 4 fraktsiooni, tegutseb 6 delegatsiooni, 48 parlamendirühma ja 44 muud ühendust.

59 XII Riigikogu liiget olid valitud ka eelmisse koosseisu, 40 on olnud X, 15 IX, 8 VIII ja 5 VII koosseisu liikmed. 33 Riigikogu liiget on parlamendis esmakordselt, 32 liikmele on XII koosseis teine, 23-le kolmas, 7-le neljas, 2-le viies ning 4-le kuues (Mart Laar, Eiki Nestor, Mart Nutt ja Paul-Eerik Rummo).

Eesti Keskerakonna fraktsioonis on 21 liiget –
6 naist ja 15 meest.

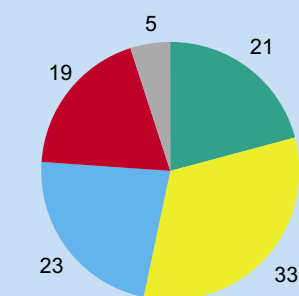
Eesti Reformierakonna fraktsioonis on 33 liiget –
5 naist ja 28 meest.

Isamaa ja Res Publica Liidu fraktsioonis on 23 liiget –
5 naist ja 18 meest.

Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsioonis on 19 liiget –
4 naist ja 15 meest.

Fraktsiooni ei kuulu 5 liiget –
1 naine ja 4 meest.

Fraktsioonid Riigikogus

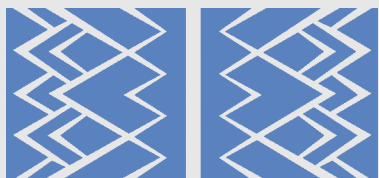
■ Eesti Keskerakonna fraktsioon

■ Eesti Reformierakonna fraktsioon

■ Isamaa ja Res Publica Liidu fraktsioon

■ Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsioon

■ Fraktsiooni mittekuuluvad liikmed

RIIGIKOGU KOMISJONID JA ÕIGUSLOOME

*Eesti on üks väheseid riike, kus iga
huviline saab otsustajatega otsekontakti.
Väga lihtsa vaevaga on leitav enamike
poliitikakujundajate e-posti aadressid või
isegi mobiiltelefoni numbrid, arvestatav
osa poliitikutest suhtleb avalikkusega ka
sotsiaalmeedia vahendusel.*

*(Euroopa Liidu asjade komisjoni esimees Taavi Rõivas
Euroopa kodanikualgatuse ümarlaual, 27.04.2012)*

*... valitsused arvavad alati, et nemad
jagavad raha paremini kui parlament.
Parlament aga peaks mõtlema natukene
ka oma ülesannete peale.*

*(Riigikogu liikme
Aadu Musta sõnavõtt, 02.05.2012)*

Euroopa Liidu asjade komisjon

Esimees Taavi Rõivas (RE)
Aseesimees Marianne Mikko (SDE)
Deniss Boroditš (K, –) (kuni 12.04.2012)
Eldar Efendijev (K) (kuni 17.04.2012)
Andres Herkel (IRL)
Kaja Kallas (RE) (kuni 13.11.2011,
volitused peatunud)
Tõnis Kõiv (RE) (14.11.2011–16.07.2012)
Helmen Kütt (SDE)
Kalev Lillo (RE) (alates 16.07.2012)
Marko Mihkelson (IRL)
Jevgeni Ossinovski (SDE)
Liisa-Ly Pakosta (IRL)
Kalle Palling (RE)
Valdo Randpere (RE)
Jüri Ratas (K)
Reet Roos (IRL)
Kadri Simson (K) (alates 17.04.2012)
Aivar Sõerd (RE)
Urve Tiidus (RE)
Yana Toom (K) (alates 17.04.2012)
Ester Tuiksoo (K)
Rainer Vakra (K, –)
Rannar Vassiljev (SDE)

Vaadeldaval perioodil toimus 94 komisjoni istungit, neist kolmel oli arutelu avalik.

2011. aastal andis komisjon seisukoha 71 ELi poliitikadokumendi ja õigustloova akti eelnõu kohta (menetleti 49 paketi). Seisukohtade andmiseks töötati läbi 69 Riigikogu valdkonnamisjonide arvamust, ühel korral küsiti arvamust Siseministeriumist (Europoli tegevust kontrolliva teatise osas). Neljal korral täpsustas või muutis komisjon valitsuse seisukohti, kahel korral andis arvamuse seoses finantsabi programmidega (Iirimaa ja Portugal). ELi ministrite tasandi kohtumiste päevakordi arutas komisjon 75 korda, neist 50 korral tutvustas minister komisjoni liikmetele Eesti seisukohti.

Ühisistungil põhiseaduskomisjoni ja õiguskomisjoniga kuulati infot Europoli tegevusest. Ühisistungil keskkonnamisjonide, majanduskomisjonide ja rahanduskomisjonide saadi ülevaade Euroopa Liidu Kohtu

ja EFTA kohtu menetlusest ning Eesti vastu algatatud rikkumismenetlustest aastatel 2009–2010. Lisaks arutati 2011. aasta sügisel Eesti Euroopa-poliitikat aastatel 2011–2015.

2012. aastal toimunud istungitel andis ELi asjade komisjon seisukoha 90 ELi poliitikadokumendi ja õigustloova akti eelnõu kohta (menetleti 49 paketi). Seisukohtade andmisel töötati läbi 66 Riigikogu valdkonnamisjonide arvamust. 40% juhtudel täiendas, täpsustas või muutis ELi asjade komisjon valitsuse seisukohta. Neljal korral andis komisjon arvamuse seoses finantsabi taotluste ja programmidega (taotluse kontekstis Hispaanias ja programmide kontekstis Iirimaa (2 korda) ning Portugalis toimuvaga seoses). Komisjoni istungitel arutati ELi ministrite tasandi 57 kohtumise päevakordi. Sellega seoses kutsuti 69 korral istungile Eesti Vabariigi ministrid.

Täiendava info saamise eesmärgil arutas ELi asjade komisjon eraldi päevakorrapunktidenä veel järgmisi teemasid:

- ülevaade eelarveraamistiku (2014–2020) läbi-
rääkimiste seisust;
- konkurentsivõime kava „Eesti 2020” uuenda-
mine ja Eesti stabiilsusprogramm;
- kuulamised teemal „Toit kui strateegiline
ressurs” laiema tausta saamiseks ELi ühise põllu-
majanduspoliitika otsustuseks;
- ettevalmistus konverentsiks „ELi Läänemere-
strateegia ja tegevuskava: hetkeseis ja arengud”.

Riigikogu ELi asjade komisjoni jaoks olid aastad 2011–2012 teatud mõttes märgilised. Ajendatuna õiguskantsleri hinnangutest komisjoni pädevuse kohta Euroopa Finantsstabiilsuse Fondi (EFSF) eelnõu menetlemisel, on päevakorras vajadus muuta Riigikogu kodu- ja töökorra seadust, et tagada praktika kajastatus õiguses. ELi asjade komisjon sai juba kevadel uueks ülesandeks jälgida EFSFi kontekstis toimuvat.

Rahanduskriisi teema jätkus ka Euroopa stabiilsusmehhanismi (ESM) lepingu aruteludes. Õiguskantsler pöördus Riigikohtu poole, 12. juulil andis Riigikohus Riigikogule võimaluse ESMi ratifitseerimisega edasi minna ning ELi asjade komisjon võttis initsiatiivi teemakohaste kuulamiste organiseerimisel, kaasates ühisistungil vormis rahanduskomisjonide ning pakkudes osalemisvõimalust kõigile Riigikogu liikmetele. ELi asjade komisjoni delegatsioon kohtus Euroopa päeval Luksemburgis EFSFi juhtkonnaga. Arutati euroala tulevikku, kriisile reageerimist, võlakriiside riikide kulude kärpimise edukust,

Alatiste komisjonide koosseis kinnitati 07.04.2011, nende esimehed ja aseesimehed 11.04.2011, Euroopa Liidu asjade komisjoni koosseis, esimees ja aseesimees kinnitati 11.04.2011

Euroopa Liidu asjade komisjoni kohtumine Türgi Euroopa Liidu asjade ministri ja pealäbirääkija Egemen Bağışiga, november 2011

EFSFi töökorraldust ja üleminekut Euroopa Stabiilsusmehhanismile.

Laiemalt arutas komisjon euroala tulevikuväljavaateid avalikul istungil 10. veebruaril 2012.

Komisjon võttis juhtiva arutelu korraldaja rolli ka ACTA teemal (Anti-Counterfeiting Trade Agreement e võltsimisvastane kaubandusleping). ACTA temaatika, mis otseselt pole komisjoni igapäevatöö küsimus, tekitas laialdase poleemika pressis ja avalikus. Komisjoni eestvedamisel korraldati avalik istung-kuulamine, mille käigus said nii lepingu pooldajad, vastased kui ka selgusele mitte jõudnud küsimusi, vastuseid ja arvamusi vahetada. Ettekandega esinesid välisminister Urmas Paet, Eesti Infotehnoloogia Kolledži õppejõud, Avatud Eesti Fondi nõukogu esimees Linnar Viik ja interneti autoriõiguse asjatundja Peeter Mõtsküla. Ekspertidena osalesid Justiitsministeeriumi, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi ning Välisministeeriumi ametnikud ja spetsialistid.

Eesti võimekust kasutada ELi vahendeid arutati komisjonis 2011. aasta septembris. ELi finantsvahendite väljamaksmise olukorrast eelarveperioodil 2007–2013 andsid ülevaate haridus- ja teadusminister Jaak Aaviksoo, majandus- ja kommunikatsiooniminister Juhan Parts ning Rahandusministeeriumi asekancler Ivar Sikk. Samal teemal toimus ka teine istung, kus andsid ülevaate põllumajandusminister Helir-Valdor Seeder, keskkonnaminister Keit Pentus, sotsiaalminister Hanno Pevkur ja regionaalminister Siim Valmar Kiisler.

ELi asjade komisjoni tähelepanu all on olnud ka järgmise finantsperspektiivi (2014–2020) läbirääkimiste arutelud. 2012. aasta I poolaastal käsitleti seda teemat igal kuul toimunud üldasjade nõukogu Eesti seisukohtade arutelul. Komisjonis on Eesti seisukohti käinud tutvustamas nii välisminister, rahandusminister kui ka läbirääkimistel osalevad spetsialistid. Tutvutud on ELi eesistuja koostatud läbirääkimispaketiga, kus on kaardistatud riikidevahelist kokkulepet vajavad teemad. Tähtis on mainida, et eelarve suurust senini arutatud ei ole. Kindlasti on tihedamad läbirääkimised ootamas 2012. aasta teisel poolel.

ELi asjade komisjon keskendus mitte ainult rahandusküsimustele: olulisena võib esile tuua Euroopa õiguskaitse kontekstis tehtud parlamentaarset tööd ja ettepanekuid Justiitsministeeriumile Eesti seisukohtade arendamiseks.

ELi asjade komisjoni tegevus hõlmas ka Euroopa patendi paketti ning tundlikku andmekaitse probleematikat. Teema tõstatus kohtumisel Euroopa Komisjoni asepresidendi, õigusküsimuste, põhiõiguste ja kodakondsuse voliniku Viviane Redingiga. Komisjon leidis, et pakutud kujul kaugeneb andmekaitsevaidluste lahendamine inimestest. Andmekaitseasutuste otsuste kooskõlastamine Euroopa Komisjoniga muudab kaebuste läbivaatamise ebamõistlikult aeganõudvaks. Lisaks annavad eelnõud Euroopa Komisjonile õiguse võtta vastu arvukaid reegleid andmekaitse eeskirjade täpsustamiseks. Paraku ei ole rohketes õigusaktides

orienteerumine üksikisikule lihtne ega odav. ELi asjade komisjon on veendunud, et isikute põhiõiguste ja -vabaduste kaitset seoses isikuandmete töötlemisega ja isikuandmete vaba liikumist on võimalik saavu-tada ka liikmesriikidele suuremat otsustusruumi jättes.

2012. aasta kevadistungjärgul külastasid Riigikogu kolm Euroopa Komisjoni volinikku: humanitaarabi ja kriisiohjamise volinik Kristalina Georgieva, merendus- ja kalandusvolinik Maria Damanaki ning transpordivolinik Siim Kallas. ELi laienemise teemaline kohtumine toimus Makedoonia välisministri Nikola Poposkiga ja Kosovo Rahvusassamblee spikri Jakup Krasniqiga. 2011. aasta sügisel arutasid komisjoni liikmed Türgi Euroopa Liidu asjade ministri ja pealäbirääkija Egemen Bağışiga Türgi liitumisvalmidust. Kohtuti ka Bulgaaria asevälisministri Konstantin Dimitroviga. Euroopa Komisjoni transpordivoliniku Siim Kallasega kohtuti seoses ELi transpordi valge raamatuga.

Lisaks kohtuti Euroopa Parlamendi liikmete Kristiina Ojulandi ja Ivari Padari, ELi alalise esinduse juhi Matti Maasika ning Euroopa Kontrollikoja liikme Kersti Kaljulaidiga. Toimus traditsiooniline töölouna Vabariigi Presidendi juures.

Euroopa Liidu asjade komisjoni sekretariaat

Keskonnakomisjon

Esimees Tõnis Lukas (IRL)

Aseesimees Karel Rüütli (SDE)

Annely Akkermann (IRL)

Eldar Efendijev (K) (alates 17.04.2012, kultuurikomisjonist)

Valeri Korb (K)

Tõnis Kõiv (RE)

Kalle Palling (RE) (14.11.2011–10.07.2012 majanduskomisjonis)

Rein Randver (SDE)

Jaanus Tamkivi (RE)

Terje Trei (RE) (alates 14.11.2011; 10.07.2012 maaelukomisjoni)

Rainer Vakra (K, –)

Keskonnakomisjon pidas vaadeldaval perioodil 59 istungit, sh 9 ühisistungit ja 8 väljasõiduistungit. Menetluses oli 15 eelnõu, millest 10 võeti vastu seadusena, 4 otsusena ja 1 jäi lõpuni menetlemata. Euroopa Liidu asjade komisjonile anti 15 korral arvamus ELi õigusakti eelnõu kohta.

Olulisemad eelnõud, mille menetlemisel oli juhtivkomisjoniks keskkonnakomisjon:

Veeseaduse muutmise seaduse (55 SE, vastu võetud 16.06.2011) eesmärk on viia seadus vastavusse Euroopa Komisjoni direktiivi 2009/90/EÜ nõuetega. Antud seadusega kõrvaldatakse vastuolud veeuringute regulatsioonis ning täpsustatakse keskkonnaministrile antavat volitusnormi, mille alusel kehtestatava määrusega täiendatakse laboritele esitavaid kvaliteedinõudeid. See on eelduseks analüüside usaldusväärsuse suurenemisele, mis omakorda tõstab veemajanduskavade planeerimise ning tulemuslikkuse hindamise kvaliteeti.

Välisõhu kaitse seaduse muutmise seaduse (56 SE, vastu võetud 16.06.2011) kohaselt võetakse üle Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2008/50/EÜ välisõhu kvaliteedi ja Euroopa õhu puhtamaks muutmise kohta. Direktiivi põhieesmärk on tagada ELi elanikele puhtam elukeskkond ja pikendada aastaks 2020 inimeste keskmist eluiga ligikaudu 5,5 kuu võrra. Selleks tuleb vähendada tahkete osakeste ja nende lähteainete esinemist linnakeskkonna välisõhus. Kuna inimeste tervist mõjutavad oluliselt eriti peened PM_{2,5}-osakesed, siis rakendatakse nende suhtes esimese etapina välisõhu saastatuse taseme sihtväärtust alates 1. jaanuarist 2010 ja piirväärtust alates 1. jaanuarist 2015.

Keskkonnakomisjon väljasõiduistungil Ida-Virumaal Aidu karjääris, august 2011

Välisõhu kaitse seaduse muutmise seaduse (57 SE, vastu võetud 16.06.2011) kohaselt võetakse Eesti õigusesse üle nõuded, mille seab Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2009/29/EÜ, et täiustada ja laiendada ühenduse kasvuhoonegaaside saastekvootidega kauplemise süsteemi. Nii näiteks antakse elektritootmisele võimalus taotleda järgmisel kauplemise perioodil (2013–2020) lubatud heitkoguse ühikuid tasuta. Nõuetele vastavatel ettevõtetel on võimalus saada 2013. aastal 70% tasuta kvooti. Edaspidi väheneb tasuta kvoot lineaarselt, kuni jõuab 0%-ni aastal 2020. Antud seadusega võetakse Eesti õigusesse üle ka nõuded, mille seab direktiiv 2008/101/EÜ, et lisada lennunduse sektor ELi kasvuhoonegaaside heitkoguste ühikutega kauplemise süsteemi alates 2012. aastast ning sätestada selleks vajalikud nõuded. Seadus käsitleb ka Eestis kasvuhoonegaaside heitkoguste määramiseks sõltumatute akrediteeritud töendajate süsteemi loomist. 2012. aastast akrediteeritakse kõik töendajad uue standardi ISO 14065 alusel.

Jäätmeseaduse muutmise seadusega (76 SE, vastu võetud 27.10.2011) viiakse jäätmeseadus vastavusse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2008/98/EÜ nõuetele, mille eesmärk on muuta selgemaks jäätmekäitluse peamiste mõistete määratlused, aidata kaasa jäätmetekke vältimiseks võetavate

meetmete rakendamisele ning edendada jäätmete taaskasutamist ja taasväärtustatud materjalide kasutamist. Direktiiviga püütakse kehtestada lähenemiseviisi, mille kohaselt tuleb – keskendudes jäätmete tekitamisest ja käitlemisest tuleneva keskkonnamõju vähendamisele – arvestada toodete ja materjalide kogu olelusringiga, mitte ainult jäätmeetapiga. Kui seni keskenduti keskkonnavalastest õigusaktides ja poliitikas enamasti toote olelusringi algus- ja lõpp-etappidele (tootmine–jäätmekäitus), siis nüüd tuleb arvesse võtta ressursi olelusringi kõik etapid, nagu näiteks toote kavandamine, lähtematerjali valik, toote valmistamine, kasutamine, tekkivate jäätmete käitlemine, sest eri etapid võivad olla omavahel seotud ning ühe etapi keskkonnamõju vähendamise meetmed võivad suurendada keskkonnamõju teisel etapil.

Kiirguseaduse muutmise seaduse (80 SE, vastu võetud 27.10.2011) peamine eesmärk on täpsustada eri asutuste rolli kiirgusohutuse tagamisel, ühtlasi täpsustada radioaktiivsete ainete ja jäätmete ohustamise korda ning kiirgushädaolukorrale reageerimist.

Jäätmeseaduse ja pakendiseaduse muutmise seadus (155 SE, vastu võetud 21.03.2012). Seadusi muudeti, kuna pakendite ja pakendijäätmete kogumissüsteemi toimimisel on esile kerkinud

mitmed probleemid. Olukorra reguleerimiseks lisati jäätmeseadusesse sätte, mille rakendumisel tõhustub kontroll Eestis kehtestatud tagatisrahaga pakendite riikidevahelise veo üle ning täpsustatakse tagatisrahaga pakendite tagasivõtmist reguleerivaid sätteid. Antud seadusega täiendatakse ka riigisisest regulatsiooni ja viiakse põllumajanduses kasutatav plast pakendiseaduse reguleerimisalast üle jäätmeseaduse reguleerimisalasse.

Keskkonnatasude seaduse muutmise seadusega (187 SE, vastu võetud 02.05.2012) muudetakse kalapüügiõiguse tasude määramise alust püügi vahendite, millega püütakse angerjat nendel veekogudel, kus tehakse kulutusi angerjavaru taastamiseks tema noorjärkude asustamise teel. Samuti täpsustatakse sätet, mis kehtestab püügiõiguse tasu piirmäärade vahemiku Peipsi järvel kasutatavale põhjanoodale ehk mutnikule.

Muu tegevus

Vaadeldaval perioodil on keskkonnakomisjon käinud väljasõiduistungitel looduskaitse ja -kasutusega seotud objektidel ja asutustes. Viimisi looduskeskuses tutvuti RMK struktuuri ja tegevusvaldkondadega, Lahemaa rahvuspargis süveneti paisude probleemi ja Keskkonnateabe Keskuses tutvuti keskkonnamregistri kasutusvõimalustega. Lisaks on külastatud maakondi eesmärgiga saada teavet keskkonna valdkonda kuuluvate kohalike probleemide kohta. Nii näiteks tutvuti põlevkivivaldade keskkonna ja kohaliku elu probleemidega Ida-Virumaal, kus lisaks kohtumistele kohalike omavalitsuste esindajatega külastati ASi Viru Keemia Grupp ja OÜd Kiviõli Keemiatööstus, tutvuti Eesti Energia õlitööstusega, Narva elektrijaamade tegevusega ning põlevkivi kaevandamisega Aidu karjääris. Ka on tutvutud metsa- ja puudutööstuse sektori probleemidega Lääne-Virumaal, külastatud Näpi saeveskit ning Jeld Weni Eesti ASi Rakvere uksetehast. Kalapüüki puudutav väljasõiduistung toimus Kihnus, kus komisjoni liikmed ning Keskkonnaministeeriumi ja Põllumajandusministeeriumi esindajad arutlesid koos kaluritega nende ranna- ja traalipüügi kvoodi ümberjagamise võimaluste üle. Kohtumisel Sindi paisu huvigruppidega kuulati ära looduskaitsete, paisu omanike ja kohalike survegruppide liikmete seisukohad. Samuti toimus väljasõiduistung Hiiu- maa laidudele ja Matsalu Rahvusparki, kus tutvuti poollooduslike koosluste olukorraga ja inimese tegevusega keskkonnakaitselises rannapiirkonnas. Jäätmeteemalisel väljasõiduistungil Tallinnas tutvuti ASi Ragn-Sells olmejäätmetest jäätmekütuse tootmise tehasega.

Välissuhtlemise valdkonnas kohtusid keskkonnakomisjoni liikmed Soome parlamendi põllumajandus- ja metsanduskomisjoni liikmetega ning Metsaühistu, Maa- ja Metsandusministeeriumi ning Soome Metsatööstuse Föderatsiooni esindajatega 2012. aasta aprillis. Tutvuti ka Soome Vabariigi metsanduse ja jahinduse alase seadusandlusega.

Keskkonnakomisjonil on toimunud 9 ühisistungit teiste komisjonidega. Koos väliskomisjoniga kuulati jaanuaris 2012 ülevaadet Durbanis toimunud kliimaläbirääkimiste tulemustest. Koos maaelukomisjoniga tutvuti Riigikontrolli aruandega „Peipsi järve seisundi parandamise meetmete tulemuslikkus“, kohtuti Euroopa Komisjoni merendus- ja kalandusvoliniku Maria Damanakiga Euroopa Liidu ühise kalanduspoliitika reformi teemal ning tutvuti Eesti siseveekogude probleemidega. Maaelukomisjoni ja majanduskomisjoniga on toimunud ka avalik ühisistung biomajanduse teemal.

Keskkonnakomisjoni istungitel on toimunud mitu parlamentaarset kuulamist. Kuulati SA Säästva Eesti Instituudi säästva arendamise meetodite programmi juhi Kaja Petersoni ettekannet teemal „20 aastat jätkusuutliku arengu mõtestamist ja lahenduste otsinguid“ ning akadeemiku ja merefüüsiku Tarmo Soomere ning Meresüsteemide Instituudi teadurite Jüri Elkeni ja Urmas Lipsu ettekannet teemal „Nord Streami gaasijuhtme paigaldamise mõjudest Läänemeres“.

Elle Kaur, keskkonnakomisjoni nõunik-sekretariaadijuhataja

Kultuurikomisjon

Esimees Urmas Klaas (RE)
Aseesimees Aadu Must (K)
Jaak Allik (SDE)
Eldar Efendijev (K) (kuni 17.04.2012,
keskkonnakomisjoni)
Kaia Iva (IRL)
Peeter Kreitzberg (SDE) (kuni 03.11.2011,
volitused lõppenud)
Lauri Luik (RE)
Mart Meri (SDE) (alates 08.11.2011)
Liisa-Ly Pakosta (IRL)
Mailis Reps (K)
Paul-Eerik Rummo (RE)
Priit Sibul (IRL)

Kultuurikomisjon pidas vaadeldaval perioodil 76 istungit. Menetluses oli 20 eelnõu, millest 6 võeti vastu seadusena, 6 otsusena ja 1 lükati tagasi. Menetlusse jäi 7 eelnõu.

Kõige olulisemaks eelnõuks vaadeldud perioodil on **üliskooliseaduse, rakenduskõrgkooli seaduse ja teiste seaduste muutmise seadus** (89 SE), nimetatud ka kui kõrgharidusreformi seadus. Riigikogu võttis seaduse esmakordselt vastu 9. veebruaril 2012, kuid Vabariigi President jättis seaduse välja kuulutamata, sest nägi mitme sätte vastuolu põhiseadusega.

Riigikogu otsustas väljakuulutamata seadust muuta (89 UA) ning võttis selle täpsustatuna uuesti vastu 10. mail 2012. Seadus muudab kõrgharidusõppe rahastamist, loob tasuta õppimise alused ning reguleerib, mis alusel ja millisel määral võib ülikool nõuda üliõpilaselt õppekulude osalist hüvitamist. Samuti muudetakse õppekohtade täitmise korda ning akadeemilise puhkuse ajal loengute kuulamise või muul viisil õppetöös osalemise ning eksamite sooritamise või muul viisil õppekava täitmise reegleid. Muudatused jõustuvad 2013. aasta 1. jaanuarist.

6. juunil 2012 võttis Riigikogu vastu **teadus- ja arendustegevuse korralduse seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse** (162 SE). Seaduse alusel on vähemalt magistrikraadiga või sellele vasta-va kraadiga isikul õigus kandideerida nooremteaduri ametikohale ning osaleda sealäbi juhendaja käe all teadustöös. Teadus- ja arendusasutused loovad nooremteaduri ametikohti vastavalt vajadustele ja võimalustele. Ülikoolidele tegevustoetuse eraldamise tulemuslepingus võib kokku leppida ülikoolis loodud nooremteaduri ametikohtade töötasu katmise tegevustoetuse vahenditest.

Kultuurikomisjon algatas Riigikogu otsuste eelnõud **Riigikogu liikmetest Eesti Rahvusringhäälingu nõukogu liikmete nimetamine** (37 OE, vastu võetud 17.05.2011), **Eesti Rahvusraamatukogu nõukogu liikmete nimetamine** (35 OE, vastu võetud 17.05.2011) ja **Rahvusooperi nõukogu liikmete nimetamine** (36 OE, vastu võetud 17.05.2011). Mais 2012 lõppesid Eesti Rahvusring-

Kultuurikomisjon Narva raekojas linna maketiga tutvumas, august 2012

häälingu tegevusvaldkonna tunnustatud asjatundjate volitused ning kultuurikomisjoni ettepanekul kinnitas Riigikogu sinna uued asjatundjad (227 OE).

23. novembril 2011 Riigikogus vastu võetud **erakooliseaduse ja teiste seaduste muutmise seadusega** (92 SE) täpsustatakse kõrgharidusõppe ühisõppekavade avamise regulatsiooni.

Muu tegevus

Lisaks eelnõude menetlemisele arutas kultuurikomisjon haridus-, teadus- ja kultuuriteemasid ka parlamentaarsete kuulamiste korras, avalikel istungitel ning kohtumistel.

Kultuurikomisjon tegeles üldhariduse korralduses vajalike muudatuste kaardistamisega, korraldas avaliku istungi õpetajakoolituse olukorrast ja tulevikuoostustest ülevaate saamiseks ning arutas koos Kaubandus-Tööstuskojaga kutseõppes majandustegevuse arendamise võimalusi. Lisaks kohtuti Eesti Kunstiakadeemia esindajatega.

Teadusteemadel räägiti nii Eesti Teadusagentuuri käivitamisega tutvudes kui ka Euroopa Liidu teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammi „Horisont 2020” (aastateks 2014–2020) eelnõude paketti arutades.

Noorsootöö teema oli kõne all kohtumisel noorsootöötajatega Põltsamaa noorte ja elukestva õppe keskuses, majandus- ja sotsiaalkomisjoniga peetud ühisistungil Praxise aastaraamatu „Noored ja tööturg” teemal ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse „Erasmus kõigi jaoks” eelnõu arutelul.

Kultuurikomisjon kohtus Eesti Filmi Sihtasutuse esindajatega ja kuulas ülevaadet Eesti filmi 100. juubeliaasta kavast ning filmivaldkonna arengukava koostamise ettevalmistustest.

Arutati muuseumivarade kogumist ja säilitamist ning kohtuti Eesti Rahva Muuseumi esindajatega uue hoone ehitamisega seonduvalt.

Koos keskkonnakomisjoniga arutati Eesti ajalooliste pühapaikade uurimist ja hoidmist ning valdkondlikku arengukava aastaks 2008–2012. Korraldati avalik istung kultuuripärandi ja turismi teemal.

Kultuurikomisjon tutvus Eesti Rahvusringhäälingu 2011. aasta tegevusaruandega ja arengukavaga aastateks 2013–2018 ning arutas koos Rahvusringhäälingu ja Ringhäälingute Liidu esindajatega reklaami ning sponsorteabe edastamisega seotud küsimusi.

Kohtuti ka Eesti Rahvusooperi nõukogu esimehe ja peadirektoriga ning tutvuti Rahvusooperi arengukavaga.

*Angelika Berg, kultuurikomisjoni
nõunik-sekretariaadijuhataja*

Maaelukomisjon

Esimees Kalvi Kõva (SDE)

Aseesimees Aivar Kokk (IRL)

Aare Heinvee (RE)

Andres Jalak (IRL) (alates 06.12.2011)

Kalev Kotkas (SDE)

Heimar Lenk (K)

Meelis Mälberg (RE)

Indrek Raudne (IRL) (kuni 05.12.2011, volitused lõppenud)

Andre Sepp (RE) (kuni 10.07.2012, väliskomisjoni)

Terje Trei (RE) (alates 10.07.2012, keskkonnakomisjonist)

Ester Tuiksoo (K)

Maaelukomisjon pidas vaadeldaval perioodil 70 istungit, sh 11 väljasõiduistungit ja 6 ühisistungit Riigikogu teiste komisjonidega. Menetluses oli 6 eelnõu, neist 4 võeti vastu seadusena, 1 võtsid algatajad tagasi ning 1 lükati esimesel lugemisel tagasi. Komisjon andis vaadeldaval ajavahemikul Euroopa Liidu asjade komisjonile 8 arvamust.

Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse ja halduskoostöö seaduse muutmise seadusega (72 SE, vastu võetud 26.10.2011) muudeti ja täpsustati sätteid, mis reguleerivad turuinfot, turukorraldusmeetmeid, otsetoetusi, „Eesti maaelu arengukava 2007–2013” toetusi, toidukvaliteedikava, põllumajandustoetuste ja põllumassiivide registrit ning riiklikku järelevalvet. *Leader*-meetme paremaks rakendamiseks sätestati halduslepingute sõlmimine kohalike tegevusgruppidega ja sellega seoses täiendati ka halduskoostöö seadust.

Taimede paljundamise ja sordikaitse seaduse muutmise seadusega (93 SE, vastu võetud 26.10.2011) sätestati võimalus turustada söödakultuuride seemnesegu, mis on mõeldud looduskeskkonna ja geneetiliste ressursside säilitamiseks, isegi kui nende segude koostisosad ei vasta mõnele turustamise üldnõudele. Samuti täpsustati puuvilja- ja marjakultuuri tuntud sordi registreerimise regulatsiooni.

Taimekaitse seaduse ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seadusega (105 SE, vastu võetud 17.11.2011) viidi taimekaitse seadus kooskõlla ELi uute õigusaktidega, mille üldeesmärk on vähendada pestitsiidide kasutamist ning nende mõju inimese tervisele ja keskkonnale. Muudatused olid valdavalt redaktsioonilised, täpsustati taimekaitsevahendite

Maaelukomisjon Juurus maaparandusega tutvumas, september 2011

turule lubamise, turustamise ja kasutamise reegleid. Muudeti ka reklaamiseadust ja riigilõivuseadust.

Kinnisasja omandamise kitsendamise seaduse (108 SE, vastu võetud 08.02.2012) uue tervikteksti vastuvõtmise tingis ELiga liitumise järgse ülemineku- perioodi lõppemine maade müügil. Seadusega täpsustati üle 10 hektari põllumajandus- ja metsamaad sisaldavate kinnisasjade müügi piiranguid ja reegleid. Võrreldes seni kehtinud seadusega laienesid metsamaajandusega tegeleja õigused piiranguga kinnisasja ostul (võimalus osta kinnisasja, mis sisaldab lisaks metsamaale põllumajandusmaad). Uue seaduse nõuetele on allutatud ka riigi omandis oleva põllumajandus- ja metsamaa müük.

Muu tegevus

2012. aasta jaanuaris toimus maaelukomisjoni algatusel Riigikogus olulise tähtsusega riikliku küsimusena Eesti Maaülikoolis valminud maaelu arengu aruande arutelu. Valmistamiseks ette järgmist maaeluteemalist arutelu, tellis komisjon uuringu „Maapiirkonna ettevõtluse arengu vajadused ja takistused”, mille esialgseid tulemusi on komisjonis juba tutvustatud ning mis peaks lõplikult valmima 2012. aasta oktoobris.

Pärast komisjoni moodustamist 2011. aasta aprillis tutvuti valdkonna asutuste ja organisatsioonidega. Toimusid väljasõiduistungid Põllumajandusministeeriumis, Siseministeeriumis (regionaalministri haldusala), Maa-ametis, Eesti Maaülikoolis, Põllumajanduse Registre ja Informatsiooni Ametis, Maaelu Edendamise Sihtasutuses ja Ettevõtluse Edendamise Sihtasutuses. Kohtuti Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoja, Põllumeeste Keskliidu ja Eestimaa Talupidajate Keskliidu esindajatega. Keskkonnaministeeriumi

esindajatega arutati metsanduse arengukava ja Rahandusministeeriumi esindajatega erimärgistatud vedelkütusega seonduvaid probleeme.

2011. aasta sügisel käidi koos majandus- ja keskkonnakomisjoniga Lääne-Virumaal tutvumas Eesti puidutööstuse olukorraga. Raplamaal tutvuti maaparanduse probleemidega. Komisjonis käisid oma tegevusest ja muredest rääkimas Eesti Rukki Seltsi, Leivaliidu, Hobusekasvatajate Seltsi, Piimaliidu, Pagarite Seltsi ja kitsekasvatajate esindajad. 2012. aasta kevadel oli komisjon kahepäevasel visiidil Võrumaal, kus tutvuti kohalike väikeettevõtetega ning kohtuti kohaliku taluliidu ja projekti „Uma Mekk” esindajatega.

Arvamused ELi õigusaktide kohta puudutasid Eesti Euroopa Liidu poliitikat aastatel 2011–2015, Eesti seisukohti seoses ELi ühise põllumajanduspoliitika ja kalanduspoliitika reformi, loomade kaitse ja heaolu strateegiaga 2012–2015 ning ELi finantsraamistikuga.

Kesksemad aruteluteemad seonduvad ELi järgmise finantsperioodi ning ühise põllumajandus- ja kalanduspoliitikaga. Kohtuti Euroopa Komisjoni merendus- ja kalandusvoliniku Maria Damanakiga, kes tunnustas Eesti saavutusi kalanduse korraldamisel. Komisjonis toimusid ka regionaalpoliitika ja maaelu jätkusuutlikkuse teemalised arutelud.

2012. aasta aprillis võorustati Läti ja Leedu parlamendi sõsarkomisjonide delegatsioon. Toimus kolme komisjoni ühisistung, kus allkirjastati ühisdeklaratsioon Euroopa Komisjonile, Euroopa Parlamendile ja teistele asjaomastele institutsioonidele, et juhtida tähelepanu ebavõrdsetele toetustasemetele ELi liikmesriikide vahel.

*Ülle Särgava, maaelukomisjoni
nõunik-sekretariaadijuhataja*

Majanduskomisjon

Esimees Kaja Kallas (RE) (esimees 11.04.–10.11.2011 ja alates 11.09.2012; volitused peatunud 13.11.2011–01.07.2012, komisjonis alates 04.07.2012)

Aseesimees Urve Palo (SDE)

Arto Aas (RE) (esimees 10.11.2011–11.09.2012)

Remo Holsmer (RE) (alates 12.04.2012, sotsiaalkomisjonist)

Lembit Kaljuvee (K, –)

Kalev Kallo (K) (alates 17.04.2012, rahanduskomisjonist)

Kalev Lillo (RE)

Kalle Palling (RE) (alates 14.11.2011, keskkonnakomisjonist; kuni 10.07.2012, keskkonnakomisjoni)

Tõnis Palts (IRL) (alates 30.04.2012, riigikaitsekomisjonist)

Urmas Reinsalu (IRL) (kuni 30.04.2012, riigikaitsekomisjoni)

Olga Sõtnik (K)

Toomas Tõniste (IRL)

Jaan Õunapuu (SDE)

Vaadeldaval perioodil toimus 97 majanduskomisjoni istungit, nendest seitse väljasõiduistungit, üks erakorraline istung ja 11 ühisistungit. Komisjoni menetluses oli 32 eelnõu, millest 26 võeti vastu seadusena ja 1 otsusena, 1 lükati tagasi ja 4 jäi lõpuni menetlemata. Algatati üks seaduse muutmise seaduse eelnõu. Euroopa Liidu asjade komisjonile anti 32 arvamust, kaks väliskomisjonile, üks põhi-seaduskomisjonile ja rahanduskomisjonile.

Menetletud eelnõudest olulisemad olid:

Hasartmänguseaduse ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seadusega (88 SE, vastu võetud 04.04.2012) täpsustati hasartmängude korraldamise tehnilisi nõudeid, aruandluse korda ning järelevalve ja korraldajate vahelisi suhteid puudutavaid norme. Muudatuste eesmärk oli tõhustada kontrolli hasartmängude korraldamise üle, muuta seda efektiivsemaks ja vähendada halduskoormust.

Riigihangete seaduse muutmise seadusega (113 SE, vastu võetud 25.01.2012) võeti üle ELi direktiiv. Varem ei olnud kaitse- ja julgeolekuvaldkonna hangete korraldamisel võimalik järgida seaduses sätestatud tavakorda. Direktiivis on välja

töötatud meetmed, mida hankijad saavad kaitse- ja julgeolekuvaldkonna riigihangete puhul täiendavalt kasutada (salastatud teabe kaitse ja tarnekindluse nõuded). Neid nõudeid kohaldades on võimalik ka riigi julgeolekuga seotud riigihankeid avatumalt korraldada ja seeläbi suurendada pakkujate hulka.

Ehitusseaduse, korteriühistuseaduse, korteriomandiseaduse ja hooneühistuseaduse muutmise seaduse (156 SE, vastu võetud 02.05.2012) eesmärk on täita ELi direktiivi nõudeid: aidata kaasa energiakasutuse tõhustamisele hoonetes, võimaldades lihtsamat ligipääsu hoone energiatarbimist ja võimalikke energiasäästumeetmeid käsitlevale infole ning rakendades uute hoonete kavandamisel Eesti oludes sobivaid energiatarbimise vähendamise põhimõtteid.

Elektriturseaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse (139 SE, vastu võetud 06.06.2012) eesmärk on viia elektriturseadus kooskõlla Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga, mis käsitleb elektrienergia siseturu ühiseeskirju, ning osaliselt direktiiviga, mis käsitleb taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamist.

Eesti elektrituru täieliku avanemisega 2013. aastal tekib vaba konkurents ning tarbijatel on võimalik elektri müüjat vabalt valida. Seaduses tehakse täpsustusi, mis on tingitud elektrituru täielikust avamisest ja vabal turul kauplevate turuosaliste hulga suurenemisest. Seaduse muudatustega määrati Eesti Energia ja Eleringi aktsiate valitsejaks eri ministriumid, kuna ELi direktiivist lähtuvalt tuleb põhivõrguettevõtja tegevus täielikult eraldada tootmisest ja müügist.

Maagaasiseaduse muutmise seadus (166 SE, vastu võetud 06.06.2012) harmoneerib maagaasi siseturu direktiivist tulenevaid nõudeid. Lähtudes gaasiturul liberaliseerimise põhimõtetest, eraldatakse ülekandevõrk tootmisest ja müügitgevusest, mis loob võimalused konkurentsi tekkimiseks Eesti gaasiturul ja suurendab riigi energijulgeolekut. Gaasiturul liberaliseerimine loob võimalused veeldatud maagaasi (LNG) kasutuselevõtmiseks, vähendab tarbijate sõltuvust ainult ühest monopoolsest pakkujast ning tõstab varustuskindlust. Seadus sätestab veeldatud maagaasi kasutamise võimalused Eestis ning aitab kaasa biogaasi ja biomassist saadud gaasi laiemale levikule. Maagaasiseadust täiendati ka direktiivist tulenevate nõuetega tarbija õiguste laiendamise ning liikmesriikide järelevalveasutuste sõltumatuses osas.

FOTO: VEIKO TOKMAN / ARIPEV

Majanduskomisjoni kohtumine Tallinna Sadama esindajatega, veebruar 2012

Muu tegevus

Tegevuskava „Eesti merenduspoliitika 2011–2020” (145 TK) valmistati ette majanduskomisjoni töörühma koosolekul ja komisjoni istungil, arutelu Riigikogu täiskogus toimus 2012. aasta 6. märtsil. Majanduskomisjon esitas Vabariigi Valitsusele tegevuskava kohta 8 ettepanekut, mis puudutasid planeeringuid, keskkonناسäästlikumale kütusele üleminekut jm.

Riigikogu istungitel 2011. aasta 10. ja 11. mail toimus olulise tähtsusega riikliku küsimusena arutelu energiasäästu teemal, algatajaks majanduskomisjon.

Väljasõiduistungid toimusid ASides Tallinna Lennujaam, Estonian Air ja Tallinna Sadam (Muuga sadamas), Majandus- ja Kommunikatsiooniministeriumis ning Eesti Merendusnõukojas.

Tõhus koostöö on olnud teiste Riigikogu komisjonidega. Kolm ühisistungit peeti rahanduskomisjoniga, kaks keskkonnakomisjoni ning Euroopa Liidu asjade komisjoniga. Samuti toimus ühisistung kultuuri-, sotsiaal-, riigikaitse-, õigus- ja maaelukomisjoniga.

Ühisistung keskkonna- ja maaelukomisjoniga toimus koostöös Eesti Metsa- ja Puidutööstusega väljasõidul metsa- ja puidutööstusettevõtetesse. Euroopa Liidu asjade komisjoniga käidi väljasõidul Narva Elektriijaamades, põlevkiviõliteshases ja Estonia kaevanduses. Lisaks toimus loomemajandustemaline väljasõit koos kultuurikomisjoniga.

Majanduskomisjoni avalik istung peeti teemal „Taastuvenergiat käsitlevad regulatsioonid ja nende võimalik muutumine”. Avalikud ühisistungid rahanduskomisjoniga toimusid euroala tuleviku teemal, keskkonnakomisjoni ja maaelukomisjoniga biomaanduse teemal. Eakate tööhoive teemal oli avalik ühisistung koos sotsiaalkomisjoniga.

*Teete Taklaja,
majanduskomisjoni konsultant*

Põhiseadus- komisjon

Esimees Rait Maruste (RE)
Aseesimees Deniss Boroditš (K, –)
Peep Aru (RE)
Andres Herkel (IRL)
Andrei Korobeinik (RE)
Mihhail Kõlvart (K) (kuni 07.04.2011, volitused lõppenud)
Peeter Laurson (IRL) (kuni 14.05.2012, rahanduskomisjoni)
Kajar Lember (SDE)
Väino Linde (RE)
Mart Nutt (IRL) (alates 14.05.2012)
Indrek Saar (SDE)
Tarmo Tamm (K) (alates 11.04.2011)
Priit Toobal (K) (03.04.–17.04.2012 õiguskomisjonis)

Põhiseaduskomisjon pidas vaadeldaval perioodil 81 istungit, neist 3 erakorralist. Menetluses oli 36 eelnõu, millest 13 võeti vastu seadusena ja 7 otsusena,

3 eelnõu lükati tagasi ja 13 jäi menetlusse. Põhiseaduskomisjon kujundas 37 korral Riigikogu nimel arvamuse Riigikohtule põhiseaduslikkuse järelevalve korras vaidlustatud seaduste kohta ning 24 korral andis arvamuse Euroopa Liidu asjade komisjonile ELi algatuste kohta.

3. mail 2012 võeti seadusena vastu põhiseaduskomisjoni algatatud **õiguskantsleri seaduse ning riigiteenistujate ametinimetuste ja palgaastmestiku seaduse muutmise seadus** (167 SE). Seaduse eesmärk on muuta õiguskantsleri Riigikogule esitava aastaülevaate ettekande aega. Varem esitas õiguskantsler Riigikogule aastaülevaate sügisistungjärgul Riigikogu täiskogu kolmandal tööpäeval, mis oli liialt piirav regulatsioon. Muudatuse kohaselt esitab õiguskantsler nüüd aastaülevaate Riigikogule kevadistungjärgul. Lisaks täpsustatakse seadusega juhtusid, millal õiguskantsler võib jätta normikontrolli taotluse läbi vaatamata, võimaldades tegeleda esmajärjekorras nende probleemidega, mis on põhiõiguste ja -vabaduste kaitse seisukohalt olulised.

Riigikogu võttis 6. juunil 2012 vastu uue **korruptsioonivastase seaduse** (192 SE). Seaduse eesmärk on korruptsiooni ennetamine, ametisikute piirangute ja kohustuste täpsustamine ning huvide deklareerimise süsteemi tõhusamaks muutmine. Lisaks on eelnõu eesmärk tarbetu halduskoormuse vähendamine ja läbipaistvuse suurendamine Eesti

Põhiseaduskomisjoni istung, september 2011. Arutluse all on Euroopa Liidu direktiivid

avalikus sektoris ning korrupsioonivastase teadlikkuse tõstmine ühiskonnas.

Olulise muudatuse tegi Riigikogu kodakondsuse seadusesse. Muudatus tulenes õiguskantsleri ettepanekust nr 13, milles õiguskantsler leidis, et kodakondsuse seaduse § 32 on vastuolus põhiseaduse §-dega 10 ja 12 lg 1. Kuna Riigikogu nõustus 26. jaanuari istungil õiguskantsleri ettepanekuga, algatas SDE fraktsioon **kodakondsuse seaduse ja riigilõivuseaduse muutmise seaduse eelnõu** (164 SE, vastu võetud 12.06.2012). Muudatusega antakse kodakondsuse taotlejatele, kellele riik on ekslikult andnud kodakondsuse ja selle seejärel ära võtnud, kodakondsus algsetel alustel, v.a mõned seaduses sätestatud juhud.

Avaliku teenistuse seadus (193 SE, vastu võetud 13.06.2012). Uue seadusega kehtestatakse uus ametniku definitsioon, mille tulemusel kitseneb ametnike ring ja väheneb nende arv ning suureneb töölepingu seaduse alusel töötavate inimeste arv. Oluline on avaliku sektori hüvede muutmise sarnaseks erasektoriga, mis tähendab avaliku sektori hüvede kärpimist. Ametnike palgad avalikustatakse ning kogu palgakorraldus muutub läbipaistvamaks ja selgemaks. Seadusega määratakse avaliku teenistuse eest vastutavaks institutsiooniks Rahandusministeerium.

Muu tegevus

Lisaks eelnõude menetlemisele arutas põhiseaduskomisjon õiguskantsleri 9 ettepanekut, mis käsitlesid Riigikogus vastu võetud seaduste mittevastavust põhiseadusele.

Teiste komisjonide palvel analüüsiiti 7 korral eelnõudega seotud põhiseaduslikke küsimusi. Põhiseaduskomisjon arutas ka Vabariigi Presidendi otsust ülikooliseaduse, rakenduskõrgkooli seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse välja kuulutamata jätmise kohta.

2011. aasta oktoobris toimus põhiseaduskomisjoni ettepanekul Riigikogu täiskogus oluliselt tähtsa riikliku küsimusena „Eesti inimarengu aruande 2010–2011” arutelu.

Riigikogu sünnipäeval 23. aprillil toimunud lahtiste uste päeval korraldas põhiseaduskomisjon avaliku istungi teemal „Valimise langetamine – võimalikud mõjud, õiguslikud aspektid ja noorte valmisolek”.

Juunis 2011 kohtusid põhiseaduskomisjoni esindajad Venemaa Ühiskondliku Palati rahvusvaheliste suhete ja südametunnistuse vabaduse komisjoni liikmetega. Kohtumisel kuulati ära nende mured seoses Eestis elavate kaasmaalaste olukorraga. Novembris tutvustati Horvaatia ombudsmani

institutsiooni delegatsioonile Riigikogu ja põhiseaduskomisjoni tegevust ning külalistele Kosovo Põhiseaduskohtust Eestis toimunud õigusreformide.

Veebruaris 2012 andis põhiseaduskomisjoni esimees Rait Maruste õhtusöögi Eestis viibivale Rahvusvahelise Kriminaalkohtu peaprokurörile Luis Moreno-Ocampole ning aseprokurörile Fatou Bensoudale.

Juunis 2012 olid Eestis visiidil GRECO (*Group of States against Corruption*) liikmed, kes teostasid neljandat hindamisvoorut korrupsioonivastase võitluse kohta Eestis. Alateemaks oli sel korral „Korrupsiooni ennetamine seoses parlamendiliikmetele, kohtunike ja prokuröridega”. Toimus ka kohtumine põhiseaduskomisjoni esindajatega.

Erle Enneveer, põhiseaduskomisjoni nõunik-sekretariaadijuhataja

Rahandus- komisjon

Esimees Sven Sester (IRL)
Aseesimees Rannar Vassiljev (SDE)
Kalev Kallo (K) (kuni 17.04.2012,
majanduskomisjoni)
Peeter Laurson (IRL) (alates 14.05.2012,
põhiseaduskomisjonist)
Inara Luigas (K, –)
Eiki Nestor (SDE)
Erki Nool (IRL)
Taavi Rõivas (RE)
Andrus Saare (IRL) (kuni 11.05.2012,
volitused lõppenud)
Kadri Simson (K) (alates 17.04.2012,
väliskomisjonist)
Mihhail Stalnuhhin (K)
Aivar Sõerd (RE)
Urve Tiidus (RE)

Rahanduskomisjon pidas vaadeldaval perioodil 83 istungit. Menetluses oli 60 eelnõu, millest 26 võeti vastu seadusena ja 14 Riigikogu otsusena, 12 eelnõu lükati tagasi ja 8 jäi menetlusse.

Riigieelarve valdkonnas menetles komisjon järgmisi seadusi ja otsuseid:

2011. aasta riigieelarve seaduse muutmise seadus (114 SE, vastu võetud 23.11.2011); Riigikogu otsus „**Riigi 2010. aasta majandusaasta koondaruande kinnitamine**” (91 OE, vastu võetud 09.11.2011); **2012. aasta riigieelarve seadus** (99 SE, vastu võetud 07.12.2011).

Olulisemad eelnõud, mille juhtivkomisjon oli rahanduskomisjon:

2012. aasta riigieelarve seadusega seonduvalt alkoholi-, tubaka-, kütuse- ja elektriaktsiisi seaduse, Eesti Haigekassa seaduse, kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduse ja töötuskindlustuse seaduse muutmise seadus (100 SE, vastu võetud 07.12.2011). Muudatused olid suunatud peamiselt riigieelarve tulude suurendamisele ja kulude vähendamisele.

Alkoholi-, tubaka-, kütuse- ja elektriaktsiisi seaduse ning alkoholiseaduse muutmise seadus (150 SE, vastu võetud 22.02.2012) täpsustas seoses uue elektroonilise saatelehe süsteemi juurutamisega ettevõtja kohustusi maksuhalduri teavitamisel. Lisaks kehtestas seadus lennukibensiini aktsiisimäära, täpsustas aktsiisilaopidaja kohustust esitada

maksuhalduri nõudmisel tagatis, sätestas aktsiisivabastuse kaubale, mis hävitatakse aktsiisilao tegevusloa kehtivuse lõppemisel ning lõi seadusliku aluse alkoholi maksumärkide registrile.

Investeeringufondide seaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seadus (152 SE, vastu võetud 07.03.2012) sätestas alused Euroopa Liidu ühtsetele standarditele vastavate investeeringufondide (eurofondid) tegutsemiseks Eestis ning alused uut tüüpi vabatahtlike pensionifondide (tööandja pensionifondid) loomiseks.

Koduomanikke maamaksust vabastav maamaksuseaduse muutmise seadus (51 SE, vastu võetud 16.06.2011) sätestas täiendavad alused maamaksu tasumisest vabastamiseks eesmärgiga vähendada kulutusi kodule.

Käibemaksuseaduse ja vedelkütuse seaduse muutmise seadus (146 SE, vastu võetud 08.03.2012). Seadusega ühtlustati nõudeid arvetele ja teenuse käibe tekkimise koha määratlust. Maksupettuste vältimise eesmärgil kehtestatakse pöördmaksustamine kulla käibe ja reguleeritakse toiminguid tarbimisse lubatud kütusega, mis on uuesti paigutatud aktsiisilattu, ning aktsiisilaoast väljaviidava nn oma tarbeks kasutatava kütusega. Käibemaksuseadust täiendatakse sättega, mis täpselt reguleerib juhud, millal liisinguandja saab liisingueseme remontimiseks ning hooldamiseks saadud kaupadelt ja teenustelt sisendkäibemaksu maha arvata.

Makseasutuste ja e-raha asutuste seaduse ja sellega seonduvate seaduste ning investeeringufondide seaduse muutmise seadus (45 SE, vastu võetud 16.06.2011). Makseasutuste ja e-raha asutuste seaduse muudatused nüüdisajastasid e-raha väljastamise ja kasutamise regulatsiooni. Investeeringufondide seaduse muudatused täpsustasid nõudeid investeeringufondide pakkumisele ja tegevusele.

Rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise seaduse, rahvusvahelise sanktsiooni seaduse ja Eesti väärtpaberite keskreistri seaduse muutmise seadus (157 SE, vastu võetud 18.04.2012) suurendas isikute ringi, kellel lasub kohustus registreerida end majandustegevuse registris. Mittetulundusühinguid ja sihtasutusi, mis teevad sularahas tehinguid üle 15 000 euro, kohustati kohaldama hoolsusmeetmeid ja tegema kindlaks tehingu vastaspoole isiku. Muudeti rahapesu andmebüroo haldusakti ja toimingute peale kaebuste esitamise korda.

Riigieelarve seaduse ning Riigikogu kodu- ja töökorra seaduse muutmise seadus (95 SE, vastu võetud 29.09.2011). Riigieelarve seadust täiendati regulatsiooniga, mille alusel on võimalik anda riigigarantii juriidilisele isikule, milles enamik osalusest kuulub Euroopa Liidu liikmesriikidele.

Rahanduskomisjonil eelnõudest puudust ei tule. Komisjoni istung oktoobris 2011

Riigikogu otsus „Euroopa Finantsstabiilsuse Fondi raamlepingust ja selle muudatustest tulenevate kohustuste täitmise tagamine” (90 OE, vastu võetud 29.09.2011). Otsusega kinnitati, et Eesti on läbinud vajalikud siseriiklikud protseduurid EFSFi liitumiseks ja Eesti annab lubaduse garanteerida EFSFi raamlepingu alusel EFSFi võlakohustusi kuni 1 994 860 000 euro ulatuses, toetamaks erakorralistesse finantsraskustesse sattunud euroala liikmesriike eesmärgiga tagada euroala üldine finantsstabiilsus ja kaitsta selle liikmesriike finantskriiside eest.

Tulumakseaduse muutmise seadus (40 SE, vastu võetud 16.06.2011) langetas tulumaksu määra ja füüsilise isiku tulust lubatud mahaarvamiste piirmäära, jättis erisoodustuste hulgast välja tööga seotud tasemekoolitused ning sätestas väikeomanikele raieõiguse ja raiutud metsamaterjali võõrandamise puhul maksuarvestuse erikorra. Muudatused lähtusid eesmärgist säilitada lihtne ja ühetaoline maksukeskkond, vähendada maksukoormust, kasutada loodusvarasid keskkonnasäästlikult ning suurendada elukestvas õppes osalejate arvu.

Vedelkütuse erimärgistamise seaduse muutmise seadusega (39 SE, vastu võetud 15.06.2011) sätestati muudatused erimärgistatud kütuse maksu-erisuste süsteemi reformimiseks. Esimeses etapis

lopetatakse erimärgistatud vedelkütuse kasutamine paiksetes mootorites ning kaevandus-, metsandus- ja ehitustööl.

Riigikogu otsus „**Euroopa Komisjoni ja Kreeka Vabariigi vahel sõlmitava konkreetsete majanduspoliitiliste tingimuste vastastikuse mõistmise memorandumi kavandi heakskiitmine**” (185 OE, vastu võetud 23.02.2012). Otsusega kiideti heaks euroala liikmesriikidele suunatud ja Riigikogu 29.09.2011. a otsuse „Euroopa Finantsstabiilsuse Fondi raamlepingust ja selle muudatustest tulenevate kohustuste täitmise tagamine” punktis 1 nimetatud garantiiga seotud Euroopa Komisjoni ja Kreeka vahel sõlmitava vastastikuse mõistmise memorandumi kavand.

Euroopa stabiilsusmehhanismi asutamislepingu ratifitseerimise ja rakendamise seadus (254 SE, vastu võetud 30.08.2012). Seadusega ratifitseeritakse Euroopa stabiilsusmehhanismi asutamisleping ja kehtestatakse lepingu siseriikliku rakendamise seisukohalt olulised sätted.

Rahvusvahelise Valuutafondiga (IMFiga) seonduvad seadused ja Riigikogu otsused:

Rahvusvahelise Valuutafondi liikmeks oleku- ga seotud õigusaktide muutmise seadus (132 SE, vastu võetud 15.12.2011). Seadusega anti Eesti

Vabariigile IMFi liikmeks olekuga võetud varalised kohustused üle Eesti Pangale ning täpsustati Eesti Panga õigusi ja kohustusi Eesti Vabariigi esindamisel IMFis.

Rahvusvahelise Valuutafondi põhikirja muudatuste heakskiitmise seadus (231 SE, vastu võetud 06.06.2012). Põhikirja muudatustega reformitakse IMFi juhtimise raamistikku, et muuta see paindlikumaks ja tõsta otsustusprotsessi legitiimsust.

Riigikogu otsused „**Nõusoleku andmine Eesti Vabariigi kvoodi suurendamiseks Rahvusvahelises Valuutafondis**” (133 OE, vastu võetud 15.12.2011, ja 230 OE, vastu võetud 06.06.2012).

Riigikogu seadused ja otsused seonduvalt riigi osalusega pankades:

Euroopa Rekonstruktsiooni- ja Arengupanga asutamislepingu artiklite 1 ja 18 muudatuste ratifitseerimise seadus (201 SE, vastu võetud 02.05.2012). Muudatuste eesmärk on laiendada panga tegevusmandaati Vahemere riikidesse ning lubada kasutada erifonde panga abisaajates ja potentsiaalsetes abisaajates riikides.

Riigikogu otsus „**Eesti Vabariigi osaluse suurendamine Euroopa Nõukogu Arengupangas**” (196 OE, vastu võetud 18.04.2012). Otsusega annab Riigikogu nõusoleku osaluse suurendamiseks Euroopa Nõukogu Arengupangas 5086 osalussertifikaadi ulatuses koguväärtuses 5 086 000 eurot. Vabariigi Valitsust volitatakse tegema sertifikaatide märkimiseks vajalikke toiminguid.

Riigikogu otsus „**Eesti Vabariigi osaluse suurendamine Euroopa Rekonstruktsiooni- ja Arengupangas**” (77 OE, vastu võetud 19.10.2011) annab nõusoleku suurendada osalust 900 sissenõutava aktsia ulatuses koguväärtuses 9 000 000 eurot vastavalt resolutsioonis märgitud tingimustele. Justiitsministrit ja rahandusministrit volitatakse aktsiate märkimiseks vajalikke toiminguid tegema.

Riigikogu otsus „**Eesti Vabariigi osaluse suurendamine Rahvusvahelises Rekonstruktsiooni- ja Arengupangas**” (125 OE, vastu võetud 14.12.2011) annab nõusoleku suurendada osalust 247 aktsia ulatuses, mille kohaselt tehakse alates 2012. aastast nelja aasta jooksul sissemaksed nimetatud panga aktsiakapitali 1 787 810,70 USD ulatuses.

Rahanduskomisjon menetles juhtivkomisjonina mitut riikidevahelist tulumaksuga topeltmaksustamise vältimise ning maksudest hoidumise tõkestamise lepingute ratifitseerimise seadust, sh lepinguid Araabia Ühendemiraatide, India Vabariigi, Jersey ja Singapuri Vabariigiga.

Istungid ja kohtumised

Toimused komisjoni kohtumised Vabariigi Presidendi, õiguskantsleri ja riigikontrolõriga ning Eesti Panga, kohalike omavalitsusliitude, Maksu- ja Tolliameti, Finantsinspeksiooni, Töötukassa, Haigekassa ja Tarbijakaitseameti esindajatega, soolise võrdõiguslikkuse ja võrdse kohtlemise volinikuga, samuti Eesti Maksumaksjate Liidu, Eesti Omanike Keskliidu, kodanikeühenduste jt organisatsioonide esindajatega.

Rahanduskomisjoni esindus kohtus ka IMFi delegatsiooni ja teiste riikide parlamentide esindajate, sealhulgas Prantsuse Senati ja Saksa Baden-Württembergi Liidumaa parlamendi rahanduskomisjoni esindusega.

2012. aasta mais toimus rahanduskomisjoni visiit Läti parlamentis.

Rahanduskomisjon algatas olulise tähtsusega riikliku küsimusena riigi rahanduspoliitika arutelu Riigikogu täiskogus mais 2011.

Ühisistungid toimusid riigieelarve kontrolli komisjoni, Euroopa Liidu asjade komisjoni, keskkonnakomisjoni ja majanduskomisjoniga Eesti osalemise teemal Euroopa Liidu Kohtu ja EFTA kohtumenetluses ning põhiseaduskomisjoniga riigilõivuseaduse teemal.

Koos Euroopa Liidu asjade komisjoniga toimusid ka Euroopa Kontrollikoja aruande ning Euroopa finantsstabiilsuse tagamisega seotud teemade arutelud.

*Tiina Licht, rahanduskomisjoni
nõunik-sekretariaadijuhataja*

Riigikaitsekomisjon

Esimees Mati Raidma (RE)

Aseesimees Aivar Riisalu(K)

Tõnu Juul (RE)

Mart Laar (IRL) (alates 14.05.2012)

Lauri Laasi (K)

Tarmo Leinatamm (RE)

Marianne Mikko (SDE)

Tõnis Palts (IRL) (kuni 30.04.2012, majanduskomisjoni)

Urmas Reinsalu (alates 30.04.12, majanduskomisjonist; volitused peatunud 11.05.2012)

Ülo Tulik (IRL)

Riigikaitsekomisjon pidas vaadeldaval ajavahemikul 93 istungit. Menetluses oli 19 eelnõu, neist 10 võeti vastu seadusena, 8 Riigikogu otsusena ja 1 Riigikogu avaldusena. ELi eelnõude kohta esitati kaks arvamust Euroopa Liidu asjade komisjonile (ELi kodanikukaitsemehhanismi eelnõu ja Eesti Euroopa Liidu poliitika 2011–2015 eelnõu kohta) ja üks väliskomisjonile (Eesti seisukohtadest seoses Euroopa Komisjoni roheline raamatuga „Euroopa Liidu kahe-

suguse kasutusega kaupade ekspordikontrollisüsteem: julgeoleku ja konkurentsivõime tagamine muutuv maailmas”).

Olulisim on **kaitseväeteenistuse seadus** (172 SE, vastu võetud 13.06.2012), mille eesmärk on korrastada ja uuendada kaitseväeteenistuse regulatsiooni ning viia see kooskõlla ühiskonnas toimivate muutustega. Peamiseks tõukeks uue kaitseväeteenistuse seaduse eelnõu loomiseks oli 2009. aastal jõustunud kaitseväge korralduse seadus ja uus avaliku teenistuse seaduse eelnõu, kuivõrd ka tegevteenistus on üks avaliku teenistuse eriliikidest. Eelnõu koostamisel arvestati põhimõtet, mille järgi kaitseväge juhivad kaitseväge juhataja; kaitseminister, kes küll kehtestab määrustega käesolevast eelnõust tulenevad teenistust korraldavad reeglid, ei sekku otseselt kaitseväge igapäevasesse juhtimisse. Eelnõu reguleerib kaitseväeteenistust ja kaitsevägekohustust (ajateenistus, reservteenistus ja asendusteenistus), sõjaväelisi auastmeid, arstlike komisjonide töökorraldust, kutsealuse, ajateenija, asendusteenistuja ja reservväelase ning reservis oleva isiku õigusi ja kohustusi, vabatahtlikult kaitsevägekohustuse võtmist, tegevteenistust, kaitsevägealaste suhtes rakendatavaid ergutusi ja karistusi, teenistusalaseid tagatisi, pensione, kaitsevägealaste varalist vastutust, vaiete esitamist jms.

Riigikaitsekomisjon välisvisiidil Afganistanis, jaanuar 2012

Riigikaitsekomisjoni algatatud ja esitatud eelnõud:

Strateegilise kauba seaduse § 76 ja jälitustegevuse seaduse § 9 muutmise seadus (148 SE, vastu võetud 25.01.2012), **rahvusvahelise sõjalise koostöö seaduse § 8 muutmise seadus** (141 SE, vastu võetud 22.02.2012) ja Riigikogu otsus „**Kaitseväge kasutamine Eesti riigi rahvusvaheliste kohustuste täitmisel ÜRO vaatlusmissioonil Süürias**” (225 OE, vastu võetud 16.05.2012), mis lubab nimetatud missioonil kasutada kaht Eesti kaitseväge.

Istungid ja kohtumised

Väljasõiduistungid toimusid Kaitseministeeriumis, Teabeametis, Kaitseressursside Ametis ja Kaitsepolitsei ametis. Külalastati Balti Kaitsekolledžit, Kaitseväge Ühendatud Õppeasutusi ja Kaitseliidu Tartu malevat. Traditsiooniks on kujunenud Eesti kaitseväge igakevadise suurõppuse „Kevadtorm” vaatlemine. 2011. a augustis jälgiti rahvusvahelist kaugluurepatrullide võistlust „Erna retk”, 2012. a juunis rahvusvahelist õppust „Baltops” ja rahvusvahelist koostööõppust „Saber Strike” Ämari Lennubaasis.

Toimus kolm ühisistungit väliskomisjoniga, avalik oli ühisistung teemal „Arenad Afganistanis”. Teised istungid puudutasid Eesti seisukohti Chicagos toimuval NATO tippkohtumisel mais 2012 ning Poola ettepanekut Euroopa Liidu ühise välis- ja julgeolekupoliitika ning ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika parlamentaarse kontrolli teostamiseks. Majanduskomisjoniga toimus ühisistung riigihangete seaduse muutmise asjus.

2011. a mais toimus Vilniuses Balti riikide, Põhjamaade ning Poola parlamentide kaitsekomisjonide ühiskohtumine ning septembris Eesti ja Soome parlamendi riigikaitsekomisjonide ühisistung. 2011. a sügisel toimusid kohtumised ja ühisistungid Moldova, Ukraina, Georgia ja Norra kolleegidega. 2012. a jaanuaris kohtuti Briti Parlamendi Alamkoja kaitsekomisjoniga Londonis.

Märtsis 2012 korraldas komisjon Tallinnas Balti riikide, Põhjamaade ja Poola parlamentide riigikaitsekomisjonide iga-aastase julgeoleku- ja riigikaitsealase ühisistungi ning foorumi.

Komisjoni istungitel arutati doonorluse probleeme, sh kampaaniat „Ka doonor on riigikaitse”, haa- vata saanud kaitseväge taastusravi (istungile olid kutsutud ka Ida-Tallinna Keskhaigla esindajad), tutvuti strateegilise kauba komisjoni tööga ja kohtuti Rahvusvahelise Kaitseuuringute Keskuse esindajatega. Kaitseväge teenistuse seaduse eelnõu menetlemise ajal kohtuti Eesti Reservohvitseride Kogu ja Eesti Eruohvitseride Kogu esindajatega, kellelt saadi ka arvestataval hulgal ettepanekuid.

2011. a oktoobris kujundas riigikaitsekomisjon seisukoha Kaitseväge juhataja kandidaadi ja detsembris Kaitseväge Peastaabi ülema kandidaadi suhtes.

Olulisim välisvisiit toimus 2012. a alguses Afganistani Islamivabariiki. Visiidi eesmärk oli tutvumine Eesti kaitseväge laste teenistusega Lõuna-Afganistanis ja ülevaate saamine olukorrast kohalike julgeolekujõudude, sealhulgas Afganistani armee ja politsei väljaarendamisel. Ülevaate saamiseks olukorrast ja arengutest kohtuti Afganistani parlamendi asespiikrite, parlamendi alamkoja kaitsekomisjoni ja Euroopa Liidu sõprusgrupiga. ISAFi eri tasandi juhtidega arutati ISAFi ja rahvusvaheliste tsiviilmissioonide tegevust ning tulevikku. Kohtumised toimusid ka Afganistani relvajõudude juhataja kindral Sher Mohammed Karimiga jt kõrgemate sõjaväelastega.

*Aivar Engel, riigikaitsekomisjoni
nõunik-sekretariaadijuhataja*

Sotsiaalkomisjon

Esimees Margus Tsahkna (IRL)
Aseesimees Yana Toom (K)
Rein Aidma (RE)
Remo Holsmer (RE) (kuni 12.04.2012,
majanduskomisjoni)
Jüri Jaanson (RE)
Helmen Kütt (SDE)
Maret Maripuu (RE)
Heljo Pikhof (SDE)
Reet Roos (IRL)
Marika Tuus-Laul (K) (kuni 17.04.2012,
õiguskomisjoni)
Viktor Vassiljev (K)

Vaadeldaval perioodil toimus 81 sotsiaalkomisjoni istungit. Komisjoni menetluses oli 33 eelnõu, millest 18 võeti vastu, 5 lükati tagasi ja 10 jäi lõpuni menetlemata. Komisjon andis seitse arvamust Euroopa Liidu asjade komisjonile ELi õigusaktide eelnõude kohta, ühe arvamuse majanduskomisjonile reklaamisaaduse muutmise ning rahanduskomisjonile kunstliku viljastamise ja embrüokaitse seaduse muutmise eelnõu kohta.

Eesti Vabariigi ja Venemaa Föderatsiooni pensionikindlustust käsitleva koostöölepingu ratifitseerimise seadus (85 SE, vastu võetud 28.09.2011). Koostööleping kirjutati alla 14. juulil 2011 ning see aitab kaasa nendes riikides elanud ja pensionistaaži omandanud kodanike ning kodakondsuseta isikute pensioniõiguste realiseerimisele. Uus leping tagab selle alusel määratud pensioni maksmise jätkamise pensioni saava isiku ümberasumisel ühest riigist teise ja aitab vältida pensioni maksmist kattuvate pensionistaažide eest.

Eesti Vabariigi ja Ukraina sotsiaalkindlustuslepingu ratifitseerimise seadus (64 SE, vastu võetud 19.10.2011). Leping kirjutati alla 5. oktoobril 2010. Eelmise lepingu sõlmimisest oli möödunud üle kümne aasta ja selle aja jooksul on sotsiaalkindlustuses toimunud suuri muudatusi. Nii Ukrainas kui ka Eestis on loodud uusi hüvitise liike, Eestis töötuskindlustushüvitis ja vanemahüvitis. Samuti on oma sotsiaalkindlustusskeeme muutnud Ukraina.

Eesti Vabariigi ja Moldova Vabariigi vahelise sotsiaalkindlustuslepingu ratifitseerimise seadus (189 SE, vastu võetud 02.05.2012). Leping sõlmiti eesmärgiga arendada koostööd pensionikindlustuse valdkonnas. Leping aitab kaasa Eestis ja Moldovas elanud ning nendes riikides pensionistaaži omandanud isikute pensioniõiguste realiseerimisele. Samuti

tagab leping selle alusel määratud pensioni maksmise isiku ümberasumisel ühest riigist teise ja aitab vältida pensioni maksmist kattuvate kindlustusperioodide eest.

Puuetega inimeste õiguste konventsiooni ratifitseerimise seadus (161 SE, vastu võetud 21.03.2012). Puuetega inimeste õiguste konventsioon võeti ÜRO Peaassambleel vastu 2006. aasta 13. detsembril, Eesti Vabariik kirjutas sellele alla 2007. aasta 25. septembril. Konventsiooni eesmärk on edendada, kaitsta ja tagada kõigi inimõiguste ja põhivabaduste täielikku ja võrdset teostamist kõigi puuetega inimeste suhtes ning edendada austust nende loomupärase väärkuse vastu. Konventsioon aitab kaasa puudega inimesi käsitleva praktika ühtlustamisele eri riikides, konkretiseerides ja koondades kõik puudega inimeste õigustega seonduva, mis on sätestatud rahvusvahelistes konventsioonides ja dokumentides.

Kogumispensionide seaduse ja riikliku pensionikindlustuse seaduse muutmise ning sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse (213 SE, vastu võetud 06.06.2012) eesmärk on sündimuse suurenemise toetamine vanemapensioniloomise abil. Seadus sätestab lapse kasvatamisega seotud täiendava kogumispensionilisa sissemaks tegemise ja pensionilisa maksmise, eesmärgiga kompenseerida vanema tulevase pensioni võimalikku vähenemist lapse kasvatamise tõttu. Seaduse kohaselt hakkab riik 1. jaanuaril 2013 ja hiljem sündinud lapse ühele vanemale lapse kasvatamise eest maksma 4% riigi keskmiselt sotsiaalmaksuga maksustatavalt töötasult vanema II pensionisambasse kuni lapse 3-aastaseks saamiseni. 1. jaanuarist 1981 kuni 31. detsembrini 2012 sündinud lapse ühele vanemale arvestatakse pensionilisa kahe aastahinde väärtuses, et tagada põlvkondade vaheline solidaarsus. Enne 1. jaanuari 2013 sündinud lapse ühele vanemale arvestatakse alates 1. jaanuarist 2015 täiendavat pensionilisa ühe aastahinde väärtuses.

Ravikindlustuse seaduse ja puuetega inimeste sotsiaaltoetuste seaduse muutmise seadusega (229 SE, vastu võetud 14.06.2012) vähendatakse kindlustatud isikute omaosalust ravimite eest tasumisel, parandades seeläbi ravimite kättesaadavust, ning tõhusatakse perearstisüsteemi toimimist. Seaduse vastuvõtmisega kaasneb patsientide omaosaluse vähenemine 50%-lise soodustusega ravimite ostmisel ning Eesti Haigekassa kulu suurenemine nimetatud ravimite hüvitamisel. Sotsiaalkomisjon täiendas eelnõu sättega, millega luuakse puudega isiku kaart, mille väljastab sotsiaalkindlustusamet pensionitunnistust mitteomavale puudega isikule tolle soovi korral. Kaart tõendab puude raskusastet ja kestust ning võimaldab isikul lihtsamalt oma puuet tõestada. Puudega isiku kaart kehtib koos isikut tõendava dokumendiga.

Sotsiaalkomisjoni arutlusteemade ring on lai. Komisjoni istung septembris 2011

Istungid ja muu tegevus

Sotsiaalkomisjon algatas ja valmistas ette olulise tähtsusega riikliku küsimuse „Põlvkondadevahelises solidaarsuses peitub potentsiaal” arutelu 19. aprillil 2012 Riigikogu täiskogus. 2012 on aktiivsena vananemise ja põlvkondadevahelise solidaarsuse Euroopa aasta, mille eesmärk on juhtida tähelepanu Euroopa kiirelt vananevale rahvastikule, edendada vanemate inimeste suhtes sõbralikku keskkonda ning leida uusi lahendusi ja ideid, kuidas tösta sageli tahaplaanile jäävat vanemaealiste potentsiaali ühiskonnas. Sotsiaalkomisjon valmistas küsimuse arutelu ette neljal istungil. Istungitel osalesid Eesti Pensionäride Ühenduste Liidu, Eesti Gerontoloogia ja Geriatria Assotsiatsiooni juhatuse ja Eesti Noorteühenduste Liidu esindajad ning Tartu ja Tallinna Ülikooli teadlased. EMORi juhtekspert Esta Kaal tutvustas Euroopa Komisjoni tellimisel teostatud uuringut „Aktiivsena vananemine”.

Ühisistungitest teiste komisjonidega võib märkida juunis 2011 toimunud Praxise aastaraamatu „Noored ja tööturg” teemalist arutelu koos kultuuri-, majandus- ja sotsiaalkomisjoniga.

Koostöös majanduskomisjoniga korraldati oktoobris 2011 ühisistung eakate tööhõive teemal, kus osalesid külalistena Tartu Ülikooli makroökonomika professor Raul Eamets, Sotsiaalministeeriumi esindajad jt. Istungil arutati, kuidas ja millistes valdkondades saaks vanemaealisi inimesi tööhõives rakendada ning millised probleemid sellega võivad kaasneda.

Ühisistungil põhiseaduskomisjoniga oktoobris 2011 toimus „Eesti inimarengu aruande 2010/2011” kuulamine ja arutelu.

Koos Sotsiaalministeeriumiga korraldati väljasõiduistung Töötukassa Tõnismäe büroos, kus arutati tööturu ja töötuse probleeme, Põhja-Eesti Regionaalhaiglas, kus tutvuti tervise valdkonna küsimustega, ja Valkla Hooldekodus, tutvumaks sotsiaalkindlustuse ja -hoolduse küsimustega. Väljasõiduistungil osühingus Vitale-XD arutati koos teiste Eesti farmaatsiaettevõtetega Eesti farmaatsiatööstuse hetkeseisu ja arenguvõimalusi.

Sotsiaalkomisjoni istungitel on arutatud tööturu olukorda, sh Eesti Töötukassa nõukogu otsustusvõimeuse probleemi, pensionide tulumaksustamist, ravi-kvaliteedi kontrolli ja järelevalvet ning lastega perede vaesust ja toimetulekut. Komisjoni istungitel tutvuti „Laste ja perede arengukavaga aastateks 2012–2020”, erivajadustega varjupaigataotlejatele pakutavate teenuste kvaliteedi analüüsiga võrdluses Euroopa Liidu õigusaktides sätestatuga ning teiste liikmesriikide praktikaga.

Arutatud on Riigikontrolli aruannet „Perearstiabi korraldus” ja Praxise uuringut „Kuidas tagada asenduskodude noorte edukas iseseisvumine?”.

Toimusid kohtumised Puuetega Inimeste Koja, Eesti Patsientide Esindusühingu, MTÜ Eesti Omastehooldus, HIV-positiivsete võrgustiku ja Eesti Töötervishoiuarstide Seltsi esindajatega.

*Aimi Kaldre, sotsiaalkomisjoni
nõunik-sekretariaadijuhataja*

Väliskomisjon

Esimees Marko Mihkelson (IRL)

Aseesimees Enn Eesmaa (K)

Margus Hanson (RE)

Raivo Järvi (RE) (kuni 17.06.2012, volitused lõppenud)

Sven Mikser (SDE)

Jevgeni Ossinovski (SDE)

Juku-Kalle Raid (IRL)

Andre Sepp (RE) (alates 10.07.2012, maaelu-komisjonist)

Kadri Simson (K) (kuni 17.04.2012, rahandus-komisjoni)

Imre Sooäär (RE)

Vladimir Velman (K)

Väliskomisjon pidas vaadeldaval perioodil 101 istungit. Menetluses oli 8 eelnõu, millest seadusena võeti vastu 2 ning otsusena 5. Jätkus Horvaatia

Euroopa Liiduga ühinemise lepingu ratifitseerimise seaduse menetlus. Vastavalt Riigikogu kodu- ja töökorra seadusele koostas väliskomisjon Aasia-teemalise raporti. Lisaks menetles väliskomisjon Euroopa Liidu eelnõusid, millest 4 kohta kujundas Riigikogu seisukoha ja 5 kohta andis arvamuse Euroopa Liidu asjade komisjonile.

Tavapäraselt moodustatakse iga Riigikogu koosseisu alguses väliskomisjoni eestvedamisel Riigikogu välisdelegatsioonid. XII koosseisu on Riigikogu otsusega moodustatud 4 delegatsiooni ja väliskomisjoni otsusega 1 delegatsioon.

Kevadel 2011 otsustas väliskomisjon korraldada Aasia-teemalised kuulamised, mille eesmärk oli kaardistada Aasia suundumusi ning Eesti võimalusi ja huve. Sügisel otsustas komisjon koostada sama-teemalise raporti „**Eesti võimalused ja huvid Aasias aastani 2025**”, mis kiideti heaks komisjoni 7. mai istungil. Raporti koostamise käigus telliti uuring, korraldati väljasõiduistungeid ning toimus töövõisiit Jaapanisse ja Korea Vabariiki (oktoober/november 2011). Raporti alusel toimus 31. mail 2012 olulise tähtsusega riikliku küsimuse arutelu Riigikogu täiskogul.

Põhjamaade ja Balti riikide (NB8) parlamentide väliskomisjonide esimeeste kohtumine Tallinnas, aprill 2012

Väliskomisjoni raportis on kokku võetud kolmel istungjärgul toimunud kuulamistel suuliselt ja kirjalikult edastatud informatsioon, mida täiendavad faktid, arvandmed ja statistika avalikest allikatest. Raporti koostamise eesmärk oli vaadelda võimalikult erinevate nurkade alt arengutrende Aasias, kirjeldada Eesti avaliku, era- ja kolmanda sektori seisukohti ning selgitada välja, mida peaks valitsus piiratud ressursse arvestades tegema, et Eesti oleks paremini valmis reageerima ja kasutama maailmas kiirelt poliitilist ja majanduslikku tähtsust koguvast regioonist lähtuvaid võimalusi.

Komisjoni järeldused on kokku võetud soovitus-tes Vabariigi Valitsusele. Olulisimana võib välja tuua soovitus Majandus- ja Kommunikatsiooniministeriumile koostada Aasia programm kui valitsuse kinnitatud poliitikadokument, mis looks esmase visiooni Eesti suhetate kohta Aasia riikidega ning võimaldaks määratleda Eesti huve Aasias. Sellele peaksid järgnema kitsamad valdkondlikud analüüsid. Väliskomisjon peab vajalikuks Aasiaga seotud teemade käsitlemist laiemalt ning toetab regulaarselt koguneva Aasia Foorumi ideed. Majandus- ja kaubandussuhete edendamist soovitab komisjon konkretiseerida mõne ministeeriumi või valitsusasutuse haldusalas. Üks võimalus võiks olla nende küsimustega tegelemiseks valitsuse juurde väliskaubanduskomisjoni loomine. Väliskomisjoni hinnangul on vaja tugevdada Aasia riikides asuvaid saatkondi ning mõelda esinduste võrgustiku laiendamisele Korea Vabariiki ja Singapuri. Ärisidemete ning haridus- ja teaduskoostöö tihendamine eeldab suhtlemiseks vajalike konsulaartenuste kättesaadavust. Raportis märgitakse mainekujunduse ja avaliku diplomaatia olulisust suhtlemisel Aasia riikidega ning vajadust toetada lennuühenduste loomist sealsete pealinnadega. Eestil tuleks panustada Euroopa Liidu võimaliku ühise Aasia-strateegia kujundamisse ja rakendamisse. Eesti huvides on selleteemalise diskussiooni tõstatamine Balti ja Põhjamaade koostööfoorumitel. Raportis esitatud soovitusete täitmise kohta ootab väliskomisjon Vabariigi Valitsuselt regulaarseid ülevaateid Riigikogu igal istungjärgul.

16. veebruaril 2012 kiitis väliskomisjon heaks arvamuse „**Eesti esindatus maailmas ja välisesinduste võrgustik**”. Arvamuse kujundamise eesmärk oli piiratud ressursside juures Eesti huvide parem esindamine ja kaitsmine, aluseks väliskomisjoni kuulamised 2011. aasta kevadest 2012. aasta talveni, Välisministeeriumi samateemaline analüüs ja väliskomisjoni tellitud uuring. Vabariigi Valitsusele esitati 23 soovitus, ülevaadet nende elluviimisest ootab väliskomisjon 2012. aasta lõpuks. Märksõnad, mis võiksid tulevikus veelgi rohkem Eesti esindatust iseloomustada, on avatus (teabe kiire ja lihtne

Väliskomisjoni töövisiit Ameerika Ühendriikidesse, aprill 2012

jõudmine sihtrühmadeni), kaasamine (erinevate ühiskonnarühmade osalemine tegevuse eesmärgistamisel), sidusus (riigi pakutavate teenuste terviklikkus), sidustamine (infovahetus eri tasanditel ja vormides), sihipärane tegevus (ülesannete täpne sõnastus ja tähtsuse järjekorda panek), paindlikkus (uute oludega kohanemine ja muudatuste tegemine) ja järjepidevus (tegevustes ja võrgustike hoidmisel).

Lisaks toimus 21. veebruaril 2012 olulise tähtsusega riikliku küsimusena iga-aastane välispoliitika arutelu.

Väliskomisjoni selle perioodi visiitidest oli kaalu- kaim töövisiit Ameerika Ühendriikidesse aprillis 2012. Komisjoni tava kohaselt toimub visiit Ameerika Ühendriikidesse vähemalt kord iga Riigikogu koosseisu jooksul. Seekordsed kohtumised Kongressi ja Esindajatekoja liikmetega olid väga kõrgetasemelised ning keskendusid koostööle kahepoolsetes ja rahvusvahelistes küsimustes.

Aprillis 2012 korraldas väliskomisjon traditsioonilise Balti riikide ja Põhjamaade (NB8) parlamentide väliskomisjonide esimeeste kohtumise Tallinnas, kus teemadeks olid Aasia roll maailma poliitikas ja majanduses, olukord valimisjärgsel Venemaal ja arengud Lähis-Idas.

Birgit Keerd-Leppik, väliskomisjoni nõunik-sekretariaadijuhataja

Õiguskomisjon

Esimees Marko Pomerants (IRL)
Aseesimees Kalle Laanet (K, –)
Andres Anvelt (SDE)
Igor Gräzin (RE)
Kalle Jents (RE)
Siim Kabrits (IRL)
Valdo Randpere (RE)
Neeme Suur (SDE)
Priit Toobal (K) (03.04.–17.04.2012,
põhiseaduskomisjonist)
Marika Tuus-Laul (K) (alates 17.04.2012,
sotsiaalkomisjonist)
Peeter Võsa (K)

Riigikogu õiguskomisjon pidas vaadeldaval perioodil 64 istungit, neist 3 erakorralist ning 5 ühisistungit. Menetleti 24 eelnõu, millest 15 võeti vastu seadusena ja 1 Riigikogu otsusena. 22 korral andis õiguskomisjon arvamuse Euroopa Liidu õigusaktide eelnõude kohta.

Karistusseadustiku muutmise seaduse (140 SE, vastu võetud 21.03.2012) eesmärk on täiendada karistusseadustikku inimkaubandust puudutavas osas, viies selle kooskõlla rahvusvahelistest õigusaktidest tulenevate nõuetega.

Menetluse käigus pöördus õiguskomisjon Tartu Ülikooli, Riigikohtu, Eesti Advokatuuri ning Riigiprokuratuuri poole, et küsida nii karistusõiguse teoreetikute kui ka praktikute arvamust olulise muudatuse kohta Eesti karistusõiguses. Laekunud arvamuste läbitöötamiseks moodustati töögrupp. Otsustati loobuda uuenduslikest paragrahvist ja sõnastada neis sisalduvad muudatused karistusseadustiku olemasolevate paragrahvide täiendustena. Õiguskomisjoni algatatud muudatuste kohta esitasid oma arvamuse ka Eesti Naiste Varjupaikade Liit, Naisteühenduste Ümarlaud, Naisjuristide Ühendus, MTÜ Eluliin, samuti Siseministeeriumi ja Sotsiaalministeeriumi spetsialistid. Seadus jõustub 1. juunil 2013.

Karistusseadustiku, kriminaalmenetluse seadustiku, psühhiaatrilise abi seaduse, karistusregistri seaduse, kriminaalhooldusseaduse ja tervishoiuteenuste korraldamise seaduse muutmise seadus (176 SE, vastu võetud 30.05.2012). Seadusemuudatusega loodi alus seksuaalkurjategijatele kompleksravi kohaldamiseks. Muudatus võimaldab kohaldada süüdimõistetule vangistuse alternatiivina ravi juhul, kui isik on pannud süüteo

toime ravitava või kontrollitava psüühikahäire tõttu ning on oht uue samasuguse süüteo toimepanemiseks. Ravi sihtrühmaks on täisealised isikud, kellel on diagnoositud pedofilia või mõni muu seksuaalsuunitluse häire ja kes nõustub raviga. Ravi pakkumine aitab kurjategijatel hoiduda samalaadsete kuritegude toimepanemisest ja tagab nende sujumata ülemineku ühiskonda. Seadus jõustub 1. juunil 2013.

Äriseadustiku ja sellega seonduvate teiste seaduste muutmise seadusega (75 SE, vastu võetud 12.10.2011) võeti Eesti äriõigusesse üle Euroopa Liidu direktiiv 2009/109/EÜ. Mainitud direktiiviga muudetakse varasemaid direktiive seoses aruandlus- ja dokumenteerimisnõuetega äriühingute ühinemiste ja jagunemiste korral. Muudatuste eesmärk on aidata kaasa ELi konkurentsivõime suurendamisele ja vähendada varasematest direktiividest tulenevat halduskoormust.

Lisaks viidi äriseadustikku täiendused seoses osahinguga asutamisega ilma sissemaksid tegemata, muudatused seoses osa- või aktsiakapitali eurodesse ümberarvestuse protsessi täpsustamisega ning täiendused seoses tavapärase osa- või aktsiakapitali vähendamise, osahinguga reservkapitali ärakaotamisega ning äriühingute ja välisriigi äriühingute filiaalide ärilistel dokumentidel ja kodulehtedel märgitava informatsiooniga.

Vajalikud muudatused tehti ka finantsvaldkonna seadustes, mis näevad äriühingute ühinemiste ja jagunemiste jaoks ette erinorme. Seadus jõustus 2011. aasta novembris.

Kollektiivlepingu seaduse muutmise seaduse (153 SE, vastu võetud 14.03.2012) algatas õiguskomisjon. Seni lähtus kollektiivlepingu seadus põhimõttest, et kollektiivleping sõlmitakse küll tähtajaliselt, ent tähtaja möödumisel säilib lepingu pooltel kohustus seda edasi täita kuni uue lepingu sõlmimiseni. Puudus selle lõpetamise regulatsioon. Selline olukord oli vastuolus põhiseadusega ning sellele juhtis tähelepanu ka õiguskantsler. Seaduse eesmärk ongi protseduurireeglite sätestamine, mille järgimisel on tähtaja möödumisel kollektiivleping võimalik lõpetada.

Riigilõivuseaduse, tsiviilkohtumenetluse seadustiku ja teiste seaduste muutmise seadus (206 SE, vastu võetud 06.06.2012). Seaduse väljatöötamise ajend oli ühelt poolt Euroopa riikide hulgas Eesti silmatorkavalt kõrgete riigilõivude alandamise ja kohtutoimingute lõivustamise süsteemi lihtsustamise vajadus ning teisalt soov tõhustada kohtumenetlust. Seaduse muutmiseks analüüsiti kehtivaid tsiviilkohtumenetluse riigilõive võrdluses teiste riikidega ja arvestati Riigikohtu analüüsis „Kõrge riigilõiv kui õigusemõistmisele juurdepääsu takistus” esitatud ettepanekuid.

Õiguskomisjoni istung, oktoober 2011

Seadus sisaldab lisaks tsiviilkohtumenetluse seadustiku, halduskohtumenetluse seadustiku, kriminaalmenetluse seadustiku, kohtute seaduse, kohtutäituri seaduse jt seaduste muudatusi. Kriminaalmenetluse seadustiku muudatusega optimeeriti kohtukoosseisude moodustamist. Muudatuse tulemusena arutab esimese astme kohus edaspidi kuritegeliku ühendusega seotud kriminaalasju mitte enam kolmest professionaalsest kohtunikust koosnevas kohtukoosseisus, vaid koosseisus, kuhu lisaks kohtunikust eesistujale kuulub kaks rahvakohtunikku.

Kriminaalmenetluse seadustiku muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse (175 SE, vastu võetud 06.06.2012) eesmärk on ajakohastada jälitustegevuse regulatsiooni, viia see vastavusse Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni ja kohtu praktikaga, samuti põhiseadusega (õiguskantsleri ettepanek nr 12 jälitustoimingust teavitamise ja selle kontrolli kohta). Seaduses täpsustatakse jälitustoimingust teavitamata jätmise ja kogutud andmete tutvustamata jätmise aluseid ning kehtestatakse täiendav kontroll selle üle. Oluliselt on kitsendatud teavitamata ja tutvustamata jätmise aluseid. Lisaks prokuratuuri järelevalvele nähakse täiendavalt ette kohtulik järelevalve.

Seadus näeb ette konkreetse kuritegude kataloogi ehk ammendava loetelu kuriteokoosseisudest, mille puhul on jälitustoimingutega võimalik andmeid koguda. Võrreldes varasemaga on selliste kuritegude hulka oluliselt piiratud.

Menetluse käigus otsustati seadusega luua alates 2015. aastast jälitustoimingute infosüsteem, et paremini korraldada jälitusasutuste, prokuratuuri ja kohtute tööd ning võimaldada statistikat jälitustoimingute, nende taotluste ja lubade ning isikute üle, kelle kohta teavet kogutakse. Infosüsteemis hakatakse pidama arvestust ka isikute suhtes, keda tuleb jälitustoimingu tegemisest teavitada, ning teavitamiste tähtaegadest.

Politsei ja piirivalve seaduse, päästeseaduse ja päästeteenistuse seaduse muutmise ning asutuste ümberkorraldamisest tulenevalt teiste seaduste muutmise seadus (116 SE, vastu võetud 08.12.2011). Seaduse eesmärk on Päästeameti kohalike asutuste ümberkorraldamine ja Päästeametiga ühendamise ning Häirekeskuse moodustamine.

Päästeametiga liideti seni eraldi iseseisvate päästeasutustena tegutsenud neli regionaalset päästekeskust. Samuti sätestati, et lisaks Päästeametile on ka Häirekeskus Siseministeriumi valitsemisalas

olev valitsusasutus. Seadusega rakendatakse Vabariigi Valitsuse tegevusprogrammi aastaiks 2011–2015, mis näeb ette tugeva ühendhäirekeskuse loomise ning ühtsele hädaabinumbri 112 ülemineku.

Lisaks tehti seadusemuudatusi tulenevalt prefektuuride ühendamisest Politsei- ja Piirivalveametiga 1. jaanuarist 2012.

Muu tegevus

2011. aastal külastati õigusvaldkonnaga seotud asutusi: Päästeameti Häirekeskust, Eesti Kohtuekspertiisi Instituuti, Kaitsepolitsei ametit, Tallinna Vanglat, Riigiprokuratuuri, Politsei- ja Piirivalveametit, Siseministeeriumi infotehnoloogia- ja arenduskeskust. Tutvuti Narva piiripunkti ja Sillamäe sadamaga ning Ida-Virumaa korrakaitseasutustega (Politsei- ja Piirivalveameti Ida Prefektuur, Viru vangla, Ida-Eesti Päästekeskus, Narva kohtumaja).

2012. aasta alguses tutvuti sisejulgeoleku valdkonna juhtimisanalüüsiga. Veebruaris toimus Eesti Ametiühingute Keskliidu esimehe Harri Taliga kutsel õiguskomisjoni ja sotsiaalkomisjoni kohtumine ametiühingu esindajatega teemal „Olulised probleemid nii kollektiivsete kui ka individuaalsete töösuhete regulatsioonis, mis enim häirivad igapäevast tööelu”. Märtsis arutati õiguskantsleri ettepanekut nr 14 Riigikogu liikme immuniitedimenetlusest.

Eelseisvatest plaanidest andsid õiguskomisjoni ülevaate siseminister ja justiitsminister.

*Raini Laide, õiguskomisjoni
nõunik-sekretariaadijuhataja
Linnar Liivamägi ja Carina Rikart
õiguskomisjoni nõunikud*

Muud komisjonid

Julgeolekuasutuste järelevalve erikomisjon

Moodustatud: 05.05.2011. Riigikogu otsus 05.05.2011 (RT III, 09.05.2011, 2). Muudatus: 19.04.2012 (RT III 25.04.2012, 1).

Ülesanded:

Komisjon kontrollib järelevalvetegevuse seaduse § 19 lõikes 4 ja 41 ning julgeolekuasutuste seaduse § 36 lõikes 2 sätestatud aruandeid ja täidab julgeolekuasutuste seaduse §-s 36 ning Eestit okupeerinud riikide julgeolekuorganite või relvajõudude luure- või vastuluureorganite teenistuses olnud või nendega koostööd teinud isikute arvelevõtmise ja avalikustamise korra seaduse §-s 11 sätestatud ning muid seadusest tulenevaid ülesandeid.

Komisjon kasutab oma ülesannete täitmiseks julgeolekuasutuste seadusest ning Riigikogu kodu- ja töökorra seadusest tulenevaid õigusi.

Komisjon annab oma tegevusest Riigikogule aru julgeolekuasutuste seaduse § 36 lõikega 5 kehtestatud korras.

Komisjoni volitused kestavad XII Riigikogu volituste lõpuni.

Koosseis:

Esimees Peep Aru (RE)

Aseesimees Heljo Pikhof (SDE)

Andres Herkel (IRL) (alates 24.04.2012)

Kalev Kallo (K)

Väino Linde (RE)

Aadu Must (K)

Marko Pomerants (IRL)

Indrek Raudne (IRL) (volitused lõppenud 05.12.2011)

Jaan Õunapuu (SDE)

Korruptsioonivastase seaduse kohaldamise erikomisjon

Moodustatud: 05.05.2011. Riigikogu otsus 05.05.2011 (RT III, 09.05.2011, 4).

Ülesanded:

- 1) korruptsioonivastase seaduse § 14 lõikes 2 ja 8 nimetatud ametiisikute majanduslike huvide deklaratsioonide kogumine, hoidmine ja nende tegelikkusele vastavuse kontrollimine;
- 2) korruptsioonivastase seaduse §-s 14 loetletud ametiisikute kategooriate majanduslike huvide deklareerimise kohta arvandmete kogumine ja nende analüüsimine;
- 3) korruptsioonivastase seaduse § 14 lõikes 2 ja § 15 lõikes 2 nimetatud ametiisikute majanduslike huvide deklaratsioonide avalikustamine;

- 4) järelevalve Riigikogu liikmete töökoha- ja tegevuspiirangute üle;
- 5) Riigikogu ja avalikkuse informeerimine korrupsioonivastase seaduse kohaldamise tulemuslikkusest;
- 6) korrupsiooni ja muude kuritegude või väärtegude tunnuste ilmnemisel materjalide edastamine uurimisasutusele või väärteo kohtuvälisele menetlejale;
- 7) ettepanekute tegemine seaduste muutmiseks või täiendamiseks.

Komisjoni volitused kestavad XII Riigikogu volituste lõpuni.

Koosseis:

Esimees Andres Anvelt (SDE)

Aseesimees Erki Nool (IRL)

Rein Aidma (RE)

Kalev Kotkas (SDE)

Lauri Laasi (K)

Meelis Mälberg (RE)

Aivar Riisalu (K)

Andrus Saare (IRL) (kuni 11.05.2012)

Riigieelarve kontrolli erikomisjon

Moodustatud: 05.05.2011. Riigikogu otsus 05.05.2011 (RT III, 09.05.2011, 3).

Eesmärk: tagada koostöös Riigikontrolliga kontroll Vabariigi Valitsuse üle riigieelarve täitmise ning riigi vara ja riigieelarve vahendite säästliku, tõhusa, mõjusa ja õiguspärase kasutamise osas.

Ülesanded:

- 1) vaadata läbi riigi majandusaasta koondaruanne ja selle kontrolliaruanne;
- 2) vaadata läbi avaliku sektori auditeerimise küsimusi;
- 3) arutada Riigikontrolli kontrolliaruandeid ja ülevaateid ning riigikontrolöri tõstatatud olulisi küsimusi;
- 4) teavitada Riigikontrolli probleemidest, mis jõuavad komisjoni liikmeteni suhtlemisel ameti- ja eraisikutega;
- 5) võtta Riigikontrolli informatsiooni alusel seisukoht tema tegevuse takistamise juhtude kohta.

Komisjoni volitused kestavad XII Riigikogu volituste lõpuni.

Koosseis:

Esimees Mihhail Stalnuhhin (K)

Aseesimees Arto Aas (RE)

Annelly Akkermann (IRL)

Margus Hanson (RE)

Kajar Lember (SDE)

Inara Luigas (K, -)

Priit Sibul (IRL)

Neeme Suur (SDE)

Riigieelarve kontrolli erikomisjon, mai 2011

Välismaalastele tähtjaliste elamislubade andmisega seotud asjaolude väljaselgitamise uurimiskomisjon

Moodustatud: 07.02.2012. Riigikogu otsus 07.02.2012 (RT III, 08.02.2012, 1).

Ülesanded:

- 1) Eesti elamislubade andmisega seotud asjaolude väljaselgitamine;
- 2) Eesti elamislubade piirarvu muutmise seotud asjaolude väljaselgitamine;
- 3) elamislubade väljaandmise ja kvoodi suurendamisega seotud võimaliku poliitilise korrupsiooni ja mõjuvõimuga kauplemise väljaselgitamine;
- 4) sõltumatuse ja läbipaistvuse suurendamiseks koostöö elamislubade andmist uurivate institutsioonide vahel;
- 5) töö käigus faktiliste asjaolude tuvastamise ja järelduste tulemusena tekkinud ettepanekute tegemine Riigikogule ja Vabariigi Valitsusele;
- 6) järelevalve Vabariigi Valitsuse tegevuse üle, mis seondub elamislubade andmisega seotud asjaolude väljaselgitamisega.

Lõpparuanne:

29.05.2012.

Koosseis:

Esimees Kalle Laanet (K, -)

Aseesimees Väino Linde (RE)

Andres Anvelt (SDE)

Marko Pomerants (IRL)

Seadusandlus

Vastu võetud seadused ja vastu võtmata jäänud seaduseelnõud

2011

APRILL

- Eesti Vabariigi põhiseaduse muutmise seadus (47 SE), RT I, 27.04.2011, 1.¹

JUUNI

- Alkoholi-, tubaka-, kütuse- ja elektriaktsiisi seaduse muutmise seadus (42 SE), RT I, 06.07.2011, 15.
 - Eesti Vabariigi põhiseaduse muutmise seaduse seaduse ja teiste seaduste muutmise seadus (28 SE), RT I, 08.07.2011, 8.
 - Koduomanikke maamaksust vabastav maamaksuseaduse muutmise seadus (51 SE), RT I, 08.07.2011, 7.
 - Kutseõppeasutuse seaduse, erakooliseaduse ja rakenduskõrgkooli seaduse muutmise seadus (6 SE), RT I, 08.07.2011, 3.
 - Makseasutuste ja e-raha asutuste seaduse ja sellega seonduvate seaduste ning investeerimisfondide seaduse muutmise seadus (45 SE), RT I, 08.07.2011, 6.
 - Meresõiduohutuse seaduse, riigilõivuseaduse ja sadamaseaduse muutmise seadus (25 SE), RT I, 04.07.2011, 2.
 - Raudteeseaduse muutmise seadus (27 SE), RT I, 04.07.2011, 3.
 - Tulumaksuseaduse muutmise seadus (40 SE), RT I, 08.07.2011, 5.
 - Töötajate üleühenduselise kaasamise seaduse muutmise seadus (48 SE), RT I, 04.07.2011, 1.
 - Vedelkütuse erimärgistamise seaduse muutmise seadus (39 SE), RT I, 06.07.2011, 14.
 - Veeseaduse muutmise seadus (55 SE), RT I, 08.07.2011, 4.
 - Välismaalaste seaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seadus (43 SE), RT I, 30.06.2011, 1.
 - Välisõhu kaitse seaduse muutmise seadus (56 SE), RT I, 05.07.2011, 24.
 - Välisõhu kaitse seaduse muutmise seadus (57 SE), RT I, 05.07.2011, 25.
 - Väärtpaberituruse seaduse ja sellega seonduvate seaduste muutmise seadus (8 SE), RT I, 29.06.2011, 1.
- #### Välislepingutega seotud seadused
- 2006. aasta rahvusvaheline troopilise puidu lepingu ratifitseerimise seadus (26 SE), RT II, 22.06.2011, 1.
 - Cotonou lepingu teistkordse muutmise lepingu ratifitseerimise seadus (12 SE), RT II, 22.06.2011, 2.
- #### Vastu võtmata jäänud seaduseelnõud
- Riigivaraseaduse muutmise seadus (3 SE), tagasi lükatud. H: 41-26-0.
 - Tulumaksuseaduse § 48 muutmise seadus (4 SE), tagasi lükatud. H: 49-40-1.

- Äriseadustiku ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seadus (9 SE), jäi vastu võtmata. H: 49-0-0.

SEPTEMBER

- Riigieelarve seaduse ning Riigikogu kodu- ja töökorra seaduse muutmise seadus (95 SE), RT I, 01.10.2011, 1.
- Riigikontrolli seaduse ja audiitoritegevuse seaduse muutmise seadus (58 SE), RT I, 22.09.2011, 3.

Välislepingutega seotud seadus

- Eesti Vabariigi ja Venemaa Föderatsiooni pensioni-kindlustust käsitleva koostöölepingu ratifitseerimise seadus (85 SE), RT II, 11.10.2011, 1.

Vastu võtmata jäänud seaduseelnõud

- Alkoholi-, tubaka-, kütuse- ja elektriaktsiisi seaduse muutmise seadus (33 SE), tagasi lükatud. H: 45-35-0.
- Avaliku teenistuse seaduse § 108 täiendamise seadus (71 SE), tagasi lükatud. H: 46-18-1.
- Karistusseadustiku ja kriminaalmenetluse seadustiku muutmise seadus (32 SE), tagasi lükatud. H: 48-42-1.
- Maksukorralduse seaduse § 33 muutmise seadus (23 SE), tagasi lükatud. H: 50-42-0.
- Sotsiaalmaksu- ja tulumaksuseaduse muutmise seadus (14 SE), tagasi lükatud. H: 50-43-0.
- Tuumakatastroofi piirkonda saadetud isiku seadus (29 SE), tagasi lükatud. H: 48-33-2.

OKTOOBER

- Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse ja halduskoostöö seaduse muutmise seadus (72 SE), RT I, 17.11.2011, 1.
- Jäätmeseaduse muutmise seadus (76 SE), RT I, 09.11.2011, 1.
- Kiirgusseaduse muutmise seadus (80 SE), RT I, 09.11.2011, 2.
- Lennundusseaduse muutmise seadus (41 SE), RT I, 28.10.2011, 1.
- Taimede paljundamise ja sordikaitse seaduse muutmise seadus (93 SE), RT I, 09.11.2011, 3.
- Äriseadustiku ja sellega seonduvate teiste seaduste muutmise seadus (75 SE), RT I, 02.11.2011, 1.

Välislepingutega seotud seadused

- Eesti Vabariigi ja Ukraina sotsiaalkindlustuslepingu ratifitseerimise seadus (64 SE), RT II, 07.11.2011, 1.
- Vanema kohustuste kindlaksmääramise ja laste kaitse abinõude rakendamise pädevuse, kohaldatava õiguse, abinõude tunnustamise, rakendamise ja koostöö konventsiooniga ühinemise seaduse muutmise seadus (79 SE), RT II, 14.11.2011, 1.

Vastu võtmata jäänud seaduseelnõud

- Kinnisasja omandamise kitsendamise seadus (54 SE), tagasi võetud.

¹ Muutmine Riigikogu kahe järjestikuse koosseisu poolt (esimene: Riigikogu XI koosseis, algatatud 15.05.2007).

- Kodakondsuse seaduse muutmise seadus (68 SE), tagasi lükatud. H: 47-40-2.
- Kriminaalmenetluse seadustiku muutmise seadus (63 SE), tagasi lükatud. H: 42-35-0.
- Kriminaalmenetluse seadustiku muutmise seadus (73 SE), tagasi lükatud. H: 42-32-0.
- Käibemaksuseaduse § 15 muutmise seadus (69 SE), tagasi lükatud. H: 43-26-0.
- Ravikindlustuse seaduse muutmise seadus (61 SE), tagasi lükatud. H: 43-35-0.
- Sotsiaalhoolekande seaduse § 22² täiendamise seadus (62 SE), tagasi lükatud. H: 51-43-0.
- Sotsiaalmaksuseaduse muutmise seadus (70 SE), tagasi lükatud. H: 43-26-0.
- Tulumaksuseaduse ja sotsiaalmaksuseaduse § 3 muutmise seadus (67 SE), tagasi lükatud. H: 45-25-0.

NOVEMBER

- 2011. aasta riigieelarve seaduse muutmise seadus (114 SE), RT I, 08.12.2011, 8.
- Elektrituru seaduse ja majandustegevuse seadustiku üldosa seaduse muutmise seadus (83 SE), RT I, 12.12.2011, 2.
- Erakooliseaduse ja teiste seaduste muutmise seadus (92 SE), RT I, 12.12.2011, 1.
- Kasuliku mudeli seaduse, patendiseaduse, tööstusomandi õiguskorralduse aluste seaduse ja riigilõivu seaduse muutmise seadus (5 SE), RT I, 29.11.2011, 1.
- Maksukorralduse seaduse ja teiste seaduste muutmise seadus (106 SE), RT I, 13.12.2011, 1.
- Rahuaja riigikaitse seaduse ja sõjaaja riigikaitse seaduse muutmise seadus (78 SE), RT I, 29.11.2011, 6.
- Taimekaitse seaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seadus (105 SE), RT I, 25.11.2011, 3.

Välislepingutega seotud seadused

- Eesti Vabariigi ja Jersey vahelise tulumaksudega topeltmaksustamise vältimise ning maksudest hoidumise tõkestamise lepingu ratifitseerimise seadus (111 SE), RT II, 16.12.2011, 1.
- Eesti Vabariigi Valitsuse ja Singapuri Vabariigi Valitsuse vahelise 18. septembril 2006 Singapuris allakirjutatud tulumaksudega topeltmaksustamise vältimise ning maksudest hoidumise tõkestamise lepingu muutmise protokolliga ratifitseerimise seadus (112 SE), RT II, 16.12.2011, 3.
- Euroopa Inimõiguste Kohtu menetluses osalevaid isikuid käsitleva Euroopa kokkuleppe ratifitseerimise seadus (81 SE), RT II, 28.11.2011, 6.
- Investeeringute soodustamise ja vastastikuse kaitse lepingute ratifitseerimise seadus (87 SE), RT II, 28.11.2011, 1.
- Rahvusvahelise Telekommunikatsiooni Liidu põhi- kirja ja konventsiooni 2010. aasta muutmise aktide ratifitseerimise seadus (60 SE), RT II, 23.11.2011, 1.

Vastu võtmata jäänud seaduseelnõud

- Alkoholi-, tubaka-, kütuse- ja elektriaktsiisi seaduse muutmise seadus (94 SE), tagasi lükatud. H: 49-38-0.

- Tulumaksuseaduse muutmise seadus (74 SE), tagasi lükatud. H: 50-33-0.
- Tulumaksuseaduse § 4 muutmise seadus (97 SE), tagasi lükatud. H: 49-39-0.
- Vanemahüvitise seaduse ja riiklike peretoetuste seaduse muutmise seadus (98 SE), tagasi lükatud. H: 50-37-0.

DETSEMBER

- 2012. aasta riigieelarve seadus (99 SE), RT I, 23.12.2011, 1.
- 2012. aasta riigieelarve seadusega seonduvalt alkoholi-, tubaka-, kütuse- ja elektriaktsiisi seaduse, Eesti Haigekassa seaduse, kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduse ja töötuskindlustuse seaduse muutmise seadus (100 SE), RT I, 23.12.2011, 2.
- Eesti Arengufondi seaduse muutmise seadus (102 SE), RT I, 30.12.2011, 2.
- Eesti keskmise palgaga seotud ametipalkade maksmise ajutise korralduse seaduse, kõrgemate riigiteenijate ametipalkade seaduse, Kohtute Raamatupidamiskeskuse Rahandusministeeriumi valitsemisalasse üleviimise seotud seaduste, riigieelarve seaduse ning Vabariigi Valitsuse seaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seadus (101 SE), RT I, 28.12.2011, 1.
- Kaubandusliku meresõidu seaduse ja meresõiduohutuse seaduse muutmise seadus (82 SE), RT I, 30.12.2011, 1.
- Kriminaalmenetluse seadustiku ja teiste seaduste muutmise seaduse muutmise seadus (123 SE), RT I, 22.12.2011, 3.
- Käibemaksuseaduse § 5 muutmise seadus (134 SE), RT I, 20.12.2011, 2.
- Lennunduseaduse, meresõiduohutuse seaduse ja raudteeseaduse muutmise seadus (103 SE), RT I, 20.12.2011, 3.
- Politsei ja piirivalve seaduse, päästeseaduse ja päästeteenistuse seaduse muutmise ning asutuste ümberkorraldamisest tulenevalt teiste seaduste muutmise seadus (116 SE), RT I, 29.12.2011, 1.
- Prokuratuuriseaduse muutmise seadus (126 SE), RT I, 22.12.2011, 1.
- Rahvusvahelise Valuutafondi liikmeks olekuga seotud õigusaktide muutmise seadus (132 SE), RT I, 23.12.2011, 9.
- Sotsiaalhoolekande seaduse muutmise seadus (124 SE), RT I, 30.12.2011, 3.
- Strateegilise kauba seadus (96 SE), RT I, 22.12.2011, 2.
- Tervishoiuteenuste korraldamise seaduse, tööturu- teenuste ja -toetuste seaduse ning sotsiaalhoolekande seaduse muutmise seadus (128 SE), RT I, 21.12.2011, 2.
- Välisõhu kaitse seaduse ja sellega seotud seaduste muutmise seadus (104 SE), RT I, 21.12.2011, 1.
- Ühistranspordiseaduse ja riigilõivuseaduse muutmise seadus (115 SE), RT I, 30.12.2011, 4.

Vastu võtmata jäänud seaduseelnõud

- Kinnisasja omandamise kitsendamise seadus (110 SE), tagasi lükatud. H: 49-38-0.

2012

JAANUAR

- Riigihangete seaduse muutmise seadus (113 SE), RT I, 14.02.2012, 1.
- Strateegilise kauba seaduse § 76 ja jälitustegevuse seaduse § 9 muutmise seadus (148 SE), RT I, 31.01.2012, 5.
- Tolliseaduse muutmise seadus (84 SE), RT I, 01.02.2012, 1.
- Töölepingu seaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seadus (129 SE), RT I, 10.02.2012, 1.

Vastu võtmata jäänud seaduseelnõud

- Politsei ja piirivalve seaduse muutmise seadus (136 SE), tagasi võetud.
- Päästeteenistuse seaduse muutmise seadus (107 SE), tagasi lükatud. H: 46-35-0.
- Riiklike peretoetuste seaduse muutmise seadus (127 SE), tagasi lükatud. H: 54-40-0.

VEEBRUAR

- Alkoholi-, tubaka-, kütuse- ja elektriaktsiisi seaduse ning alkoholiseaduse muutmise seadus (150 SE), RT I, 08.03.2012, 1.
- Autoveoseaduse, riigilõivuseaduse ja liiklusseaduse muutmise seadus (137 SE), RT I, 02.03.2012, 5.
- Kinnisasja omandamise kitsendamise seadus (108 SE), RT I, 23.02.2012, 11.
- Psühhiaatrilise abi seaduse muutmise seadus (86 SE), RT I, 07.03.2012, 1.
- Rahvusvahelise sõjalise koostöö seaduse § 8 muutmise seadus (141 SE), RT I, 07.03.2012, 2.
- Ülikooliseaduse, rakenduskõrgkooli seaduse ja teiste seaduste muutmise seadus (89 SE), Vabariigi Presidendi poolt välja kuulutamata jäetud.²

Välislepingutega seotud seadused

- Eesti Vabariigi ja Araabia Ühendemiraatide vahelise tulumaksudega topeltmaksustamise vältimise ning maksumusest hoidumise tõkestamise lepingu ratifitseerimise seadus (154 SE), RT II, 06.03.2012, 3.
- Euroopa Liidu Nõukogu konventsiooni sissenõudmiskulude määramise kohta kesksel tollivormistusel ratifitseerimise seadus (131 SE), RT II, 06.03.2012, 2.
- Kaupade piirikontrolli tingimuste kooskõlastamise rahvusvahelise konventsiooni 8. lisa heakskiitmise seadus (138 SE), RT II, 06.03.2012, 1.

MÄRTS

- Investeeringufondide seaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seadus (152 SE), RT I, 29.03.2012, 1.
- Jäätmeseaduse ja pakendiseaduse muutmise seadus (155 SE), RT I, 04.04.2012, 2.
- Karistusseadustiku muutmise seadus (140 SE), RT I, 04.04.2012, 1.

- Kollektiivlepingu seaduse muutmise seadus (153 SE), RT I, 29.03.2012, 2.
- Käibemaksuseaduse ja vedelkütuse seaduse muutmise seadus (146 SE), RT I, 27.03.2012, 7.
- Puuetega inimeste sotsiaaltoetuste seaduse ja riikliku pensionikindlustuse seaduse muutmise seadus (159 SE), RT I, 27.03.2012, 6.
- Riigikontrolli seaduse ja õiguskantsleri seaduse muutmise seadus (151 SE), RT I, 29.03.2012, 3.

Välislepingutega seotud seadused

- Puuetega inimeste õiguste konventsiooni ratifitseerimise seadus (161 SE), RT II, 04.04.2012, 5.
- Rahvusvahelise raudteeveo konventsiooniga ühinemise seaduse muutmise seadus (160 SE), RT II, 04.04.2012, 2.
- Rahvusvahelise Taastuvenergia Agentuuri (IRENA) põhikirja ratifitseerimise seadus (163 SE), RT II, 04.04.2012, 4.

APRILL

- Hasartmänguseaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seadus (88 SE), RT I, 25.04.2012, 1.
- Rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise seaduse, rahvusvahelise sanktsiooni seaduse ja Eesti väärtpaberite keskregistri seaduse muutmise seadus (157 SE), RT I, 08.05.2012, 1.

Vastu võtmata jäänud seaduseelnõu

- Kodakondsuse seaduse muutmise seadus (165 SE), tagasi lükatud. H: 49-34-0.

MAI

- Ehitusseaduse, korteriühistuseaduse, korteriomandi-seaduse ja hoonehistuseaduse muutmise seadus (156 SE), RT I, 25.05.2012, 5.
- Karistusseadustiku, kriminaalmenetluse seadustiku, psühhiaatrilise abi seaduse, karistusregistri seaduse, kriminaalhooldusseaduse ja tervishoiuteenuste korraldamise seaduse muutmise seadus (176 SE), RT I, 15.06.2012, 2.
- Keskkonnatasude seaduse muutmise seadus (187 SE), RT I, 25.05.2012, 6.
- Liiklusseaduse muutmise seadus (182 SE), RT I, 25.05.2012, 7.
- Raamatupidamise seaduse ja äriseadustiku muutmise seadus (147 SE), RT I, 25.05.2012, 8.
- Täitemenetluse seadustiku muutmise seadus (183 SE), RT I, 13.06.2012, 1.
- Töölepingu seaduse muutmise seadus (180 SE), RT I, 25.05.2012, 24.
- Õiguskantsleri seaduse ning riigiteenistujate ametinimetuste ja palgaastmestiku seaduse muutmise seadus (167 SE), RT I, 29.05.2012, 2.
- Ülikooliseaduse, rakenduskõrgkooli seaduse ja teiste seaduste muutmise seadus (89 UA), RT I, 30.05.2012, 1.³

² Vabariigi Presidendi poolt välja kuulutamata jäetud seadus, 08.03.2012 otsustas Riigikogu eelnõu 89 SE muutmata kujul mitte vastu võtta.

³ Vabariigi Presidendi poolt välja kuulutamata jäetud seadus, võeti vastu muudetud kujul, statistikas kajastub üks kord.

Välislepingutega seotud seadused

- Eesti Vabariigi ja India Vabariigi vahelise tulumaksudega topeptmaksustamise vältimise ning maksudest hoidumise tõkestamise lepingu ratifitseerimise seadus (207 SE), RT II, 24.05.2012, 1.
- Eesti Vabariigi ja Keemiarelvade Keelustamise Organisatsiooni vahelise eesõiguste ja puutumatus kokkuleppe ratifitseerimise seadus (194 SE), RT II, 13.06.2012, 1.
- Eesti Vabariigi ja Moldova Vabariigi vahelise sotsiaalkindlustuslepingu ratifitseerimise seadus (189 SE), RT II, 24.05.2012, 3.
- Euroopa Rekonstruktsiooni- ja Arengupanga asutamislepingu artiklite 1 ja 18 muudatuste ratifitseerimise seadus (201 SE), RT II, 29.05.2012, 3.
- Parandatud ja täiendatud Euroopa sotsiaalharta ratifitseerimise seaduse muutmise seadus (177 SE), RT II, 29.05.2012, 1.

Vastu võtmata jäänud seaduseelnõud

- Maamaksuseaduse muutmise seadus (197 SE), tagasi lükatud. H: 47-39-0.
- Tulumaksuseaduse muutmise ja täiendamise seadus (208 SE), tagasi lükatud. H: 45-40-0.

JUUNI

- Avaliku teenistuse seadus (193 SE), RT I, 06.07.2012, 1.
- Eesti Vabariigi haridusseaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seadus (223 SE), RT I, 02.07.2012, 7.
- Elektriturseaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seadus (139 SE), RT I, 28.06.2012, 1.
- Erakonnaseaduse täiendamise seadus (216 SE), RT I, 27.06.2012, 1.
- Halduskoostöö seaduse ja spordiseaduse muutmise seadus (200 SE), RT I, 27.06.2012, 2.
- Kaitseväeteenistuse seadus (172 SE), RT I, 10.07.2012, 1.
- Kaitseväeteenistuse seaduse rakendamise seadus (173 SE), RT I, 10.07.2012, 2.
- Kaitseväeteenistuse seadusega seotud Riigikogu koosseisu häälteenamusega vastuvõetud seaduste muutmise seadus (174 SE), RT I, 10.07.2012, 3.
- Kodakondsuse seaduse ja riigilõivuseaduse muutmise seadus (164 SE), RT I, 02.07.2012, 1.
- Kogumispensionide seaduse ja riikliku pensionikindlustuse seaduse muutmise ning sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seadus (213 SE), RT I, 02.07.2012, 2.
- Kohtuekspertiisiseaduse ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seadus (202 SE), RT I, 04.07.2012, 1.
- Konkurentsiseaduse muutmise seadus (195 SE), RT I, 27.06.2012, 3.
- Korruptsioonivastane seadus (192 SE), RT I, 29.06.2012, 1.
- Kriminaalmenetluse seadustiku muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seadus (175 SE), RT I, 29.06.2012, 2.
- Maagaasiseaduse muutmise seadus (166 SE), RT I, 28.06.2012, 2.

- Perekonnaseaduse muutmise seadus (214 SE), RT I, 27.06.2012, 4.
- Politsei ja piirivalve seaduse ning meresõiduohutuse seaduse muutmise seadus (158 SE), RT I, 27.06.2012, 5.
- Ravikindlustuse seaduse ja puuetega inimeste sotsiaaltoetuste seaduse muutmise seadus (229 SE), RT I, 05.07.2012, 14.
- Ravimiseaduse muutmise seadus (224 SE), RT I, 05.07.2012, 13.
- Riigilõivuseaduse ja ühistranspordiseaduse muutmise seadus (203 SE), RT I, 28.06.2012, 3.
- Riigilõivuseaduse, tsiviilkohtumenetluse seadustiku ja teiste seaduste muutmise seadus (206 SE), RT I, 29.06.2012, 3.
- Sotsiaalmaksuseaduse ja teiste seaduste muutmise seadus (222 SE), RT I, 02.07.2012, 8.
- Teadus- ja arendustegevuse korralduse seaduse ja teiste seaduste muutmise seadus (162 SE), RT I, 28.06.2012, 4.
- Tervishoiuteenuste korraldamise seaduse, majandustegevuse seadustiku üldosa seaduse ja surma põhjuse tuvastamise seaduse muutmise seadus (188 SE), RT I, 29.06.2012, 4.
- Tervishoiuteenuste korraldamise seaduse muutmise seadus (205 SE), RT I, 04.07.2012, 3.
- Tervishoiuteenuste korraldamise seaduse § 50² muutmise seadus (198 SE), RT I, 04.07.2012, 2.
- Vedelkütuse seaduse muutmise seadus (228 SE), RT I, 27.06.2012, 6.
- Välismaalaste seaduse ja riigilõivuseaduse muutmise seadus (212 SE), RT I, 29.06.2012, 5.
- Välisõhu kaitse seaduse, majandustegevuse seadustiku üldosa seaduse ja riigilõivuseaduse muutmise seadus (232 SE), RT I, 04.07.2012, 4.
- Väärtpaberituruseaduse muutmise seadus (220 SE), RT I, 28.06.2012, 5.

Välislepingutega seotud seadused

- Rahvusvahelise Valuutafondi põhikirja muudatuste heakskiitmise seadus (231 SE), RT II, 25.06.2012, 1.

Vastu võtmata jäänud seaduseelnõud

- Õppetootuste ja õppelaenu seaduse ning sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seadus (210 SE), tagasi lükatud. H: 41-33-0.

AUGUST

Välislepingutega seotud seadused

- Euroopa Liidu toimimise lepingu muudatuse ratifitseerimise seadus (237 SE), RT II, 16.08.2012, 4.
- Euroopa stabiilsusmehhanismi asutamislepingu ratifitseerimise ja rakendamise seadus (254 SE), RT II, 14.09.2012, 1.

Statistika

I istungjärgul 04.04.–16.06.2011 toimus 36 istungit ning 29.08.2011 erakorraline istungjärk 62 Riigikogu liikme ettepanekul Vabariigi Presidendi valimiseks. II istungjärgul 12.09.–15.12.2011 toimus 47 istungit (sh 3 täiendavat istungit). III istungjärgul 09.01.–14.06.2012 toimus 73 istungit (sh 2 täiendavat istungit).

08.08.2012 toimus Vabariigi Valitsuse ettepanekul erakorraline istungjärk (võeti vastu üks välislepinguga seotud seadus ning toimus teise eelnõu esimene lugemine) ning 30.08.2012 samuti Vabariigi Valitsuse ettepanekul kaks erakorralist istungjärku, mille jooksul võeti vastu üks välislepinguga seotud seadus.

Algatatud, vastu võetud ja menetlusest välja langenud seaduseelnõud ja välislepingud (I-III istungjärk*)

Algataja	Algatatud / vastu võetud / välja langenud					
	Põhiseaduse muutmisseadus	Riigi-eelarved	Terviktekstid	Muutmisseadused	Välislepingud	Kokku
Vabariigi Valitsus	–	2/2/–	7/5/1	94/76/1	27/24/–	130/107/2
Fraktsioonid	–	–	4/1/2	54/8/25	–	58/9/27
Fraktsioon ja RK liikmed	–	–	–	1/–/–	–	1/–/–
Komisjonid	–	–	–	16/11/–	–	16/11/–
RK liikmed	–	–	–	4/–/1	–	4/–/1
Vabariigi President	–/1**/–	–	–	–	–	–/1/–
Kokku	–/1/–	2/2/–	11/6/3	169/95/27	27/24/–	209/128/30

* Siin ja edaspidi: koos järgnenud erakorraliste istungjärgudega.

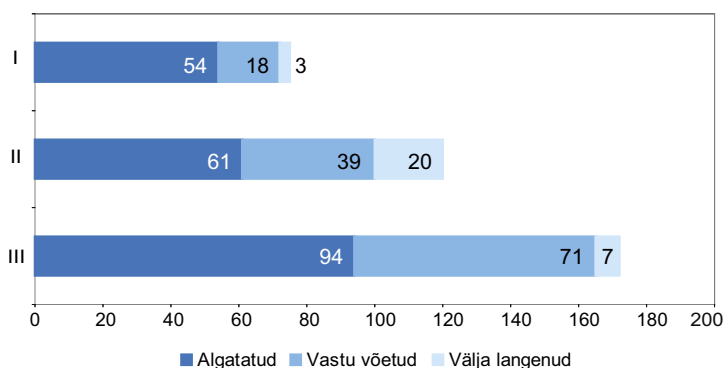
** Eelmise Riigikogu koosseisu poolt vastu võetud Eesti Vabariigi põhiseaduse muutmise seadus, mille Riigikogu otsustas vastu võtta kahe järjestikuse koosseisu poolt (avaldatud RT I, 27.04.2011, 1).

Otsuse-eelnõud istungjärgude kaupa (I-III istungjärk)

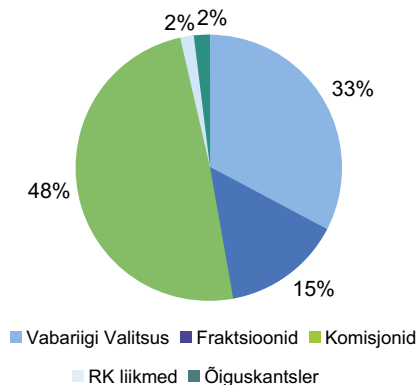
Esitaja	Esitatud I/II/III	Vastu võetud I/II/III	Tagasi võetud I/II/III
Vabariigi Valitsus	2/12/4	2/10/4	–/–/1
Fraktsioonid	1/1/6	–/1/1	–
Komisjonid	17/3/7	17/3/7	–
RK liikmed	–/–/1	–	–
Õiguskantsler	–/–/1	–/–/1	–
Kokku	20/16/19	19/14/13	–/–/1

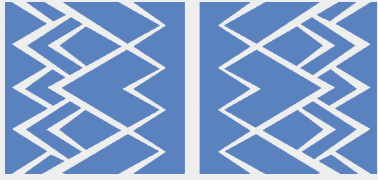
Lisaks võeti vastu ilma numeratsioonita otsus "Peaministri kandidaadile Andrus Ansipile volituste andmine" ja 44 Riigikogu liikme algatatud Riigikogu avaldus "Tunnustuse avaldamine Eesti kodanikele" (179 AE).

Algatatud, vastu võetud ja menetlusest välja langenud seaduseelnõud istungjärgude kaupa

Otsuse-eelnõud esitajate kaupa (%)

ÜLEVAADE RIIGIEELARVE ARUTELUST

Ma ei räägiks personaalselt meeldimise või mittemeeldimise teemal. Ma arvan, et kõiksugused kulud, mida te olete ette pannud, on ka mul ja võib-olla paljudel Riigikogu liikmetel peast läbi käinud. Enamik ettepanekuid on ju tegelikult head ettepanekud, vaevalt et ükski Riigikogu liikmetest tahab teha halbu ettepanekuid. Üldiselt on need ikka suunatud Eesti ühiskonna parendamisele ja küsimus on alati vahendites. Kas meil on vahendeid?

(Rahanduskomisjoni esimees Sven Sester riigieelarve seaduse lugemisel, 16.11.2011)

Minu kauaaegne kogemus näitab, et siit puldist räägitu saalis viibijate otsuseid ei mõjuta, kuid lootuses ja teadmises, et kunagi loevad neid stenogramme tulevased ajaloolased, pean ma siiski vajalikuks sõna võtta. Nii saan omalt poolt näidata, et 2011. aastal oli siin saalis ka teistsugust mõtlemist.

(Riigikogu liikme Jaak Alliku sõnavõtust, 16.11.2011)

Perioodil märts 2011 – september 2012 võttis Riigikogu vastu 2012. aasta riigieelarve seaduse, juhtivkomisjoniks rahanduskomisjon.

2012. aasta riigieelarve seadus

Algatamine: Vabariigi Valitsus algatas 2012. aasta riigieelarve seaduse eelnõu 28. septembril 2011. aastal vastavalt riigieelarve seaduse §-le 16, milles on sätestatud tähtaeg esitada riigieelarve Riigikogule hiljemalt kolm kuud enne eelarveaasta algust. Koos riigieelarve eelnõuga esitas valitsus Riigikogule ülevaate riigi majanduse olukorrast ja Vabariigi Valitsuse põhieesmärkidest ning riigieelarve eelnõu seletuskirja.

Sisu ja maht: 2012. aasta riigieelarve seaduse eelnõu sisuliseks aluseks on riigi eelarvestrateegia aastaiks 2012–2015. 2012. aasta eelarve on tulevikku vaatav stabiilsuse ja tööhõive suurendamise eelarve, prioriteediks on jätkuvalt Eesti konkurentsivõime tagamine ehk senisest enam vahendite suunamine majandusse, riigi julgeolekusse, haridusse ja sotsiaalsesse kaitseesse.

2012. aasta eelarve konsolideeritud tulude maht on 6,1 mld eurot. Võrreldes 2011. aastaks prognoosituga suurenevad tulud 3,3%. Kulude maht on 6,57 mld eurot, kulud kasvavad 652,7 mln eurot ehk 11,3%. Riigieelarve tekkepõhine puudujääk on 2,5% SKPst.

Riigieelarve koostati vastavalt majandusprognoosile, mis näeb ette 3% majanduskasvu, 2,8% inflatsiooni ja 2,1% valitsussektori puudujääki SKPst.

Maksukoormus jääb 2012. aastal eelneva aasta tasemele ehk 32,4% SKPst.

2012. aasta lõpuks väheneb võlakooormus 5,8%ni SKPst.

Kulude osakaal riigieelarves tegevusalade järgi jaotub järgmiselt: sotsiaalne kaitse 32,8%, majandus 15,5%, tervishoid 13,0%, haridus 11,8%, üldised valitsussektori teenused 9,5%, avalik kord ja julgeolek 5,9%, riigikaitse 4,9%, keskkonnakaitse 3,7%, vaba aeg, kultuur ja religioon 3,0% kogumahust.

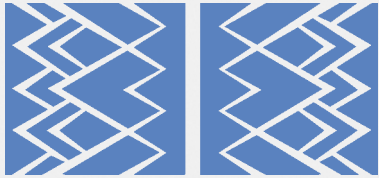
Olulisemad aruteluteemad Riigikogus: konservatiivne eelarvepoliitika, riigieelarve prioriteedid, majanduskasvu prognoos ja riskistsenaariumid, inflatsioon, investeringute ja reservide maht, energiaalane jätkusuutlikkus ja Eesti energiajulgeolek, CO₂ kvoodi müügi ressurss, Euroopa Liidu toetuste kasutamine, kohalike omavalitsusüksuste ja riigi ülesannete piiritlemine, kohalike omavalitsusüksuste laenuvõimekus ja tulubaas, kohalike teede korrashoid, teadus- ja arendustegevuse finantseerimine, tööhõivepoliitika, õpetajate ja kultuuri-

töötajate palgatõus, peretoetused, eraldised koolitoiduks, tudengite õppetoetuste süsteem, rehabilitatsiooniks ette nähtud eraldised, päästekomandode sulgemine, pensionid, ettevõtlustoetused, riigikaitse ja kaitsekulutuste suurenemine ning dividendipoliitika.

Muudatusettepanekud: Eelnõu teiseks lugemiseks laekus 25 ettepanekut, rahanduskomisjon koostas ühe ettepaneku. Rahanduskomisjoni muudatusettepanek koosnes suures osas mitmest ministeeriumide valitsemisalade sisesest tehnilisest muudatusest, samuti lisandusid muudatused, millega viidi seadusest tulenevad määrad ja piirsummad vastavusse kavandatavate seadusemuudatustega ning täpsustatud vajadustega. Opositsiooni esitatud muudatusettepanekutega sooviti muu hulgas suurendada eraldi peretoetusteks, koolitoiduks, pedagoogide töötasuks, õppelaenu kompenseerimise taastamiseks, kohalike omavalitsusüksuste tasandusfondiks, matusetootuseks, kiirabiteenuse osutamiseks, kohalike teede korrashoiuks, päästetöötajate ja politseinike töötasuks. Vahendeid nähti tulumaksumäära suurendamises 1% võrra ja kõrgema tulumaksumäära kehtestamises kõrgepalgalistele. Samuti tehti ettepanek kohalike omavalitsuste tulubaasi suurendamiseks taas 11,93%ni ning astmelise tulumaksu kehtestamiseks. Eeltoodud ettepanekud Riigikogu enamuse toetust ei leidnud.

Eelnõu kolmandaks lugemiseks laekus 19 muudatusettepanekut, rahanduskomisjon koostas ühe muudatusettepaneku. Opositsiooni esitatud ettepanekud olid analoogilised eelnõu teiseks lugemiseks esitatutega. Olulisemad muudatused komisjoni ettepanekus olid seotud kõrgemate riigiteenijate ametipalkade seaduse jõustumise edasilükkamisega, ASi Estonian Air aktsiakapitali suurendamisega, alkoholiaktsiisi tõusu edasilükkamisega 1 kuu võrra, Muuseumiehituse SA likvideerimismenetlusega, Päästeameti elupäästevõimekust suurendava tegevuskava täpsustamisega ja Riigimetsa Majandamise Keskusele Rahandusministeeriumilt lühiajalise laenu võtmise võimaldamisega. Täiendavaid vahendeid suunati haridus-, keskkonna-, kultuuri- ja sotsiaalvaldkonna projektide toetuseks ja investeringuteks, viljatusraviks ja narkotestide tõhususe tõstmiseks, samuti suurendati eraldi Päästeliidule, päästeskustele, täiendavatele vabatahtlikele komandodele eri piirkondades ning Politsei- ja Piirivalveameti tegevuskuludeks.

Vastuvõtmine: 7. detsember 2011; hääletustulemus: poolt 55, vastu 44, erapooletuid 0.

PARLAMENTAARNE KONTROLL JA MUU TEGEVUS

*Aga on öeldud, et räägi tõtt ja ainult
tõtt, aga mitte kogu tõtt. Ma ei süüdistata
teid, et te ei tahtnud rääkida või ei
rääkinud kogu tõtt, aga ma tahan
lihtsalt aruteluga selles mõttes edasi
minna, nagu ma alguses palusin, et käige
see asi veel kord läbi.*

*(Riigikogu liige Lembit Kaljuvee arupärijana,
12.03.2012)*

Parlamentaarne kontroll

Arupärimised

I–III istungjärgul esitasid kõige rohkem arupärimisi Eesti Keskerakonna fraktsiooni liikmed (149 arupärimist). Enim pidi arupärimistele vastama peaminister (30 korral), sotsiaalminister vastas 29 korral (talle esitati 31 arupärimist, kuid esitajad võtsid 2 tagasi) ning majandus- ja kommunikatsiooniminister 25 korral. Huvi tundi näiteks hooldusravi korralduse ja laste vaesusega seonduva, Nord Streami gaasitoru tuleviku ning riigi osalusega ettevõtete (Riigimetsa Majandamise Keskuse, Eleringi, Eesti Posti, Eesti Energia, Eesti Raudtee, Tallinna Sadama) tegevuse vastu.

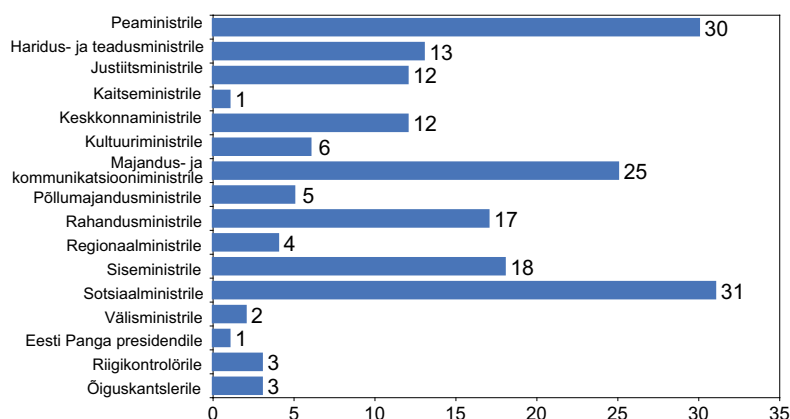
minister 25 korral. Huvi tundi näiteks hooldusravi korralduse ja laste vaesusega seonduva, Nord Streami gaasitoru tuleviku ning riigi osalusega ettevõtete (Riigimetsa Majandamise Keskuse, Eleringi, Eesti Posti, Eesti Energia, Eesti Raudtee, Tallinna Sadama) tegevuse vastu.

Arupärimised (I–III istungjärg)

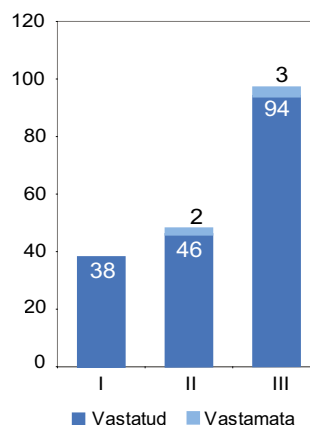
	K	K/SDE	SDE	SDE / fraktsiooni mittekuuluvad Riigikogu liikmed	Fraktsiooni mittekuuluvad Riigikogu liikmed	Kokku
Peaministrile	22	1	5	–	2	30
Haridus- ja teadusministrile	12	–	1	–	–	13
Justiitsministrile	10	–	2	–	–	12
Kaitseministrile	1	–	–	–	–	1
Keskkonnaministrile	11	–	1	–	–	12
Kultuuriministrile	6	–	–	–	–	6
Majandus- ja kommunikatsiooniministrile	18	–	6	1	–	25
Põllumajandusministrile	4	–	1	–	–	5
Rahandusministrile	13	–	4	–	–	17
Regionaalministrile	3	–	1	–	–	4
Siseministrile	15	–	3	–	–	18
Sotsiaalministrile	26	–	5	–	–	31
Välisministrile	2	–	–	–	–	2
Eesti Panga presidendile	1	–	–	–	–	1
Riigikontrolörile	3	–	–	–	–	3
Õiguskantslerile	2	–	1	–	–	3
Kokku	149	1	30	1	2	183

Seisuga 10.09.2012. Tabelis on toodud ka 5 arupärimist, mis võeti esitajate poolt tagasi. Üks kaitseministrile esitatud arupärimine on siin esitatud vastaja (haridus- ja teadusministri) real. Tabelis pole ära toodud 2 esitajatele tagastatud arupärimist, neist ühe tagastas Riigikogule õiguskantsler, kes leidis, et seadustest tuleneva pädevuse järgi pole tal õigust hinnata kuriteotunnuste olemasolu või puudumist.

I–III istungjärgul esitatud arupärimised adressaatide kaupa

I–III istungjärgul vastatud/vastamata jäänud arupärimised istungjärkude kaupa

Kirjalikud küsimused

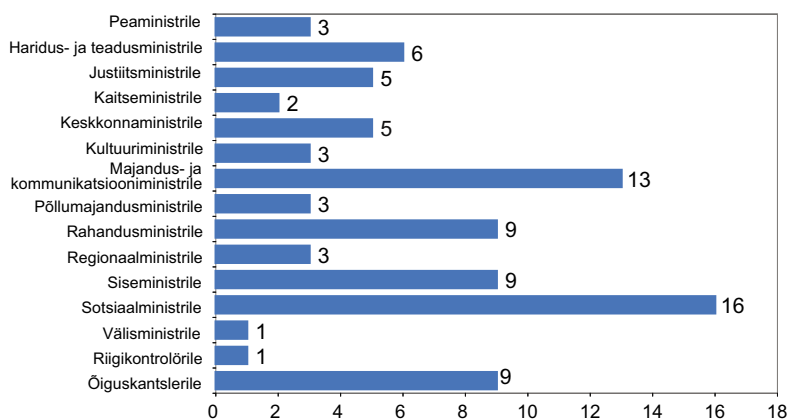
I–III istungjärgul esitasid kõige rohkem kirjalikke küsimusi Eesti Keskerakonna fraktsiooni liikmed (52 kirjalikku küsimust). Kõige suuremat huvi tekitas sotsiaalministri valitsemisala (16 küsimust), majandus- ja kommunikatsiooniministrile esitati 13 kirjalikku küsimust. Küsiti nii üldisemaid,

näiteks hooldusravi kvaliteedi, Rail Balticu trassi Pärnu kaudu kulgemise ja põlevkivi kasutamise kohta Eestis, kui ka konkreetseid juhtumeid puudutavaid küsimusi, nagu näiteks Kundas perearsti-teenuse korraldamise, kompuutertomograafi ostmise rahastamise ning Eesti Interneti SA tegevuse kohta.

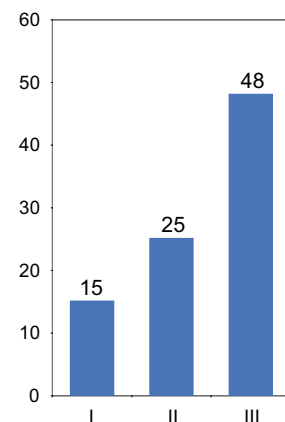
Kirjalikud küsimused (I–III istungjärg)

	IRL	K	RE	SDE	Fraktsiooni mittekuuluvad Riigikogu liikmed	Kokku
Peaministrile	–	1	–	2	–	3
Haridus- ja teadusministrile	–	2	1	3	–	6
Justiitsministrile	–	5	–	–	–	5
Kaitseministrile	–	2	–	–	–	2
Keskkonnaministrile	–	2	–	2	1	5
Kultuuriministrile	–	1	–	2	–	3
Majandus- ja kommunikatsiooniministrile	–	8	–	5	–	13
Põllumajandusministrile	–	2	–	1	–	3
Rahandusministrile	2	1	–	3	3	9
Regionaalministrile	–	2	–	1	–	3
Siseministrile	–	8	–	1	–	9
Sotsiaalministrile	–	12	–	4	–	16
Välisministrile	–	1	–	–	–	1
Riigikontrolörile	–	1	–	–	–	1
Õiguskantslerile	1	4	–	3	1	9
Kokku	3	52	1	27	5	88

I–III istungjärgul esitatud kirjalikud küsimused adressaatide kaupa

I–III istungjärgul esitatud kirjalikud küsimused istungjärgude kaupa

Infotunniküsimused

I–III istungjärgul esitasid kõige rohkem infotunniküsimusi Eesti Keskerakonna fraktsiooni liikmed (121). Enim pidi infotunniküsimustele vastama peaminister (64 korral), majandus- ja kommunikatsiooniminister vastas 17 ja kaitseminister 16 korral.

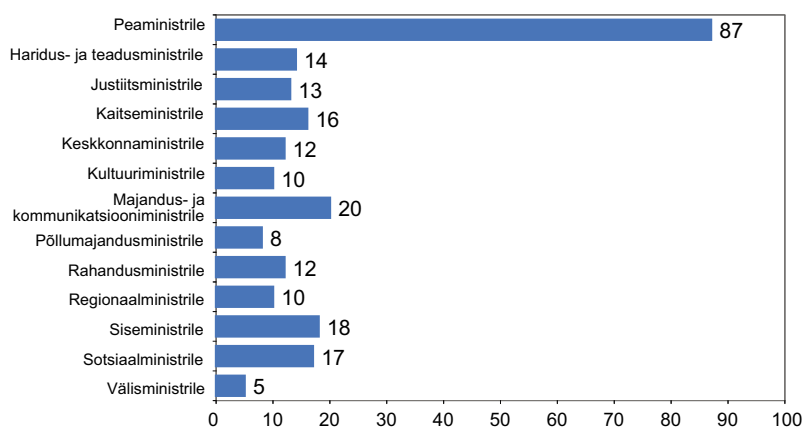
Küsimused puudutasid näiteks pensione, Riigikontrolli hinnangut kohalike omavalitsuste rahastamisele ning Euroala kriisi ja Euroopa stabiilsusmehhanismi.

Infotunniküsimused (I–III istungjärg)

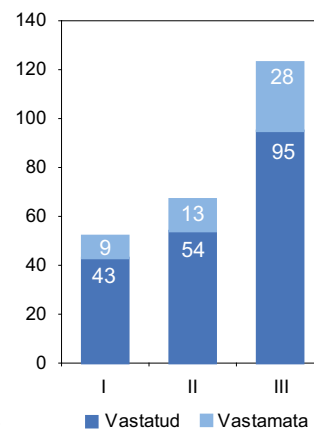
	IRL	K	Vastatud/vastamata			Kokku
			RE	SDE	Fraktsiooni mittekuuluvad Riigikogu liikmed	
Peaministrile	–	28/9	4/6	29/8	3/–	64/23
Haridus- ja teadusministrile	–	7/2	–	5/–	–	12/2
Justiitsministrile	–	2/–	4/5	2/–	–	8/5
Kaitseministrile	–	10/–	–	4/–	2/–	16/–
Keskkonnaministrile	–	6/2	–	3/–	–/1	9/3
Kultuuriministrile	–	4/1	–	4/1	–	8/2
Majandus- ja kommunikatsiooniministrile	–	10/1	–	6/2	1/–	17/3
Põllumajandusministrile	–	8/–	–	–	–	8/–
Rahandusministrile	–	9/–	–	3/–	–	12/–
Regionaalministrile	–	2/3	–	5/–	–	7/3
Siseministrile	–	6/–	–	7/5	–	13/5
Sotsiaalministrile	–/1	8/2	–	6/–	–	14/3
Välisministrile	–	1/–	3/–	–	–/1	4/1
Kokku	–/1	101/20	11/11	74/16	6/2	192/50

Infotunniküsimus kajastub vastaja all (peaministri ülesannetes on vastanud küsimustele: 18.05. ja 26.10.2011 kaitseminister Mart Laar, 23.11.2011, 07.03., 16.05.2012 keskkonnaminister Keit Pentus ning 30.05. ja 06.06.2012 kaitseminister Urmas Reinsalu).

I–III istungjärgul registreeritud infotunniküsimused adreassaatide kaupa

I–III istungjärgul vastatud/vastamata jäänud infotunniküsimused istungjärgude kaupa

Muu kontrolltegevus

Peaministri poliitilised avaldused ja ettekanded

Esitaja	Kuupäev	Teema
Peaminister Andrus Ansip	28.09.2011	Poliitiline avaldus: 2012. aasta riigieelarve eelnõu
Peaminister Andrus Ansip	15.-16.11.2011	Ülevaade Vabariigi Valitsuse tegevusest Euroopa Liidu poliitika teostamisel
Peaminister Andrus Ansip	13.12.2011	Ülevaade teadus- ja arendustegevuse olukorrast ja Vabariigi Valitsuse poliitikast selles valdkonnas

Ministrite poliitilised avaldused ja ettekanded

Esitaja	Kuupäev	Teema
Justiitsminister Kristen Michal	14.02.2012	“Kriminaalpoliitika arengusuundade aastani 2018” 2011. aasta täitmise aruanne
Siseminister Ken-Marti Vaher	23.02.2012	“Eesti turvalisuspoliitika põhisuunad aastani 2015” 2011. aasta täitmise aruanne

Olulise tähtsusega küsimuste arutelud

1. Riigi rahanduspoliitika, 03.05.2011.
2. Energiasääst, 10.-11.05.2011.
3. “Eesti inimarengu aruanne 2010/2011”,
27.10.2011.
4. Elektri hind, 08.12.2011.
5. Euroopa võlakriis ja selle mõju Eestile,
13.12.2011.
6. Maaelu arengu aruanne, 12.01.2012.
7. Välispoliitika, 21.02.2012.
8. Põlvkondadevahelises solidaarsuses peituv potentsiaal, 19.04.2012.
9. Väliskomisjoni raport “Eesti võimalused ja huvid Aasias aastani 2025”, 31.05.2012.

Mulle väga meeldib idee anda vanematele laste hääl. Näiteks meie Liisa Pakostaga saaksime ju kahe peale 12 häält valimistel – pole paha. Aga kui Andrei Hvostov mõni aasta tagasi selle debati algatas, siis me arutasime seda kodus ja ma avastasin, et üks minu teismelistest lastest on tuline Isamaa ja Res Publica Liidu pooldaja, teine aga reformist. Kas sa oled mõelnud selle peale, et mingis eas võib laps avastada, et ema-isa polegi nii targad, nagu esialgu tundus, ja pere poliitiline üksmeel, mida saab nautida, kui laps on näiteks 10-aastane, ei pruugi enam nii suur olla? Kuidas saaks tekitada mehhanismi, et valimisjaoskonnas kajastuks ikkagi lapse, mitte lapsevanema valik?

(Riigikogu liige Yana Toom, põlvkondadevahelises solidaarsuses peituva potentsiaali arutelul, 19.04.2012)

Nüüd ongi kaks debatti: üks on valimisea langetamise küsimus, millest ma siin juba rääkisin, teine aga see, et me anname vanemale lisahääle oma laste eest, kuna meie ühiskond väärtustab lapsi. Me väärtustame seda nii, et nende hääl reaalses elus oleks võimsama kaaluga. Igapäevastes muudes küsimustes ju ka lapsevanem otsustab oma lapse eest, mis puudutab õigustoiminguid ja kõiki muid sääraseid küsimusi.

(Riigikogu liige Margus Tsahkna, samas)

Ettepanek Vabariigi Valitsusele

Ettepaneku tegemine Vabariigi Valitsusele [töötada välja tegevuskava meeste ja naiste palgalõhe vähendamiseks] (RT III, 26.09.2011, 1).

Esitatud: 10.05.2011.

Lugemine: 20.09.2011 (44 OE). H: 77-0-3.

Vaba mikrofone sõnavõttud

Eelmisel nädalal otsustas demokraatide rühm 90%-liselt minna tutvuma elu võimalikkusega väikesaarel, mille nimeks on Ruhnu. ... Aga selleks, et meie reis ei muutuks ainult kuulamiseks ja kaasanoojutamiseks, otsustasime oma väikese, kuid tubli seltskonnaga teha ühe väikese heateo Ruhnu saarele. ... Üksteist tundi tihedat tööd, kuid Ruhnu kiriku katus sai tõrvatud. [Meil on ettepanek,] et fraktsioonid, kes teevad väljasõite, ei pea tegema ära midagi nii suurt, kuid võiksid ... teha mõne väikese heateo, aidata kedagi milleski, mitte ainult kuulata ja kaasa noootada, vaid midagi reaalselt ära teha.

(Riigikogu liikme Kalle Laaneti sõnavõtt, 11.06.2012)

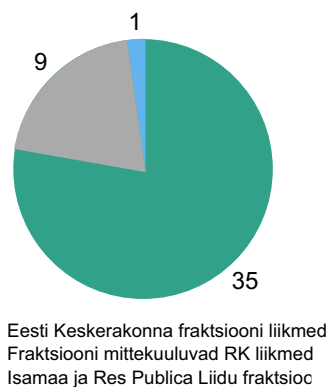
Vaba mikrofone kasutasid Riigikogu liikmed Riigikogu töökorralduse probleemidele tähelepanu juhtimiseks (Riigikogu kodulehest; ürituse korraldamisest Riigikogu istungi ajal), seaduseelnõudega seonduva arutamiseks (psühhiaatrilise abi seaduse muutmise seaduse eelnõust), oma valimispiirkonna elu

kitsaskohtade esiletoomiseks (postkontorite sulgemisest Võru- ja Valgamaal, Sisekaitseakadeemia Narva toomisest; piiriületuse paremast organiseerimisest), erakonnapoliitilistel (fraktsioonist lahkumisest) ning üldistel ühiskonnaelu puudutavatel teemadel (elektri hinna tõusust; õpetajate streigist; hambaravist) jne.

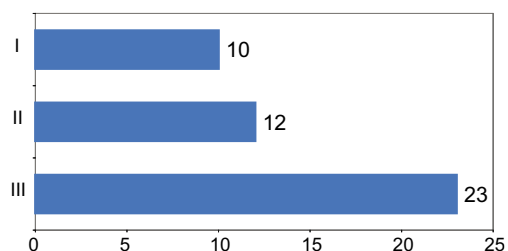
Vaba mikrofone sõnavõttud (I–III istungjärk)

Riigikogu liige	Sõnavõtte
Deniss Boroditš (K, –)	2 (1+1)
Lembit Kaljuvee (K, –)	2 (1+1)
Kalev Kallo (K)	1
Kalle Laanet (–)	4
Lauri Laasi (K)	1
Heimar Lenk (K)	5
Inara Luigas (K, –)	3 (1+2)
Tõnis Lukas (IRL)	1
Mailis Reps (K)	1
Aivar Riisalu (K)	1
Mihhail Stalnuhhin (K)	16
Ester Tuiksoo (K)	1
Marika Tuus-Laul (K)	1
Rainer Vakra (K, –)	2 (1+1)
Viktor Vassiljev (K)	4
Kokku	45

Vaba mikrofone sõnavõttud fraktsioonide kaupa

Vaba mikrofone sõnavõttud istungjärkude kaupa

Tegevus muudes valdkondades

Te olete esimest korda kasutanud põhiseaduses ette nähtud esmaõigust valida president Riigikogus ja koos sellega näidanud end nii parlamentarismi kui ka põhiseaduse maksimalistidena. Te olete näidanud, et Riigikogu on tõhus ja et põhiseadust tulebki täita parimal viisil.

(Vabariigi Presidendi Toomas Hendrik Ilvese sõnavõtt presidenti valimisel Riigikogus, 29.08.2011)

Riigikogu ja Vabariigi President

Vabariigi Presidendi valimine

Valimine Riigikogus 29.08.2011	
I voor	
Nimekirjadesse kantud valijate arv	101
Hääletamisedeli saanute arv	101
Hääletamisel osalenute arv	101
Kehtetute sedelite arv	2
Märgistamata sedelite arv	1
Kandidaatidele antud hääle arv	
Toomas Hendrik Ilves	73*
Indrek Tarand	25

* Vabariigi Presidendi valimise seaduse § 13 lõike 2 alusel ning juhindudes § 16 lõikest 2 otsustas Vabariigi Valimiskomisjon tunnistada Toomas Hendrik Ilvese valituks Vabariigi Presidendiks (RT III, 30.08.2011, 2).

FOTO: RAIGO PAULIA / POSTIMEES

Vabariigi Presidendi valimine Riigikogus, august 2011

Vabariigi Presidendi poolt välja kuulutamata jäetud seadus

Seaduse pealkiri, seaduseelnõu nr, vastuvõtmise aeg	VP otsus välja kuulutamata jätmise kohta, avaldamisandmed, põhjendus	Muudetud kujul vastuvõtmise kuupäev
Ülikooliseaduse, rakendus- kõrgkooli seaduse ja teiste seaduste muutmise seadus 89 SE 09.02.2012	VP 27.02.2012 otsus nr 59, RT III, 29.02.2012, 13 Vastuolus Eesti Vabariigi põhiseaduse §-dega 10, 11, 13, 38 lg 2 ja § 87 p 6: 1) ülikooli autonoomiat võib piirata vaid Riigikogu seadusega, valitsuse volitamine seaduses sätestamata piirangute kehtestamiseks on põhiseadusvastane; 2) juba alates 01.01.2013 rakendatav eksamite ja arvestuste sooritamise keeld akadeemilisel puhkusel olevatele üliõpilastele on sõnamurdlik ja ebaproport- sionaalne; 3) lahendamist vajavad ka probleemid õppekulude hüvitamise sätetes.	Otsus muutmata kujul mitte vastu võtta 08.03.2012 H: 0-65-0 Muudetud kujul vastu võetud 10.05.2012 H: 53-42-0

Vabariigi Presidendi poliitilised avaldused Riigikogus

Eestis pole keegi suvaline inimene. Igaüks on kuidagi seotud. Meil on täielik vabadus valida, millised me oleme. Me võime vabalt olla hoolivad ja lahked, sest seda ei keela keegi. Meil on vabadus olla suure südamega. Seda vabadust lubangi presidendina kaitsta.

(Vabariigi Presidendi Toomas Hendrik Ilvese kõnest, 10.10.2011)

Kuupäev	Teema
04.04.2011	Vabariigi Presidendi Toomas Hendrik Ilvese kõne Riigikogu XII koosseisu avaistungil
29.08.2011	Vabariigi Presidendi Toomas Hendrik Ilvese sõnavõtt Vabariigi Presidendi valimisel
12.09.2011	Vabariigi Presidendi Toomas Hendrik Ilvese kõne teise istungjärgu avamisel
10.10.2011	Vabariigi Presidendi Toomas Hendrik Ilvese ametivanne ja kõne teist korda Vabariigi Presidendi ametisse astudes

Riigikogu ja Vabariigi Valitsus

Peaministrikandidaadile valitsuse moodustamiseks volituste andmise otsustamine:
peaministrikandidaadi Andrus Ansipi ettekanne Riigikogule 05.04.2011. H: 56-44-0.
Vabariigi Presidendi otsus nr 877, 04.04.2011 (RT III, 06.04.2011, 2).

Valitsuse koosseis

Vabariigi President nimetas Vabariigi Valitsuse ametisse 05.04.2011 (otsus nr 878, RT III, 06.04.2011, 3).
Ametivanne Riigikogu ees 06.04.2011. Muudatus Vabariigi Valitsuse koosseisus 11.05.2012 (Vabariigi
Presidendi otsus nr 84, RT III, 15.05.2012, 13).

Peaminister – Andrus Ansip (RE)

Haridus- ja teadusminister – Jaak Aaviksoo (IRL)

Justiitsminister – Kristen Michal (RE)

Kaitseminister – Mart Laar (IRL) kuni 11.05.2012; **Urmas Reinsalu** (IRL) (ametivanne 14.05.2012)

Keskkonnaminister – Keit Pentus (RE)

Kultuuriminister – Rein Lang (RE)

Majandus- ja kommunikatsiooniminister – Juhan Parts (IRL)

Põllumajandusminister – Helir-Valdor Seeder (IRL)

Rahandusminister – Jürgen Ligi (RE)

Regionaalminister – Siim Valmar Kiisler (IRL)

Siseminister – Ken-Marti Vaher (IRL)

Sotsiaalminister – Hanno Pevkur (RE)

Välisminister – Urmas Paet (RE)

Vabariigi Valitsus Riigikogu IV istungjärgu avaistungil, september 2012

FOTO: PEETER LANGOVITS / POSTIMEES

Ametiisiku nimetamine põhiseaduse alusel

Ametikoht	Nimi	Otsuse-elnõu algatamise kuupäev	Hääletamise kuupäev ja tulemus	Avaldamisandmed
Õiguskantsleri asetäitja-nõunik	Hent-Raul Kalmo	05.04.2012	17.04.2012 86-0-1 nimetati ametisse	RT III, 20.04.2012, 1

Muu ametisse nimetamine

Ametikoht	Nimi	Otsuse-elnõu algatamise kuupäev	Hääletamise kuupäev ja tulemus	Avaldamisandmed
Põhjamaade Investeeringispanga kontrollkomitee	Sven Sester	30.04.2012	10.05.2012 78-0-0 nimetati esindajaks	RT III, 11.05.2012, 2

Nõukogude moodustamine

Lugupeetud Riigikogu liikmed! Uue tööperioodi algupoolel peame jagama oma vaimuvalgust mitme riigistruktuuridesse kuuluva asutusega ja sirutama neile suunava käe.

*(Riigikogu liige Tõnis Lukas keskkonnakomisjoni nimel
nõukogude liikmete määramise otsuse-elnõusid üle andes,
04.05.2011)*

Nõukogu nimetus	Otsuse vastuvõtmise kuupäev, hääletamistulemus	Liikmed	Avaldamisandmed
Eesti Arengufondi nõukogu	07.06.2011 H: 48-43-0	Kaja Kallas, Urmas Reinsalu – RK liikmed Mart Einasto, Jaan Sven Männik	RT III, 09.06.2011, 2
Eesti Haigekassa nõukogu	31.05.2011 H: 83-0-0	Viktor Vassiljev – RK liige	RT III, 09.06.2011, 1
Eesti Rahvusraamatukogu nõukogu	17.05.2011 H: 82-0-0	Jaak Allik, Igor Gräzin, Kaia Iva – RK liikmed Priit Pirsko, Sirje Virkus	RT III, 19.05.2011, 1
	14.12.2011 H: 65-0-0	Mart Meri – RK liige [Jaak Alliku asemele]	RT III, 16.12.2011, 4
Eesti Rahvusringhäälingu nõukogu	17.05.2011 H: 78-0-0	Igor Gräzin, Peeter Kreitzberg, Priit Sibul, Priit Toobal – RK liikmed	RT III, 19.05.2011, 3
	14.12.2011 H: 68-1-1	Jaak Allik – RK liige [Peeter Kreitzbergi asemele]	RT III, 16.12.2011, 5
	08.05.2012 H: 49-23-1	Mart Luik, Paavo Nõgene, Rain Tamm, Agu Uudelepp – tegevusvaldkonna tunnustatud asjatundjad	RT III, 11.05.2012, 1

Hasartmängumaksust toetuste määramise nõukogu	19.05.2011 H: 70-0-0	Kaia Iva, Siim Kabrits, Kalev Kotkas, Lauri Luik, Meelis Mälberg, Mailis Reps – RK liikmed Janar Holm – Haridus- ja Teadusministeeriumi kantsler Riho Rahuoja – Sotsiaalministeeriumi asestantsler Siim Sukles – Kultuuriministeeriumi kantsler	RT III, 30.05.2011, 1
Rahvusooperi nõukogu	17.05.2011 H: 76-0-0	Marko Mihkelson, Imre Sooäär, Ester Tuiksoo – RK liikmed	RT III, 19.05.2011, 2
Riigimetsa Majandamise Keskuse nõukogu	10.05.2011 H: 48-15-0	Liisa-Ly Pakosta, Indrek Raudne – RK liikmed	RT III, 12.05.2011, 4
	07.02.2012 H: 51-19-0	Tõnis Lukas – RK liige [Indrek Raudse asemele]	RT III, 10.02.2012, 1
Sihtasutuse Keskkonnainvesteeringute Keskus nõukogu	10.05.2011 H: 81-0-0	Siim Kabrits, Tõnis Kõiv, Rein Randver, Andrus Saare – RK liikmed [Tõnis Kõivu, Erki Noole, Toomas Trapido ja Margus Tsahkna asemele]	RT III, 12.05.2011, 5
	12.06.2012 H: 47-39-0	Aivar Kokk – RK liige [Andrus Saare asemele]	RT III, 15.06.2012, 1
Stabiliseerimisreservi nõukogu	15.06.2011 H: 72-0-0	Annely Akkermann, Inara Luigas, Taavi Rõivas ja Rannar Vassiljev – RK liikmed [Raivo Järvi, Inara Luigase, Eiki Nestori ja Marek Strandbergi asemele]	RT III, 20.06.2011, 2
Tagatisfondi nõukogu	15.06.2011 H: 65-0-0	Peeter Laurson – RK liige [Tatjana Muravjova asemele]	RT III, 20.06.2011, 3

Riigikogu ja Riigikontroll

Ma palusin eelmist ja üle-eelmist Riigikogu ja palun ka teid: nõudke ometi valitsuselt, et nad hindaksid oma tegevuse mõju ja annaksid sellest ausalt aru! Küsige neilt, millised probleemid on tervishoius, tööturul, majanduses ja inimeste hakkamasaamises. Küsige neilt, mida nad murede lahendamiseks teinud on ja milliseid tulemusi tegelikult saavutanud.

(Riigikontrolöri Mihkel Oviiri ettekandest, 18.10.2011)

Riigikontrolöri Mihkel Oviiri ülevaade riigi vara kasutamisest ja säilimisest 2010. aastal, 18.10.2011 (RT III, 27.10.2011, 1).

Riigikogu ja õiguskantsler

Õiguskantsleri ettepanekud õigustloovate aktide põhiseadusega kooskõlla viimiseks*

Kuupäev	Teema	Menetluse käik
17.05.2011	Õiguskantsleri ettepanek nr 12 jälitustoimingu teavitamise ja selle kontrolli kohta: põhiseaduse § 142 lg 1 ja õiguskantsleri seaduse § 17 alusel viia põhiseadusega kooskõlla kriminaalmenetluse seadustiku § 121 lg 1 teise lause p 4, jälitustegevuse seaduse § 17 lg 1 teise lause p 4 ning 01.01.2012. aastal jõustuva kriminaalmenetluse seadustiku § 126 ¹⁵ lg 2 p 2 ja 3.	Õiguskantsleri ettekanne 02.06.2011. Ettepanek võeti vastu (72-0-0). Õiguskomisjonile tehti ülesandeks algatada eelnõu kriminaalmenetluse seadustiku ning jälitustegevuse seaduse kooskõlla viimiseks Eesti Vabariigi põhiseadusega. Õiguskomisjon algatas kriminaalmenetluse seadustiku ja teiste seaduste muutmise seaduse muutmise seaduse eelnõu (123 SE) 26.10.2011, seadus võeti vastu 08.12.2011 (RT I, 22.12.2011, 3).
17.01.2012	Õiguskantsleri ettepanek nr 13: õiguspärase ootuse põhimõtte arvestamisest Eesti kodaniku isikut tõendava dokumendi kehtetuks tunnistamisel, kui haldusorgan on isiku ekslikult määratlenud Eesti kodanikuna (ettepanek viia kodakondsuse seaduse vastavad sätted [§ 32] põhiseadusega kooskõlla).	Õiguskantsleri ettekanne 26.01.2012. Ettepanek võeti vastu (67-0-0). Põhiseaduskomisjonile tehti ülesandeks algatada eelnõu kodakondsuse seaduse kooskõlla viimiseks Eesti Vabariigi põhiseadusega. Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsioon algatas kodakondsuse seaduse § 32 muutmise seaduse eelnõu (164 SE) 17.01.2012, kodakondsuse seaduse ja riigilõivuseaduse muutmise seadus võeti vastu 12.06.2012 (RT I, 02.07.2012, 1).
21.03.2012	Õiguskantsleri ettepanek nr 14 Riigikogu liikme immuunitedimenetlusest (ettepanek viia kriminaalmenetluse seadustiku § 377 lg-d 1, 3, 5 ja 6 põhiseadusega kooskõlla).	Õiguskantsleri ettekanne 05.04.2012. Ettepanek võeti vastu (73-0-0). Põhiseaduskomisjonile tehti ülesandeks algatada eelnõu kriminaalmenetluse seadustiku kooskõlla viimiseks Eesti Vabariigi põhiseadusega. Eelnõu (kriminaalmenetluse seadustiku muutmise seadus 215 SE) algatati 18.04.2012.
10.04.2012	Õiguskantsleri ettepanek nr 15 töötuskindlustusstaaži arvestamise kohta (ettepanek viia töötuskindlustuse seaduse § 7 lg 2 põhiseadusega kooskõlla).	Õiguskantsleri ettekanne 18.04.2012. Ettepanek võeti vastu (73-0-0). Sotsiaalkomisjonile tehti ülesandeks algatada eelnõu töötuskindlustuse seaduse kooskõlla viimiseks Eesti Vabariigi põhiseadusega.

02.07.2012 Õiguskantsleri ettepanek nr 16 eestikeelse hariduse piisavast kättesaadavusest (ettepanek viia erakooliseaduse § 15 lg 1 kooskõlla põhiseaduse § 37 lg 1 esimese lause ja § 37 lg 4 esimese lausega ning põhiseaduse §-ga 14 nende koostoimes).

04.07.2012 Õiguskantsleri ettepanek nr 17 Eestis püsivalt viibimise absoluutsest nõudest kodakondsuse taotlemisel:
KodS § 6 p-de 2¹ ja 2² koostoimes §-ga 11 kehtiv absoluutne piirang on vastuolus põhiseaduse § 29 lg-ga 1 ja §-ga 11 osas, milles on täielikult välistatud erandi tegemine, mis võimaldaks püsivalt Eestis viibimise aja hulka arvestada elukutse ja töökoha tõttu Eestist eemal viibimise aega, ning põhiseaduse §-dest 10 ja 13 tuleneva õiguselguse nõudega (ettepanek viia kodakondsuse saamise tingimused põhiseadusega kooskõlla).

04.07.2012 Õiguskantsleri ettepanek nr 18 toetusstreigist ette teatamisest: kolmepäevane toetusstreikidest ette teatamise tähtaeg ei ole kooskõlas põhiseadusega (ettepanek viia kollektiivse töötüli lahendamise seaduse § 18 lg 3 kooskõlla põhiseaduse §-dega 13, 14, 19 ja 31 koostoimes §-ga 11).

09.07.2012 Õiguskantsleri ettepanek nr 19 toote nõuetele vastavuse seaduse § 42 lg 4 lausete 1 ja 2 põhiseadusele vastavuse kohta (ettepanek viia põhiseadusega kooskõlla toote nõuetele vastavuse seaduse § 42 lg 4 laused 1 ja 2 osas, milles on sätestatud võimalus muuta standard otsese või üldise viite kaudu kohustuslikuks).

Õiguskantsler Indrek Teder

**Kõik ettepanekud on teinud õiguskantsler Indrek Teder.*

Õiguskantsleri ülevaated

Õiguskantsleri 2010. aasta tegevuse ülevaade: järelevalve teostamisest õigustloovate aktide põhiseaduslikkuse ja seaduslikkuse, põhiõiguste ja vabaduste järgimise üle ning õiguskantsleri tegevusest ennetusasutusena, 11.10.2011. RT III, 14.10.2011, 1.
Õiguskantsleri 2011. aasta tegevuse ülevaade, 12.06.2012.

Õiguskantsleri ettekanne

Õiguskantsleri ettekanne nr 3, kohtusse pöördumisel ettenähtud riigilõivudest, 26.09.2011.

Õiguskantsleri taotlus Riigikohtule

Õiguskantsler esitas 2010. aastal Riigikogule ettepaneku viia avalikes huvides vajalike tehnovõrkude ja -rajatiste talumise eest makstava tasu õigusaktid

põhiseadusega kooskõlla. Ettepanekus leidis õiguskantsler, et õigusnormid ei näe tehnovõrkude ja -rajatiste talumiskohustuse eest kinnisasja omanikule ette piisavat tasu. Kuna Riigikogu XI ega XII koosseis probleemi lahendamiseks eelnõu ei algatanud, siis pöördus õiguskantsler taotlusega Riigikohu poole (õiguskantsleri 23.12.2011 taotlus nr 7). Riigikohus rahuldab 17.04.2012 õiguskantsleri taotluse ning tunnistas põhiseadusega vastuolus olevaks ja kehtetuks asjaõigusseaduse ja selle rakendusseaduse sätteid, mis nägid kinnistu omanikele ette ebapiisava hüvitise oma kinnistul avalikes huvides vajalike tehnovõrkude ja -rajatiste talumise kohustuse eest (AÕSRS § 15⁴ lg-d 2-4 ja AÕS § 158² lg 1 esimese lause osa „asjaõigusseaduse rakendamise seaduse §-s 15⁴ kehtestatud suurus”).

Riigikogu ja Riigikohus

Riigikohtu esimehe Märt Raski ülevaadet kohtukorralduse, õigusemõistmise ja seaduste ühetaolise kohaldamise kohta:

1. 16.06.2011.
2. 07.06.2012.

Riigikogu ning Eesti Pank ja Finantsinspeksioon: ettekanded

Eesti Panga presidendi Andres Lipstoki ettekanded

1. 2010. aasta aruanne, 16.06.2011.
2. 2011. aasta aruanne, 29.05.2012.

Finantsinspeksiooni juhatuse esimehe Raul Malmsteini ettekanded

1. 2010. aasta aruanne, 16.06.2011.
2. 2011. aasta aruanne, 29.05.2012.

Riigikogu ja Eesti Arengufond

Eesti Arengufondi juhatuse esimehe Ott Pärna aruanne, 22.09.2011.

Riigile varaliste kohustuste võtmise otsustamine

Eesti Vabariigi osaluse suurendamine Euroopa Nõukogu Arengupangas (RT III, 20.04.2012, 5).
Esitatud: 12.03.2012.
Lugemised: I: 11.04.2012, II: 18.04.2012 (196 OE).
H: 60-0-1.

Eesti Vabariigi osaluse suurendamine Euroopa Rekonstruktsiooni- ja Arengupangas (RT III, 25.10.2011, 6).
Esitatud: 12.09.2011.
Lugemised: I: 28.09.2011, II: 19.10.2011 (77 OE).
H: 56-0-0.

Eesti Vabariigi osaluse suurendamine Rahvusvahelises Rekonstruktsiooni- ja Arengupangas (RT III, 16.12.2011, 3).
Esitatud: 07.11.2011.
Lugemised: I: 23.11.2011, II: 14.12.2011 (125 OE).
H: 70-0-0.

Euroopa Finantsstabiilsuse Fondi raamlepingust ja selle muudatustest tulenevate kohustuste täitmise tagamine (RT III, 01.10.2011, 1).
Esitatud: 12.09.2011.
Lugemised: I: 27.09.2011,
II: 29.09.2011→29.09.2011(90 OE).
H: 59-18-0.

Euroopa Investeeringispanga ja sihtasutuse Põhja-Eesti Regionaalhaigla vahelisele laenule riigigarantii andmine (RT III, 17.06.2011, 1).
Esitatud: 16.05.2011.
Lugemised: I: 01.06.2011, II: 08.06.2011 (49 OE).
H: 77-0-2.

Euroopa Komisjoni ja Kreeka Vabariigi vahel sõlmitava konkreetsete majanduspoliitiliste tingimuste vastastikuse mõistmise memorandumi kavandi heakskiitmine (RT III, 28.02.2012,1).
Esitatud: 22.02.2012.
Lugemised: I: 23.02.2012, II: 23.02.2012 (185 OE).
H: 56-32-0.

Nõusoleku andmine Eesti Vabariigi kvoodi suurendamiseks Rahvusvahelises Valuutafondis (RT III, 16.12.2011, 6).
Esitatud: 14.11.2011.
Lugemised: I: 23.11.2011, II: 15.12.2011 (133 OE).
H: 83-0-0.

Nõusoleku andmine Eesti Vabariigi kvoodi suurendamiseks Rahvusvahelises Valuutafondis (RT III, 12.06.2012, 9).
Esitatud: 07.05.2012.
Lugemised: I: 30.05.2012, II: 06.06.2012 (230 OE).
H: 55-1-0.

Riikliku VEB Fondi sertifikaatidega tagatud nõuete hüvitamine (RT III, 17.02.2012, 1).
Esitatud: 07.11.2011.
Lugemised: I: 11.01.2012, II: 15.02.2012 (130 OE).
H: 44-7-0.

Euroopa stabiilsusmehhanismi asutamislepingu ratifitseerimise ja rakendamise seadus (RT II, 14.09.2012, 1).
Algatatud: 26.07.2012
Lugemised: I: 08.08.2012, II: 30.08.2012,
III: 30.08.2012 (254 SE).
H: 59-34-1.

Riigikogu avaldus

Riigikogu avaldus „Tunnustuse avaldamine Eesti kodanikele” (RT III, 15.02.2012).
Esitajad: 44 RK liiget.
Esitatud: 08.02.2012.
Lugemine: 14.02.2012 (179 AE). H: 71-0-0.

Riigikogu liikmete ühendused

Baltisaksa toetusrühm

Moodustatud 10.05.2011.

Esimees Peeter Võsa, aseesimees Aivar Riisalu.
Eesmärk: baltisaksa kultuuripärandi säilitamine ja väärtustamine ning ülemaailmsete kontaktide loomine ja hoidmine.

Eesti jalgpalli toetusrühm

Moodustatud 27.10.2011.

Esimees Deniss Boroditš, aseesimees Lauri Laasi.

Eesti keele võõrkeelena õpetamise toetusrühm

Moodustatud 30.05.2011.

Esimees Mihhail Stalnuhhin, aseesimees Jaak Allik.

Eesti turismi ja kohaliku toidu toetusrühm

Moodustatud 14.06.2012.

Esimees Imre Sooäär, aseesimehed Annely Akkermann, Aivar Sõerd, Ester Tuiksoo.
Eesmärk: aidata kaasa Eestis kasvatatud ja toodetud maitsva toidu levikule nii kodumaal kui ka kauge-
mal ning kogu meie turismisektori arengule.

Harjumaa toetusrühm

Moodustatud 03.05.2011.

Esimees Kalev Lillo.

Ida-Virumaa toetusrühm

Moodustatud 12.04.2011.

Esimees Rein Aidma, kaasesimees Lembit Kaljuvee.

Inimõiguste rühm

Moodustatud 06.06.2012.

Esimees Mart Nutt, aseesimees Mailis Reps.
Eesmärk: aidata kaasa inimõigustega seotud küsimuste lahendamisele Riigikogu tasandil, suhelda inimõigustega tegelevate ühendustega teiste riikide parlamentides ja rahvusvahelistes organisatsioonides ning teha koostööd inimõigusorganisatsioonidega nii Eestis kui ka mujal.

Jahimeeste toetusrühm

Moodustatud 21.04.2011.

Esimees Karel Rüütli, aseesimees Ülo Tulik.

Jõgeva - Tartumaa saadikurühm

Moodustatud 21.11.2011.

Esimees Igor Gräzin, aseesimees Jaan Õunapuu.
Eesmärk: leida regiooni probleemidele terviklikke lahendusi.

Järva- ja Viljandimaa toetusrühm

Moodustatud 12.04.2011.

Esimees Kalle Jents, aseesimees Helmen Kütt.

Kagu-Eesti saadikurühm

Moodustatud 12.04.2011.

Esimees Urmas Klaas, aseesimees Inara Luigas.

Kaitseliidu toetusrühm

Moodustatud 12.04.2011.

Esimees Aivar Riisalu, aseesimehed Andres Anvelt, Mati Raidma ja Ülo Tulik.

Kasakate toetusrühm

Moodustatud 30.05.2011.

Esimees Viktor Vassiljev.

Kodanikuühiskonna toetusrühm

Moodustatud 13.04.2011.

Esimees Priit Sibul.

Kodukandi toetusrühm

Moodustatud 07.04.2011.

Esimees Ester Tuiksoo, aseesimees Aivar Kokk.
Eesmärk: toetada Kodukandi liikumist.

Kohalike omavalitsuste ja regionaalpoliitika toetusrühm

Moodustatud 18.04.2011.

Esimees Aivar Kokk, aseesimehed Meelis Mälberg ja Neeme Suur.

Korterühistute toetusrühm

Moodustatud 12.05.2011.

Esimees Margus Hanson, aseesimees Deniss Boroditš.

Eesmärk: võimaluste piires abistada ühistuid nende murede lahendamisel (suured küttearved ja kommunaalculud, energiasäästu probleemid ja muud hoonete haldamisega seotud küsimused).

Kosmoseuringute toetusrühm

Moodustatud 12.04.2011.

Esimees Ene Ergma, aseesimees Mati Raidma.
Eesmärk: toetada Eesti ettevõtete tegevust kosmoseprogrammides nii Euroopa Kosmoseagentuuris kui ka Euroopa Liidu raamprogrammides.

Laste ja perede toetusrühm

Moodustatud 31.05.2011.

Juhid Helmen Kütt, Maret Maripuu, Liisa-Ly Pakosta ja Mailis Reps.

Looduslike pühapaikade toetusrühm

Moodustatud 02.05.2011.

Esimees Tõnis Lukas, aseesimees Juku-Kalle Raid.
Eesmärk: pöörata tähelepanu meie hiite ja muude pühapaikade keerulisele olukorrale ning teha koostööd Maavalla Kojaga Eesti pühapaikade kaardistamisel.

Merenduse toetusrühm

Moodustatud 05.04.2012.

Esimees Annely Akkermann, aseesimees Kalev Lillo.

Motosõprade toetusrühm

Moodustatud 09.05.2012.

Esimees Peeter Vösa, aseesimees Viktor Vassiljev.

Muinsuskaitse ühendus

Moodustatud 12.04.2011.

Esimees Liisa-Ly Pakosta, aseesimees Rainer Vakra.

Eesmärk: aidata kaasa kultuuriväärtuste kaitsele.

Mulgimaa toetusrühm

Moodustatud 12.04.2011.

Esimees Siim Kabrits, aseesimees Kalle Jents.

Eesmärk: edendada piirkonda, mis on eriline oma kultuurilise tausta poolest.

Narva toetusrühm

Moodustatud 05.05.2011.

Esimees Juku-Kalle Raid, aseesimehed Rein Aidma ja Marko Pomerants.

Noorte toetusrühm

Moodustatud 10.05.2011.

Esimees Kalle Palling, aseesimehed Lauri Luik ja Rainer Vakra.

Eesmärk: pöörata tähelepanu Eesti tuleviku tegijaid mõjutava poliitika kujundamisele. Noorteorganisatsioonid on aastaid otsinud koostööd Riigikoguga ja toetusrühma liikmetest saavad kontaktisikud, kelle poole noored saavad ettepanekutega pöörduda ning kelle toetusele vajadusel loota. Noorte toetusrühma

olemasolu annab võimaluse ka komisjonitöö väliselt arutada saadikutega noortele olulisi teemasid, olgu nendeks siis võimalikud lahendused noorte tööpuuduse leevendamiseks, haridus- ja noorsootöö või noorte ühiskondlikus elus kaasalöömise teemad.

Peipsiveere toetusrühm

Moodustatud 21.11.2011.

Esimees Terje Trei, aseesimees Ester Tuiksoo.

Eesmärk: aidata kaasa piirkonna arengule, leida mudel, mis toetab traditsioonide säilimist ning samas muudab piirkonna elujõuliseks koos kõigi tänapäevaste võimalustega.

Pärnumaa saadikurühm

Moodustatud 13.04.2011.

Esimees Annely Akkermann, aseesimees Marianne Mikko.

Riigikogu naisteühendus

Moodustatud 29.09.2011.

Eesistumine toimub rotatsiooni põhimõttel, kahe kuu kaupa.

Riigikogu demokraatide ühendus

Moodustatud 17.04.2012.

Esimees Rainer Vakra.

Saadikuühendus „Inimõiguste kaitseks Põhja-Kaukaasias“

Moodustatud 21.04.2011.

Esimees Andres Herkel, aseesimehed Rait Maruste ja Juku-Kalle Raid.

Riigikogu aseesimees Laine Randjärv esinemas Riigikogu naisteühenduse korraldatud vastutus-tundlike naiste konverentsil Järlepas, aprill 2012

Saarte ühendus

Moodustatud 11.04.2011.

Esimees Kalle Laanet, aseesimehed Annely Akkermann, Kalev Kotkas, Imre Sooäär ja Urve Tiidus.

Eesmärk: anda oluline panus saartega seotud aktuaalsete probleemide lahendamiseks ja saarte arengu kindlustamiseks.

Setomaa toetusrühm

Moodustatud 19.04.2011.

Esimees Priit Sibul, aseesimees Urve Palo.

Soome-ugri toetusrühm

Moodustatud 16.06.2011.

Esimees Juku-Kalle Raid, aseesimehed Andres Herkel ja Aivar Riisalu.

Eesmärk: pöörata tähelepanu eeskätt Venemaal elavate soome-ugri väikerahvaste raskele olukorrale.

Spordi- ja liikumisharrastuse toetusrühm

Moodustatud 12.04.2011.

Esimees Lauri Luik, aseesimehed Jüri Jaanson, Erki Nool ja Toomas Tõniste.

Eesmärk: propageerida ning toetada seadusandluse kaudu tervislikke eluviise ja sporti tervikuna. Üheks oluliseks teemaks on kehalise kasvatuse osakaalu suurendamine ning sportimistingimuste parandamine Eesti koolides, treeneriameti väärtustamine sotsiaalsete garantiide loomisega ning spordi rahastamise süsteemi korrastamine. Riigi majanduslike võimuste paranemisel on kindlasti oluline rakendada huviringiraha maksmist, mis võimaldaks noortel rohkem harrastada tervislikke eluviise.

Säästva energia toetusrühm

Moodustatud 13.04.2011.

Esimees Urve Palo, aseesimees Margus Hanson.

Taiwani toetusrühm

Moodustatud 19.04.2011.

Esimees Raivo Järvi (kuni 17.06.2012), aseesimees Andres Herkel.

Tiibeti toetusrühm

Moodustatud 07.04.2011.

Esimees Andres Herkel, aseesimees Kalvi Kõva. Eesmärk: jätkata eelmiste Riigikogu koosseisude Tiibeti suunal tehtud tööd, osaleda vahetult Tema Pühaduse dalai-laama vastuvõtmise ettevalmistamises.

Toetusrühm inimõiguste ja poliitiliste vabaduste eest Iraanis

Moodustatud 19.05.2011.

Esimees Juku-Kalle Raid, aseesimees Eldar Efendijev.

Tuumajaama toetusrühm

Moodustatud 13.04.2011.

Esimees Kalle Palling.

Valgamaa toetusrühm

Moodustatud 18.04.2011.

Esimees Rein Randver, aseesimees Inara Luigas.

Vana Võrumaa saadikurühm

Moodustatud 19.04.2011.

Esimees Kalvi Kõva, aseesimees Ülo Tulik.

Vähemusrahvuste saadikute ühendus

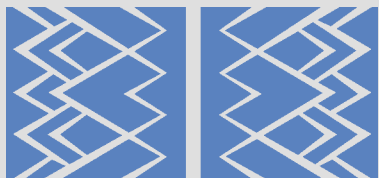
Moodustatud 14.04.2011.

Esimees Yana Toom, aseesimehed Andrei Korobeinik ja Jevgeni Ossinovski.

Õigeusuliste saadikurühm

Moodustatud 21.04.2011.

Esimees Vladimir Velman, aseesimees Valeri Korb.

VÄLISSUHTLUS

Kui küsida Eestis elavalt välismaalaselt, mis tema arvates on Eestil maailmaga suhestumises suurim kitsaskoht, siis sageli mainitakse riigi vähest tuntust. Mõistagi on väikeriigil piiratud ressursside juures tuntuse kasvatamine keerulisem ja vaevarikkam kui suurriikidel. Ometi on tänapäeva konkurentsitihedas maailmas väga tähtis olla aktiivne, oma eripära leidev ja tugevustele rõhuv riik.

*(Riigikogu väliskomisjoni esimees Marko Mihkelson
välispoliitika arutelul, 21.02.2012)*

Vaadates kaugemale, peame samal ajal vaatama ka peeglistse nende kaugete maade seinal ja küsima, kui palju seal üldse meid näha on. Kui palju meid teatakse ja mida meie väikesest riigist arvatakse? Paraku tuleb tunnistada, et selles osas oleme vahel liigsed optimistid.

*(Riigikogu liikme Imre Sooääre sõnavõtust,
21.02.2012)*

Parlamentaarne koostöö rahvusvahelisel tasandil

Riigikogu välissuhtlus on aktiivne ja toimib nii parlamendi juhatuse, komisjonide, fraktsioonide kui ka parlamendirühmade tasandil. Riigikogu esimehe välissuhtlus on viimasel aastal keskendunud eeskätt kahele suunale: Lääne-Balkanile ja nn idapartnerlusprogrammi riikidele. Jättes välja Nõukogude Liitu kuulunud riigid, on Lääne-Balkan viimane piirkond Euroopas, mille integreerumisprotsess Euroopa Liiduga, ja sugugi mitte kerge, on veel võrdlemisi algusjärgus.

On liigne lisada, et stabiilsus selles regioonis on äärmiselt oluline kogu Euroopale. Eestil puuduvad Lääne-Balkani regioonis alalised diplomaatilised esindused ning seetõttu on parlamentidevahelised kontaktid ja koostööl eriline tähendus. Lääne-Balkani riigid on huvitatud Eesti kogemusest ELiga lõimimisel, samuti parlamentaarsete töö aspektidest. Hindame siin koostööd väga vajalikuks ja oluliseks. Veebruari lõpus külastas Ene Ergma Horvaatiat, meie peatset liitlast Euroopa Liidus. Juunis toimus Kosovo parlamendi esimehe juhitud delegatsiooni ametlik visiit Eestisse.

On loomulik, et kommunistliku režiimi all kannatanud riigina tunneb Eesti kohustust toetada ja aidata idapartnerlusriike. Tunneme siirast heameelt nende edu üle demokraatia arendamisel ja reformide läbiviimisel, milleks on Eesti parlament pakkunud seminaride ja koolituste kaudu praktilist abi. Samas ei väldi me nende riikidega suheldes probleemseid teemasid. Jaanuaris toimus Riigikogu esimehe ametlik visiit Gruusiasse ja juuni lõpus Aserbaidžaanis, juunis külastas Eestit Ukraina Verhovna Rada esimehe juhitud delegatsioon.

Euroopa Liidu sisene aktiivne suhtlus on muutumas igapäevaeluks, enamik käsitletavaid teemasid on saanud sisuliselt sisepoliitika osaks. Iseäranis tihe on Riigikogu suhtlus meie naabritega Põhjamaadest ja Balti riikidest. Suurima naabri Venemaaga on mõlemapoolne huvi suhete taastamiseks väliskomisjonide tasemel. 2012. a juulis toimuski Riigikogu ja Vene Föderatsiooninõukogu väliskomisjonide kohtumine Lõuna-Eestis ja Pihkvas. Atlandi-üleseid parlamentaarsete sidemeid süvendas väliskomisjoni aprillis toimunud visiit Ameerika Ühendriikidesse. Mai lõpus jõudis kaante vahele väliskomisjoni Aasia-raport ja Riigikogu saalis toimus selleteemaline arutelu. Parlamentaarsete suhete tihendamise Aasia riikidega aitab avada sealse regioonis uusi perspektiive ja teetähiseid.

NATO Parlamentaarse Assamblee kevadistung Tallinnas

Eestis on viimastel aastatel korraldatud mitu rahvusvahelist üritust, kuid 25.-28. maini 2012 Tallinnas toimunud NATO Parlamentaarse Assamblee kevadistung oli meile tõsine proovikivi. Foorumil osalesid 46 riigi delegatsioonid ühtekokku ligi 600 külalise-ga. Istungil ja töörühmades käsitletud teemad lähtusid suuresti nädalapäevad varem toimunud NATO tippkohtumisel Chicagos vastu võetud otsustest.

28. mai plenaaristungil esinesid sõnavõtuga president Toomas Hendrik Ilves, Riigikogu esimees Ene Ergma ja NATO asepeasekretär Alexander Vershbow.

NATO Parlamentaarse Assamblee president Karl A. Lamers assamblee kevadistungil Tallinnas, mai 2012

Riigikogu esimees Ene Ergma rõhutas, et liitlastevaheline tõeline ja sisuline solidaarsus kaitse- ja julgeolekuküsimustes on kokkuvõttes palju võimsam relv kui kõigi liikmete arsenal eraldi. Ta märkis, et NATO efektiivsus ja suutlikkus ajaga kaasas käia ning turvatunde pakkumine on organisatsiooni iseäranis ligitõmbavaks teinud just uutele demokraatlikele riikidele.

Ergma tõi esile Chicago kohtumisel kõlanud märksõnad: Afganistan, raketikaitse, kaitsepakett, heidutus, küberkaitse, laienemine – teemad, mis on Eestile väga olulised. „Oleme nendesse panustanud oma ressursidega ja soovime seda jätkata. Iseäranis meeldib meile sõnaühend „tark kaitse“ (*smart defence*), mõiste, mis läbis paljusid arutelusid. Ja loomulikult on meil hea meel, kui „targa kaitse“ eduka praktika näitena tuuakse Balti õhuturbe projekt. Nii nagu võtab aega koolitarkuse omandamine, nõuab oma aja ka „targa kaitse“ põhimõtete kohandamine. Riiklike kaitsekulutuste osa jätkuv langetamine selle mõiste alla kohe kindlasti ei mahu,“ selgitas Riigikogu esimees.

Ergma juhtis veel kord tähelepanu, et julgeolekuohud ei ole kuhugi kadunud. „Vanad ohud on moderniseerunud, uusi ohte lisandunud. NATO globaalne vastutus kasvab. Demokraatlike väärtuste kaitsmisel ja uutele väljakutsetele vastamisel oodatakse NATOlt põhimõttekindlust, valmisolekut ja otsustavust.“

President Toomas Hendrik Ilves käsitles NATO-ga seotud küsimusi samuti Chicago tippkohtumise võtmes. Ta pidas oluliseks Atlandi-ülese kaitse- ja julgeolekulase koostöö arendamist, liikmesriikide kaitsekulutusteks vajalike rahaliste vahendite kindlustamist ja küberkaitsega seotud küsimusi. President tõi olulise suunana esile koostöö „targa kaitse“ raames. Ilves pidas eriti tähtsaks Balti riikide tähtajatut õhutorvet, mis näitab selgelt NATO kohalolekut regioonis, tagamaks piirkonnale kindlustunne.

Järelkaja istungi sisulisele ja korralduslikule küljele oli igati positiivne. Assamblee president Karl A. Lamers hindas vahetult pärast Chicago tippkohtumist toimunud arutelu viljakaks ja konstruktiivseks. Külaliste tähelepanu ja tunnustust pälvis ka samal ajal pakutud kultuuriprogramm. Lamers avaldas assamblee kevadistungil kõrgetasemelise korraldamise eest tänu NATO Parlamentaarse Assamblee Eesti delegatsiooni juhile Marko Mihkelsonile ja kogu korraldustoimkonnale.

NATO Parlamentaarse Assamblee kevadistung Tallinnas, mai 2012

Riigikogu delegatsioonid

Eesti Vabariigi, Leedu Vabariigi ja Läti Vabariigi Parlamentidevahelise Assamblee (Balti Assamblee) Eesti delegatsioon

Moodustatud 10.05.2011.

Delegatsiooni juht Laine Randjärv, asetäitja

Aadu Must.

Liikmed: Aivar Kokk, Valeri Korb, Väino Linde, Rein Randver, Andre Sepp, Sven Sester, Neeme Suur, Jaanus Tamkivi, Ülo Tulik, Vladimir Velman.

Eesti eesistumisajal Balti Assamblees ja Balti Ministrite Nõukogus 2011. aastal tähistati Assamblee 20. aastapäeva. Sel puhul toimus 24. novembril Estonia kontserdisaalis galakontsert. 25. novembril peeti Riigikogus Balti Assamblee 30. istungjärk ja 17. Balti Nõukogu istung, mida juhatas BA president Laine Randjärv. Tervitussõnavõtuga esinesid Riigikogu esimees Ene Ergma, Leedu Seimi spiiker Irena Degutienė ja Läti Seimi spiiker Solvita Āboltiņa. Balti Nõukogus osalesid Eesti välisminister Urmas Paet, Leedu välisminister Audronis Ažubalis ja Läti välisminister Edgars Rinkēvičs.

BA istungi põhiteemad olid ühine tervishoiu- projekt, piirkonna jätkusuutlik energeetikaturg ning ühised taristuprojektid. BA president Laine Randjärv märkis, et 20 aasta jooksul on Balti Assamblee teinud ära suure töö ning andnud olulise panuse Balti riikide riikluse tugevdamisse ja nende välispoliitiliste positsioonide kindlustamisse, sh ELi ja NATO liikmesuse saavutamisel. „Maailmamajanduse praegust seisust ja väljakutseid silmas pidades peab ka meie edasine koostöö olema eriti tugev ja läbimõeldud,“ märkis ta. „Balti Assamblee peab enda jaoks määratlema Balti parlamentaarse koostöö uued ja käegakatsutavad eesmärgid ning kujundama uued koostöövormid ja tegevuskavad, mis haakuvad Läänemere strateegiaga ning koostööga Põhjamaade ning Poolaga. Viimase poole aasta arengud on olnud lootusrikkad ja näitavad, et Balti Assamblee on võimeline tegema siseanalüüsi ning suunduma uuendatud koostöömudeli poole,“ rõhutas Randjärv.

Eesti eesistumise ajal loodi tihedam koostööraamistik Põhjamaade ja Balti riikide parlamentide alaliste komisjonidega. Balti Assamblee ja Balti Ministrite Nõukogu eelisteemad 2011. aastal olid: inimkapital ja teadmispõhine majandus; turvaline ühiskond – sise- ja välisjulgeolek; piirkonna jätkusuutlik areng.

BA presiidiumil toimusid kohtumised Brüsselis Euroopa Parlamendi ja Euroopa Komisjoni esindajatega, et kooskõlastada Läänemere strateegiat ja teisi

Eesti, Leedu ja Läti parlamendijuhtide Ene Ergma, Irena Degutienė ja Solvita Āboltiņa kohtumine Balti Assamblee raames, november 2011

regionaalseid ettevõtmisi. BA esitas Balti riikide seisukohad põllumajandustoetuste osas.

Sportlikus liinis toimus septembris Viljandis traditsiooniline parlamentidevaheline korvpalliturniir Balti Assamblee karikale, mille viiendat korda järjest võitis Riigikogu meeskond kapten Jüri Ratase juhtimisel.

Euroopa Julgeoleku- ja Koostööorganisatsiooni (OSCE) Parlamentaarse Assamblee Eesti delegatsioon

Moodustatud 10.05.2011.

Delegatsiooni juht Väino Linde.

Liikmed: Juku-Kalle Raid ja Olga Sõtnik, asendusliikmed Jaak Allik, Rait Maruste, Liisa-Ly Pakosta (alates 15.03.2012), Indrek Raudne (RK liige kuni 05.12.2011).

Olulise tähtsusega oli 2011. aasta mais Bolzanos toimunud seminar vähemusrahvuste kaitseks, suvine istungjärg toimus teemal „Tugevdada OSCE efektiivsust ja tõhusust“, sügisistungi teema oli „Kagu-Euroopa regionaalne areng: väljakutsed, võimalused ja väljavaated“.

2012. aasta kevadel toimus Gruusias regionaalne majanduskonverents „Edendades regiooni majanduslikku koostööd ja stabiilsust“. OSCE eesistujariik Iirimaa korraldas julgeolekualase seminari „Jagatud tulevik: rahu kehtestamine ja säilitamine“. Suvisel istungjärgul „OSCE kui muutuste regioon“ õnnestus Eesti delegatsiooni aktiivsel tegutsemisel päevakorrast maha võtta Eesti ja Läti vastu suunatud

pahatahtlik resolutsiooniprojekt. Tähtsaks osaks OSCE PA töös on alates 1993. aastast olnud vaatlusdelegatsioonide lähetamine liikmesriikidesse, et jälgida valimiste vastavust seadustele ja demokraatia traditsioonidele. Eesti vaatlejad on end näidanud aktiivsetena, aidates kaasa demokraatia arengule neis riikides. 2011. aastal osaleti parlamendivalimiste vaatlemisel Tuneesias, Makedoonias ja Venemaal, 2012. aastal Kasahstanis, Armeenias ja Valgevenes.

OSCE PA tegevuse peaesmärk on liikmesriikide suurem kaasamine Euroopa poliitika- ja julgeolekuküsimuste lahendamisse, tõhustamaks tsiviilkontrolli militaarvaldkonna üle ja tõstmaks parlamendisaidikute vastutust ja mõjujõudu. Assamblee võtab vastu resolutsioone soovitustega liikmesmaadele OSCE kriteeriumide täitmiseks, esindab OSCE kollektiivset häält ja parlamentaarset diplomaatiat, omab laiahaardelist valimiste vaatlemise programmi.

Eesti delegatsiooni juhtpõhimõtte on olla ise aktiivne ja osaleda poliitilistes otsustusprotsessides.

Euroopa Nõukogu Parlamentaarse Assamblee (ENPA) Eesti delegatsioon

Moodustatud 10.05.2011.

Delegatsiooni juht Andres Herkel.

Liikmed: Margus Hanson ja Mailis Reps, asendusliikmed Paul-Eerik Rummo, Indrek Saar ja Ester Tuiksoo.

2012. a jaanuaris valiti Andres Herkel kaheks aastaks Assamblee monitooringukomitee e liikmesriikide kohustuste täitmise järelevalvekomitee esimeheks.

Esimehe positsioon tagab koha assamblee juhtkonnas – büroos. Herkeli juhtimise ajal valmis monitooringukomitees pärast seitsmeaastast vaheaega raport Venemaa kohustuste täitmisest. Raportit esitletakse ENPA täiskogul 2. oktoobril 2012. Ettevalmistamisel on järelevalvekomitee istung Tallinnas 2013. aasta kevadel.

Antud perioodi mahub ka Andres Herkeli poliitikakomitees ette valmistatud Valgevene raport ning monitooringukomitee liikme Indrek Saare esitatud Serbia raport. Mailis Repsil on monitooringukomitees käsil raport olukorrast Ukrainas, õigusasjade ja inimõiguste komitees inimõiguste kaitsjate kaitse tagamise raport ning migratsioonikomitees raport lapspögenike kaitse teemal.

Riigikogu delegatsioon Parlamentidevahelises Liidus (IPU)

IPU Eesti rühma liikmeskonna moodustavad kõik Riigikogu liikmed.

Juhatus (11. mai 2011): president Tõnis Kõiv, asepresidendid Erki Nool, Marika Tuus-Laul ja Jaan Õunapuu.

2011. aastal toimus kaks IPU assambleed. Kevadel Panama Vabariigi pealinnas Panama Citys toimunud assambleel oli ülddebatü teemaks „Parlamendi kohustus on vastata inimeste ootustele“. Kolmes alalises komitees toimunud arutelude tulemusena valmisid raportid, mis keskendusid seadusandluse tugevdamise võimalustele eesmärgiga garanteerida demokraatlike ja vabade valimiste toimumine, parlamentide võimalusele osaleda inimkonna ja keskkonna jätkusuutliku arengu paremas korraldamises ning poliitiliste parteide ja valimiskampaaniate rahastamisküsimustele. Lähtudes maailmas enim kõneainet pakkunud poliitilistest sündmustest Lähis-Idas ja Põhja-Aafrikas, sõnastati ka assamblee erakorraline teema, mis kutsus üles toetama reforme tärkava demokraatiaga riikides.

2011. aasta sügisel toimus assamblee Bernis. Päevakorras oli kolme alalise komitee vahereportite kuulamine: rahu ja rahvusvahelise julgeoleku komitee raporti koostajad analüüsisid hea valitsemistava kaasnivate võimaluste kasutamist rahu ja julgeoleku tagamisel maailma kriisikolletes; säästva arengu, rahandus- ja kaubanduskomitee raport lahkas võimu ümberjagamise probleeme; demokraatia ning inimõiguste komitee vaagis parlamentide võimalusi tervishoiuteenuste kättesaadavamaks muutmisel. Assamblee kinnitas organisatsiooni arengusuunad aastateks 2012–2017 ning kutsus erakorralise teema all maailma üldsust tegelema Somaalia näljahädast tulenevate probleemidega. Assambleel lõppesid

Namiibia parlamendi esimehe Theo-Ben Gurirabi volitused IPU presidendina ning uueks presidendiks valiti Maroko poliitik Abdelwahed Radi.

2012. aasta kevadel toimus IPU assamblee Uganda pealinnas Kampalas. Plenaaristungi peateemaks oli „Parlamendid ja inimesed – vahet ületades“. Eesti delegatsiooni nimel ettekande teinud Tõnis Kõiv rääkis muu hulgas Eestist alguse saanud koristuskampaaniast „Teeme ära“. Kesksed arutlusteemad alalistes komiteedes olid naiste ja laste tervishoiu probleemid ning rahu saavutamise ja julgeoleku tagamisega seotud küsimused Lähis-Idas ja Põhja-Aafrikas. Päevapoliitilise erakorralise teemana võttis assamblee vastu üleskutse lõpetada vägivald ja inimõiguste rikkumine Süürias.

IPU kauaaegne traditsioon on korraldada koostöös ÜROga parlamentaarseid ühiskonverentse. 2011. aasta detsembris New Yorgis toimunud ühiskonverentsil räägiti ÜRO Peaassamblee rollist rahvusvaheliste suhete süsteemis, arutati noorte paremat kaasamist poliitikasse, käsitleti nn avaliku raha (*public fund*) otstarbekamat ja läbipaistvamat kasutamist rahvusvahelisel ja riiklikul tasandil ning analüüsiti rahvuslike institutsioonide ja kodanikuühiskonna vahelise koostöö tõhusamaks muutmist demokraatia arendamisel.

Parlamentidevaheline Liit on kõige vanem (asutatud 1889) ja kõige suurem rahvusvaheline parlamente ühendav organisatsioon (162 täis- ja 10 assotsieerunud liiget).

Põhja-Atlandi Lepingu Organisatsiooni (NATO) Parlamentaarse Assamblee Eesti delegatsioon

Moodustatud 10.05.2011.

Delegatsiooni juht Marko Mihkelson.

Liikmed: Sven Mikser ja Mati Raidma, asendusliige Kadri Simson.

2011. aasta mais osales delegatsioon täiskoosseisus kevadistungil Varnas, sama aasta novembris aastistungil Bukarestis ning detsembris Atlandi-ülesel parlamentaarsel foorumil Washingtonis. Delegatsiooni liige Mati Raidma võttis osa majanduse ja julgeoleku komitee ning poliitikakomitee väljasõiduistungist Washingtoni ja Chicagosse. Marko Mihkelson ja Sven Mikser osalesid septembris kaitse- ja julgeoleku ning poliitikakomitee ühisel väljasõiduistungil Hiina Rahvavabariiki.

2012. aasta veebruaris toimus NATO PA komiteede miniistung Brüsselis ja märtsis alalise komitee istung Ljubljanas. Delegatsiooni juht Marko Mihkelson ja liige Mati Raidma osalesid juulis poliitika- ning teadus- ja tehnoloogiakomitee alamkomiteede väljasõiduistungil Washingtonis ja

NATO Parlamentaarse Assamblee Eesti delegatsioon koos külalistega Tallinnas, mai 2012

San Franciscos, mille raames toimusid kohtumised Ameerika Ühendriikide välis- ja kaitseministeeriumi ning mõttekodade esindajatega.

2012. aasta tähtsündmuseks oli 25.–28. maini Tallinnas toimunud NATO PA kevadistung, mille raames keskenduti alliansi tegevusele pärast Chicago tippkohtumist, käsitleti Lähis-Ida ja Põhja-Aafrika julgeolekut puudutavaid teemasid, suhteid rahvusvaheliste organisatsioonidega ning arutati küberjulgeoleku ja „targa kaitse“ teemadel. Alaliste komiteede istungitel esinesid ettekandega kaitseminister Urmas Reinsalu, välisminister Urmas Paet ja kaitseväe juhataja Riho Terras. Plenaaristungil astusid kõnega üles Vabariigi President Toomas Hendrik Ilves, Riigikogu esimees Ene Ergma, NATO PA president Karl A. Lamers ja NATO asepeasekretär Alexander Vershbow. Kaitse- ja julgeolekukomitee pearaportöör Sven Mikser esitles Afganistani tulevikuraportit „Afganistan: enne ja pärast 2014. aastat“, milles keskendutakse julgeolekutagamisoperatsiooni (ISAF) rollile ja panusele stabiilsuse saavutamisel Afganistanis ning julgeolekuvastutuse üleandmisele kohalikele võimudele. Sven Mikseri töö pearaportöörina jätkub. Assamblee president Karl A. Lamers nimetas vahetult pärast Chicago tippkohtumist toimunud kevadistungit viljakaks ja konstruktiivseks.

Vahemere Liidu Parlamentaarse Assamblee (PA-UfM) Eesti delegatsioon

Moodustatud 19.04.2011.

Delegatsiooni juht Imre Sooäär, liige Jevgeni Ossinovski, asendusliige Vladimir Velman.

Vahemere Liidu Parlamentaarse Assamblee
(*Parliamentary Assembly-Union for Mediterranean*,

lüh. PA-UfM) endine nimetus Euroopa Liidu ja Vahemeremaade Parlamentaarne Assamblee (EMPA) muudeti 14. märtsil 2010 Ammanis 6. EMPA täiskogu otsusega. Ümbernimetamise tingis 2008. aastal käivitunud Vahemere Liidu initsiatiiv, millega ühinesid kõik 27 ELi liikmesriiki ning mille tulemusel sai EMPAst Vahemere Liidu parlamentaarne esindus. Assamblee asutati esialgselt 3. detsembril 2003 Napolis toimunud 6. Euro-Vahemere välisministrite konverentsi raames kui Barcelona protsessi parlamentaarne institutsioon, millel on nõuandev roll ja mis on asutatud Barcelona deklaratsiooni alusel.

PA-UfM läbivateks teemadeks on eelkõige Lähis-Ida probleemile lahenduse otsimine ja assamblee roll selles protsessis. Samuti on jätkuvalt päevakorras inimõiguste (sh naiste õiguste) alane dialoog, demokraatia edendamine Vahemere lõunakalda riikides (eeskätt „Araabia kevade“ tulemina), keskkonna- ja energiaprobleemid, investeringute võimalused, kultuuridevaheline dialoog ja migratsioonipoliitika.

2011. aasta teisel poolel osalesid delegatsiooni liikmed mitmel korral poliitika-, julgeoleku- ja inimõiguste komitee, elukvaliteedi edendamise ja tsiviilühiskonna ning kultuurikontaktide komitee ning energia-, keskkonna- ja veemajanduskomitee töös.

5.–7. detsembrini 2011 Viinis toimunud energia-, keskkonna- ja veemajanduskomitee istungil kujunes väga huvitavaks raporti „Let’s Do It Day“ („Teeme ära“ päev) esimene lugemine. Raportit tutvustasid kaasraportööridena Eesti delegatsiooni juht Imre Sooäär ja komitee esimees Stefan Schennach (Austria). Sooäär tutvustas Eestis „Teeme ära“ raames toimunud keskkonnapuhastuse aktsiooni ja viitas võimalustele, mida niisugune üleilmne kampaania võib anda: ühelt poolt on tegu loodusreostuse kõrvaldamisega, aga teiselt poolt ka majandusliku kasuga ressursi ümberkäitlusest. Nüüd võib tõdeda, et 2008. a Eestist alguse saanud „Teeme ära“ liikumisest on kujunenud üleilmne üritus „World Wide Clean Up 2012“, milles osaleb juba üle 20 riigi üle maailma (India, Brasiilia, Moldova jt).

„Teeme ära“ päeva raport võeti elava huviga vastu 25. märtsil 2012 Rabatis toimunud assamblee 8. täiskogu istungil. Raportöör Sooäär rõhutas oma sõnavõttus rahvusvahelise parlamentaarne koostöö tähtsust, sest Austria, Eesti, Iisraeli ja Palestiina esindajate ühistöös valminud raportisse andsid panuse ka teiste riikide parlamendisaadikud, kes vastasid asjaomastele küsimustele oma riigi tasandilt. Raportis kutsuti üles Euroopa ja Vahemere lõunakalda partnereid koonduma ja toetama „Teeme ära“ kampaaniat koduriikides ning teavitama avalikkust keskkonnaprobleemidest.

Riigikogu väliskülalised

Meile kõigile on arusaadav, et praegune olukord Euroopas on ehk suurim saavutus Euroopa aastasadadepikkuse ajaloo jooksul. Meile on arusaadav, et Euroopa rahvaste ja rahvuste keeruline ajalugu on aastasadu hoopiski teisel viisil kulgenud ja et see, mille me oleme lepinguliselt organiseerunud koostöostruktuuride vallas saavutanud, ei ole vaadeldav vaid suure ajaloolise kingitusena – seda tuleb mõista kui ühist suurt ülesannet.

Nii ulatusliku ühinemise katset ei ole kogu inimkonna ajaloo jooksul veel kusagil tehtud.

*(Saksa Bundestagi president Norbert Lammert
tervituskõnes Riigikogus, 18.05.2011)*

2011

Aprill

12.04 – Riigikogu esimehe Ene Ergma kohtumine Rumeenia presidendi Traian Băsescuga;
20.04 – Riigikogu esimehe Ene Ergma kohtumine Kasahstani presidendi Nursultan Nazarbajeviga;
20.-21.04 – NATO PA presidendi Karl A. Lamersi ja NATO PA peasekretäri David Hobbsi visiit Eestisse;
21.04 – väliskomisjoni esimehe Marko Mihkelsoni kohtumine USA senaatori Jon Kyli ja teiste Senati liikmetega.

Mai

06.05 – Riigikogu esimehe Ene Ergma kohtumine Sloveenia presidendi Danilo Türkiga;

06.05 – Riigikogu aseesimehe Jüri Ratase kohtumine Jaapani asevälisministri Yutaka Bannoga;
13.05 – väliskomisjoni esimehe Marko Mihkelsoni kohtumine Gruusia asepeaministri Eka Tkešelašviliga;
18.05 – Riigikogu esimehe Ene Ergma kohtumine Saksa Bundestagi presidendi Norbert Lammertiga;
26.05 – Riigikogu esimehe Ene Ergma kohtumine Horvaatia presidendi Ivo Josipovićiga.

Juuni

01.06 – väliskomisjoni esimehe Marko Mihkelsoni kohtumine Ungari välisministri János Martonyiga;
08.06 – ELi asjade komisjoni esimehe Taavi Rõivase kohtumine Hispaania asevälisministri Diego López Garridoga;

Saksa Bundestagi president Norbert Lammert kõnelemas Riigikogus, mai 2011

Riigikogu esimehe Ene Ergma kohtumine Korea Vabariigi Rahvusassamblee presidendi Hee Tae Parkiga, juuli 2011

14.06 – riigikaitsekomisjoni esimehe Mati Raidma kohtumine Itaalia Ühendstaabi Kolledži ohvitseridega;

15.06 – Riigikogu esimehe Ene Ergma kohtumine Saksamaa Bundestagi regionaalse majanduspoliitika alamkomisjoni delegatsiooniga;

22.06 – väliskomisjoni esimehe Marko Mihkelsoni kohtumine Saksa Diplomaatide Kolledži vilistlastega;

28.06 – Riigikogu aseesimehe Jüri Ratase kohtumine India parlamentaarsete asjade riigiministri Shri Pawan Kumar Bansali ja teda saatva delegatsiooniga.

Juuli

01.07 – väliskomisjoni ja ENPA delegatsiooni kohtumine investeerimisfondi Hermitage Capital Management tegevjuhi Bill Browderiga;

04.07 – Riigikogu esimehe Ene Ergma kohtumine Korea Vabariigi Rahvusassamblee presidendi Hee-Tae Parkiga;

12.07 – Riigikogu aseesimehe Laine Randjärve kohtumine Läti Vabariigi presidendi Andris Bērziņšiga.

August

17.08 – Riigikogu Tiibeti toetusrühma esimehe Andres Herkeli kohtumine dalai-laama ja teda saatva delegatsiooniga;

18.-21.08 – Põhjamaade ja Balti riikide (NB8) parlamentide esimeeste kohtumine Pädastes ja Tallinnas;

24.08 – riigikaitsekomisjoni esimehe Mati Raidma kohtumine Poola asekaitseministri Zbigniew Włosowicziga.

September

06.09 – väliskomisjoni aseesimehe Enn Eesmaa kohtumine Jaapani Parlamendi Ülemkoja liikmetega;

20.09 – Riigikogu esimehe Ene Ergma kohtumine Islandi parlamendi väliskomisjoni delegatsiooniga;

21.09 – Riigikogu aseesimehe Laine Randjärve kohtumine Soome parlamendi riigikaitsekomisjoniga;

26.09 – väliskomisjoni kohtumine Soome parlamendi delegatsiooniga;

28.09 – Riigikogu esimehe Ene Ergma kohtumine Norra endise peaministri Kjell Magne Bondeviki, Soome endise kaitseministri Elisabeth Rehni, Suurbritannia endise kaitseministri Lord Des Browne of Ladytoni ja professor Malcolm Chalmersiga;

28.09 – kultuurikomisjoni esimehe Urmas Klaasi kohtumine Rheinland-Pfalzi liidumaa parlamendi haridus-, teadus- ja kultuurikomisjoni liikmetega.

Põhjamaade ja Balti riikide parlamentide (NB8) esimehed Pädastes, august 2011

Riigikogu aseesimehe Jüri Ratase kohtumine India parlamentaarsete asjade riigiministri Shri Pawan Kumar Bansaliga, juuni 2011

Riigikogu aseesimehe Laine Randjärve kohtumine Läti Vabariigi presidendi Andris Bērziņšiga, juuli 2011

Oktoober

03.10 – Riigikogu aseesimehe Jüri Ratase kohtumine Euroopa Kontrollikoja presidendi Vítor Manuel da Silva Caldeiraga;

12.10 – Riigikogu esimehe Ene Ergma kohtumine Ukraina välisministri Kostjantón Gróštšenkoga;

19.10 – Riigikogu esimehe Ene Ergma kohtumine Moldova Vabariigi peaministri Vladimir Filatiga.

November

09.11 – Riigikogu esimehe Ene Ergma kohtumine Serbia Vabariigi siseministri Ivica Dačićiga;

11.11 – ELi asjade komisjoni kohtumine Türgi euroministri Egemen Bağışiga;

17.11 – väliskomisjoni ja riigikaitsekomisjoni liikmete kohtumine Afganistani diplomaatidega;

21.11 – Riigikogu esimehe Ene Ergma kohtumine Euroopa Parlamendi presidendi Jerzy Buzekiga;

21.11 – väliskomisjon võõrustas Rootsi parlamendi väliskomisjoni;

24.-25.11 – Balti Assamblee 30. istungjärg ja Balti Nõukogu 17. istung Riigikogus. Riigikogu esimehe Ene Ergma kohtumine Leedu Seimi spiikri Irena Degutienė ja Läti Seimi spiikri Solvita Āboltiņaga.

Detsember

05.12 – Riigikogu esimehe Ene Ergma kohtumine Gruusia parlamendi esindajatega.

2012

Jaanuar

16.01 – Riigikogu esimehe Ene Ergma kohtumine Euroopa Komisjoni rahvusvahelise koostöö, humanitaarabi ja kriisiohjamise voliniku Kristalina Georgievaga;

30.01 – Riigikogu esimehe Ene Ergma kohtumine Soome Vabariigi presidendi Tarja Haloneniga.

Veebruar

09.02 – väliskomisjoni esimehe Marko Mihkelsoni ja ELi asjade komisjoni esimehe Taavi Rõivase kohtumine Makedoonia välisministri Nikola Poposkiga;

16.02 – Riigikogu esimehe Ene Ergma ja väliskomisjoni kohtumine Ukraina parlamendi Eesti sõprusrühmaga.

Märts

08.03 – Riigikogu esimehe Ene Ergma kohtumine Maailma Intellektuaalse Omandi Organisatsiooni (WIPO) peadirektori Francis Gurryga;

20.03 – Riigikogu Eesti - Soome parlamendirühma esimehe Taavi Rõivase kohtumine Soome parlamendi tulevikukomisjoniga;

25.-26.03 – iga-aastane Balti riikide, Põhjamaade ja Poola parlamentide kaitsekomisjonide kohtumine;

26.03 – Riigikogu esimehe Ene Ergma kohtumine UNHCRi (ÜRO pagulaste ülemvoliniku ametkonna) Põhja-Balti regionaalesindaja Pia Prütz Phiriga.

Riigikogu esimehe Ene Ergma kohtumine Soome Vabariigi presidendi Sauli Niinistöga, aprill 2012

Riigikogu esimehe Ene Ergma kohtumine Ukraina Ülemraada esimehe Volodõmõr Lõtvõniga, juuni 2012

Aprill

- 02.04 – Riigikogu esimehe Ene Ergma kohtumine USA abivälisministri Rose Gottemoelleriga;
- 03.04 – Riigikogu Eesti - Suurbritannia parlamendirühma kohtumine Briti sõprusrühma esimehe Gordon Marsdeniga;
- 16.04 – Riigikogu esimehe Ene Ergma kohtumine Itaalia parlamendi Itaalia - Balti riikide sõprusrühmaga ning Itaalia OSCE PA delegatsiooni esimehe Riccardo Miglioriga;
- 24.04 – Riigikogu Eesti - Saksamaa parlamendirühma esimehe Urmas Klaasi kohtumine Saksamaa liidumaa parlamendi tarbijakaitse ja sotsiaalajade komisjoni delegatsiooniga;
- 25.04 – Riigikogu esimehe Ene Ergma kohtumine Soome Vabariigi presidendi Sauli Niinistöga;
- 26.04 – Riigikogu esimehe Ene Ergma kohtumine Tšehhi Vabariigi Senati majandus- ja maaelukomisjoni liikmetega;
- 30.04 – Balti- ja Põhjamaade parlamentide väliskomisjonide esimeeste kohtumine.

Mai

- 02.05 – Riigikogu Eesti - Suurbritannia parlamendirühma liikmete kohtumine Briti valitsuse IT-ministri Francis Maude'iga;
- 09.05 – riigikaitsekomisjoni esimehe Mati Raidma kohtumine USA Riikliku Sõjakolledži õppuritega;
- 17.05 – väliskomisjoni kohtumine Ungari parlamendi väliskomisjoni delegatsiooniga;

- 17.05 – Eesti - Saksamaa parlamendirühma esimehe Urmas Klaasi kohtumine Baden-Württembergi liidumaa parlamendi rahandus- ja majanduskomisjoni delegatsiooniga;
- 31.05 – Riigikogu esimehe Ene Ergma kohtumine Malta Vabariigi presidendi George Abelaga;
- 31.05 – Riigikogu esimehe Ene Ergma kohtumine Euroopa Komisjoni põhi- ja kodanikuõiguste ning justiitsvoliniku Viviane Redingiga.

Juuni

- 06.06 – Riigikogu esimehe Ene Ergma kohtumine Tadžikistani Vabariigi teadusdelegatsiooniga;
- 07.06 – Riigikogu esimehe Ene Ergma kohtumine Tai Kuningriigi Tai - Eesti parlamendirühma delegatsiooniga;
- 11.06 – Riigikogu esimehe Ene Ergma kohtumine Kosovo parlamendi esimehe Jakup Krasniqiga;
- 25.06 – Riigikogu esimehe Ene Ergma kohtumine Ukraina parlamendi esimehe Volodõmõr Lõtvõniga.

August

- 28.08 – Riigikogu esimehe Ene Ergma kohtumine Taani välisministri Villy Søvndaliga.

September

- 07.09 – riigikaitsekomisjoni esimehe Mati Raidma kohtumine Briti peaministri David Cameroni poliitikanõunikuga kaitse ja rahvusvaheliste suhete alal Richard Freeriga.

Riigikogu juhatuse välisvisiidid

Riigikogu esimees Ene Ergma

2011

Juuni – 6. Euroopa Venemaa Foorum Varssavis; Itaalia ühendamise 150. aastapäev Roomas.

Juuli – kohtumised maakondade ja erakondade esindajatega Soomes Poris.

August – Eesti, Läti ja Leedu taasiseseisvumise 20. aastapäeva ning Rootsi ja Balti riikide vaheliste diplomaatiliste suhete aastapäeva tähistamine Stockholmis;

Läti taasiseseisvumise 20. aastapäeva tähistamine Riias.

September – Kagu-Euroopa ja Euroopa Liidu riikide parlamentide naisspikrite kohtumine Serbias; 21. majandusfoorum Poolas Krynica; seminar “Visioon: teadus ühiskonna hüvanguks” Helsingis.

Oktoober – ametlik visiit Jaapanisse (Tokio ja Osaka);

Euroopa parlamentidevaheline kosmoseteemaline konverents Berliinis.

November – ametlik visiit Tšehhi Vabariiki.

2012

Jaanuar – ametlik visiit Gruusiasse.

Veebruar – esinemine ettekandega Cambridge'i Ülikooli teadusühingus Suurbritannias; ametlik visiit Horvaatiasse.

Märts – seminar “Euroopa Kosmoseagentuuri laienemine – kuidas liitumisest huvitatud riigid saaksid selleks valmistuda” Viinis.

Aprill – Euroopa Liidu riikide parlamentide esimeeste konverents Varssavis.

Mai – Balti Assamblee parlamentaarne seminar “Balti riikide hää Euroopa Liidus: kas piisavalt tugev?” Leedus.

Juuni-juuli – ametlik visiit Aserbaidžaanis.

August – Põhjamaade ja Balti riikide (NB8) parlamentide esimeeste konverents Soomes; Euroopa Liidu liikmesriikide parlamentide naisspikrite kohtumine Viinis.

Riigikogu aseesimees Laine Randjärv

2011

Juuni – Beneluxi Parlamentidevahelise Konsultatiivnõukogu suveistung ja Balti Assamblee presiidiumi istung Hollandis.

August – ümarlaud “Eesti - Vene kultuurialase koostöö perspektiivid” Venemaal.

21. majandusfoorum Poolas, september 2011

Riigikogu esimees Ene Ergma koos kolleegidega ametlikul visiidil Gruusias, jaanuar 2012

Riigikogu esimees Ene Ergma ametlikul visiidil Aserbaidžaanis Vabariigis, juuni 2012

Oktoober – raamatumess; kohtumised Soome parlamendi aseesimehe Anssi Joutsenlahti ning Soome - Eesti parlamendirühma liikmetega Helsingis.

November – Balti Assamblee medalite üleandmise tseremoonia Riias ja Vilniuses.

2012

Veebruar – Läänemeremaade parlamentaarse konverentsi alalise komitee istung Kopenhaagenis.

Juuni – rahvusvahelised hansapäevad Lüneburgis Saksamaal.

Juuli – seminar “Euroopa cantat XVIII” Torinos.

August – Läänemeremaade parlamentaarne konverents Peterburis.

Riigikogu aseesimees Jüri Ratas

2011

Aprill – Tšernobõli katastroofi 25. aastapäevale pühendatud konverents Kievis.

Mai – seminar “Euroopa pealinnad Läänemere ümbruses – kultuurialane lähenemine jätkusuutlikule elule” Brüsselis.

2012

Jaanuar – ametlik visiit Gruusiasse.

Veebruar – presidendivalimiste korralduse teemaline tutvumisvisiit USAsse.

Aprill – 47. Euroopa asjade komisjonide konverents (COSAC) Kopenhaagenis.

Mai – kohtumised Euroopa Finantsstabiilsuse Fondi juhtkonnaga Luksemburgis.

Juuni – Euroopa roheline pealinna väljakuulutamise üritused Hispaanias.

Riigikogu aseesimees Laine Randjärv Soomes kohtumas Eduskunta aseesimehe Anssi Joutsenlahtiga, oktoober 2011

Parlamendirühmad

Eesti - Aafrika parlamendirühm

Moodustatud 04.06.2012.

Esimees Mart Nutt, aseesimees Mati Raidma.

Eesti - Afganistani parlamendirühm

Moodustatud 06.04.2011.

Esimees Mati Raidma, aseesimees Aivar Riisalu.

Eesti - Albaania parlamendirühm

Moodustatud 19.04.2011.

Esimees Igor Gräzin, aseesimees Peep Aru.

Eesti - Angola parlamendirühm

Moodustatud 15.05.2012.

Esimees Yana Toom.

Eesti - Armeenia parlamendirühm

Moodustatud 07.04.2011.

Esimees Mati Raidma, aseesimees Lauri Laasi.

Eesti - Aserbaidžani parlamendirühm

Moodustatud 12.04.2011.

Esimees Eldar Efendijev, aseesimees Sven Sester.

Eesti - Austraalia ja Uus-Meremaa parlamendirühm

Moodustatud 12.04.2011.

Esimees Imre Sooäär, aseesimees Peeter Kreitzberg (kuni 03.11.2011).

Eesti - Austria parlamendirühm

Moodustatud 11.04.2011.

Esimees Maret Maripuu, aseesimehed Mailis Reps ja Aivar Sõerd.

Eesti - Belgia parlamendirühm

Moodustatud 27.09.2011.

Esimees Andres Herkel.

Eesti - Bosnia ja Hertsegoviina parlamendirühm

Moodustatud 03.05.2011.

Esimees Margus Hanson.

Eesti - Georgia parlamendirühm

Moodustatud 18.04.2011.

Esimees Andres Herkel, aseesimehed Marianne Mikko ja Imre Sooäär.

Eesti - Hiina parlamendirühm

Moodustatud 07.04.2011.

Esimees Sven Sester (alates 07.02.2012), Peeter Kreitzberg (kuni 03.11.2011), aseesimehed Kalev Kallo, Kajar Lember (alates 07.02.2012), Laine Randjärv ja Sven Sester (kuni 07.02.2012).

Eesti - Hispaania parlamendirühm

Moodustatud 05.04.2011.

Esimees Remo Holsmer, aseesimees Indrek Saar.

Eesti - Hollandi parlamendirühm

Moodustatud 19.04.2011.

Esimees Imre Sooäär, aseesimees Aadu Must.

Eesti - Horvaatia parlamendirühm

Moodustatud 18.04.2011.

Esimees Kalev Kallo, aseesimees Jaan Õunapuu.

Eesti - Iirimaa parlamendirühm

Moodustatud 12.04.2011.

Esimees Maret Maripuu, aseesimees Mihhail Stalnuhhin.

Eesti - Iisraeli parlamendirühm

Moodustatud 06.04.2011.

Esimees Igor Gräzin, aseesimees Heljo Pikhof.

Eesti - India parlamendirühm

Moodustatud 06.04.2011.

Esimees Marianne Mikko, aseesimees Sven Sester.

Eesti - Itaalia parlamendirühm

Moodustatud 20.04.2011.

Esimees Imre Sooäär, aseesimehed Margus Hanson ja Mailis Reps.

Eesti - Jaapani parlamendirühm

Moodustatud 07.04.2011.

Esimees Urmas Reinsalu (kuni 11.05.2012), Imre Sooäär (alates 15.05.2012, kuni 15.05.2012 aseesimees), aseesimees Sven Sester (alates 15.05.2012).

Eesti - Kambodža parlamendirühm

Moodustatud 17.05.2011.

Esimees Kalle Jents.

Eesti - Kanada parlamendirühm

Moodustatud 14.04.2011.

Esimees Liisa-Ly Pakosta, aseesimees Sven Mikser.

Eesti - Kasahstani parlamendirühm

Moodustatud 06.04.2011.

Esimees Aadu Must, aseesimees Deniss Boroditš.

Eesti - Kirgiisi parlamendirühm

Moodustatud 19.05.2011.

Esimees Kalev Lillo.

Eesti - Leedu parlamendirühm

Moodustatud 19.04.2011.

Esimees Ester Tuiksoo, aseesimees Jaan Õunapuu.

Eesti - Läti parlamendirühm

Moodustatud 20.04.2011.

Esimees Mailis Reps, aseesimees Jaan Õunapuu.

Eesti - Makedoonia parlamendirühm

Moodustatud 14.04.2011.

Esimees Margus Hanson, aseesimees Peep Aru.

Eesti - Maroko parlamendirühm

Moodustatud 15.03.2012.

Esimees Sven Sester, aseesimees Kalev Kallo.

Eesti - Moldova parlamendirühm

Moodustatud 06.04.2011.

Esimees Marianne Mikko.

Eesti - Norra parlamendirühm

Moodustatud 19.05.2011.

Esimees Olga Sõtnik, aseesimees Helmen Kütt.

Eesti-Taani parlamendirühma kohtumine Taani suursaadiku Uffe A. Balsleviga, oktoober 2011

Eesti - Poola parlamendirühm

Moodustatud 11.04.2011.
Esimees Aadu Must, aseesimees Kalev Kallo.

Eesti - Portugali parlamendirühm

Moodustatud 14.04.2011.
Esimees Heljo Pikhof, aseesimees Jaan Õunapuu.

Eesti - Prantsusmaa parlamendirühm

Moodustatud 18.04.2011.
Esimees Tõnis Lukas, aseesimees Heljo Pikhof.

Eesti - Rootsi parlamendirühm

Moodustatud 05.04.2011.
Esimees Valdo Randpere, aseesimees Aadu Must.

Eesti - Saksamaa parlamendirühm

Moodustatud 06.04.2011.
Esimees Urmas Klaas, aseesimees Ester Tuiksoo.

Eesti - Slovakkia parlamendirühm

Moodustatud 11.04.2011.
Esimees Rainer Vakra, aseesimees Taavi Rõivas.

Eesti - Soome parlamendirühm

Moodustatud 05.04.2011.
Esimees Taavi Rõivas, aseesimees Urve Tiidus.

Eesti - Suurbritannia parlamendirühm

Moodustatud 07.04.2011.
Esimees Mailis Reps, aseesimees Liisa-Ly Pakosta.

Eesti - Taani parlamendirühm

Moodustatud 12.05.2011.
Esimees Indrek Saar.

Eesti - Tai parlamendirühm

Moodustatud 05.04.2011.
Esimees Valdo Randpere, aseesimees Reet Roos.

Eesti - Tšehhi parlamendirühm

Moodustatud 07.04.2011.
Esimees Tõnis Kõiv, aseesimees Ester Tuiksoo.

Eesti - Türgi parlamendirühm

Moodustatud 06.04.2011.
Esimees Kadri Simson, aseesimehed Eldar Efendijev ja Sven Sester.

Eesti - Türkmenistani parlamendirühm

Moodustatud 21.04.2011.
Esimees Kalev Lillo.

Eesti - Ukraina parlamendirühm

Moodustatud 18.04.2011.
Esimees Tõnis Palts, aseesimees Deniss Boroditš.

Eesti - Ungari parlamendirühm

Moodustatud 06.04.2011.
Esimees Ester Tuiksoo, aseesimees Väino Linde.

Eesti - USA parlamendirühm

Moodustatud 07.04.2011.
Esimees Kadri Simson, aseesimehed Sven Mikser ja Imre Sooäär.

Eesti - Valgevene parlamendirühm

Moodustatud 14.04.2011.
Esimees Vladimir Velman, aseesimees Deniss Boroditš.

Eesti - Venemaa parlamendirühm

Moodustatud 11.04.2011.
Esimees Urmas Klaas, aseesimehed Valeri Korb ja Sven Sester.

Väliskomisjon ja Aasia-strateegia

Riigikogu XII koosseisu töö käivitades otsustas väliskomisjon algatada kuulamised Eesti Aasia-strateegia teemalise debati algatamiseks ning soovitude koostamiseks. Põhjuse andsid ühest küljest Aasia riikide mõjukuse kasv maailmapoliitikas ja -kaubanduses ning teisalt valitsuses ettevalmistamisel olnud Aasia-suunaline tegevuskava.

Väliskomisjoni tähelepanu keskendus perioodile aastani 2025. Saamaks paremini aimu Eesti võimalustest ja prioriteetidest Aasia suunal, tellis komisjon analüüsi Tallinna Ülikooli töörühmalt ning korraldas 20 kuulamist. Regioonis toimuva paremaks mõistmiseks külastas väliskomisjoni delegatsioon 2011. aasta novembris Jaapanit ja Korea Vabariiki. 2012. aasta märtsis viibisin koos Arengufondi delegatsiooniga Indias.

Meie eesmärk oli vaadelda võimalikult erinevate nurkade alt arengutrende Aasias, kuulata Eesti avaliku, era- ja kolmanda sektori seisukohti antud teemal ning selgitada välja, mida peaks valitsus piiratud ressursse arvestades tegema, et Eesti oleks paremini valmis reageerima ja kasutama maailmas kiirelt poliitilist ja majanduslikku tähtsust koguvast regioonist lähtuvaid võimalusi.

Siin võiks ehk küsida, miks pühendas väliskomisjon sedavõrd palju tähelepanu Aasiale? Kõige olulisem põhjus on tähelepanu juhtimine maailmas toimuvatele suurtele muutustele ning Eesti välispoliitika ja välismajanduspoliitika ajakohastamise vajadusele seoses nende muutustega. Teiseks annab just süsteemsem ja eri valdkondi hõlmav analüüs võimaluse paremini kaardistada prioriteetsed tegevused eeskätt siseriiklikul tasandil. Sarnaseid strateegiaid on viimastel aastatel koostanud ka meie partnerid Euroopas, sealhulgas näiteks põhjanaaber Soome.

Kuulamiste tulemused otsustas komisjon vormistada raporti kujul. Seejuures on tegemist esimese oma- taolise raportiga, mille väliskomisjon on koostanud. Veelgi enam, tegemist on üldse esimese eraldi trükisena avaldatud raportiga Riigikogu ajaloos. Usutavasti saab sellest hea eeskuju teistelegi komisjonidele.

Raporti valmimisel otsustas väliskomisjon tutvustada töö tulemusi Riigikogu täiskogu istungil, mistõttu 31. mail 2012 toimus olulise tähtsusega riikliku küsimuse arutelu. On oluline meenutada, et vastavalt seadusele korraldab Riigikogu väliskomisjon iga aasta veebruaris Eesti välispoliitika üldise arutelu. Samas on komisjon seisukohal, et Riigikogu täiskogu võiks aegajalt keskenduda ka mõne välispoliitilise teema sügavamale arutelule. Aasia-arutelu on jällegi esimene,

millele järgneb veel selle koosseisu jooksul kindlasti ka teiste teemade käsitlemine.

Kindlasti pole olemas ühtset Aasia-käsitlust ning seda ei taotlenud ka väliskomisjoni koostatud raport. Pigem on oluline tajuda Aasia sisemist mitmekülgsust ning omakorda sellest tulenevaid võimalusi. Eestil on seejuures oluline määratleda nii lühema- kui ka pikemaajalised huvid seoses Aasiaga.

Kuid siiski, mis on Aasias muutunud? Hiina 1978. aastal alanud avanemispoliitika, Nõukogude Liidu lagunemine, India 1990. aastate algul käivitunud ärkamine, Laheriikide esiletõus ja teised sündmused on kiirendanud globaalseid protsesse, mis on vähendanud tuntavalt USA ja läänemaailma suhtelist mõjujõudu maailmas. Rahvusvahelise Valuutafondi hinnangul võib Hiina juba 2016. aastal mööduda Ameerika Ühendriikidest ja saada maailma suurima majandusega riigiks.

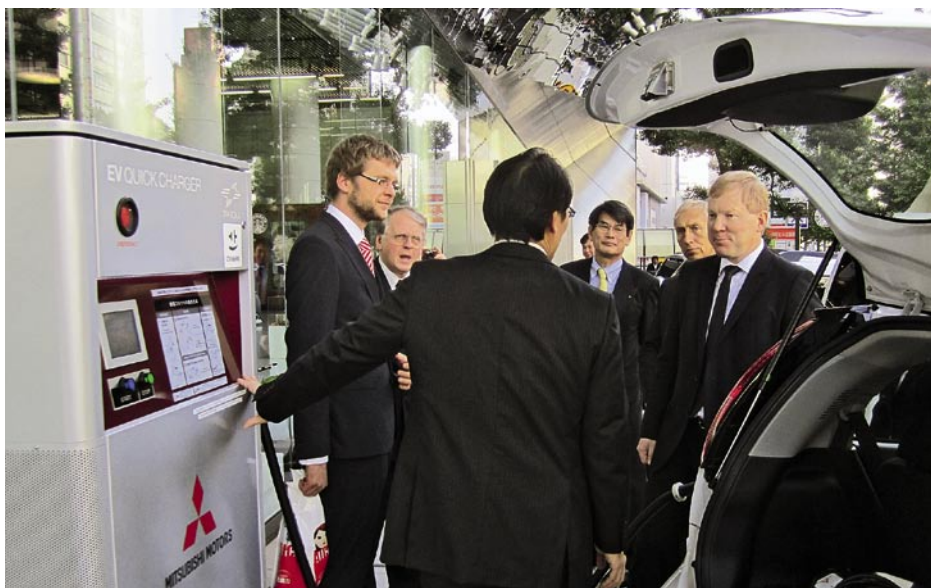
Õigupoolest hakati Aasia sajandist rääkima juba 1980. aastate teisel poolel. Üheks tõukesündmuseks selle termini kujunemisele oli 1988. aastal Pekingis toimunud Hiina ja India toonaste liidrite Deng Xiaopingi ja Rajiv Gandhi kohtumine. Kui Hiina oli tolleks ajaks olnud juba peaaegu kümnendi uuel avatuse ja tõusu trendil, siis India alles alustas oma teed rahvusvahelisse majandusse.

Eriti Hiina, aga ka India kiire esiletõus viimase paarikümne aasta jooksul on olnud teguriks, mis on sundinud kogu maailma üha enam huvi tundma Aasia vastu. Varasemad edukad riigid Jaapan, Korea Vabariik, Hongkong, Singapur ja teised lisavad Aasia pildile mõistagi juurde dünaamikat ning mitmetahulisust.

Kui me aga korraks tõuseme kõrgemale viimases paarist sajandist, mil on domineerinud läänemaailm, siis mõistame kiirelt, et Aasia esiletõus pole unikaalne nähtus. Kipume unustama, et näiteks Hiina on riigina järjepanu eksisteerinud enam kui kaks tuhat aastat ning tuntav osa inimkonna arengut mõjutavast avastusest tuleb Aasiast.

Väliskomisjoni raport on koostatud põhimõttel, et selles oleks eeskätt esitatud kuulamistel kogutud informatsioon. Üheteistkümnes peatükis leiab lugeja valdkonniti olulisemad sisendid. Raporti lõppjäreldest on toodud kokku 24 soovitus, mis puudutavad eri ministeeriumite või ametkondade tegevust. Alljärgnevalt toon mõned näited raporti soovitustest.

Riigikogu väliskomisjoni arvates on olemasolev välisesinduste võrgustik meie tänaseid ressursse arvestades optimaalne, kuid keskpikas perspektiivis on mõödapääsmatu kohaloleku laiendamine. Esmalt saab seda teha olemasolevate saatkondade tugevdamise teel. Uue saatkonnahoone rajamine Pekingis annab hea võimaluse Eesti kohaloleku tugevdamiseks Hiinas.

**Väliskomisjon
töövisiidil Jaapanisse
(november 2011)
tutvumas elektriautode
kiirlaadimiseadmega**

Uute võimalike saatkondade asukohtadena võiks eeloleval kümnendil mõelda esinduste avamisele Korea Vabariigis ja Singapuris. Valitsus võiks tõsiselt kaaluda Kagu-Aasia riike hõlmava suursaadiku asukoha võimalikult peatset üleviimist Tallinnast näiteks Singapuri.

Väliskomisjoni hinnangul on möödapääsmatu, et aktiivsema Aasia-suunalise suhtlemise tagamiseks tuleks valitsusasutustel juba praegu süstemaatilisel arendada näiteks keeleoskust või informatsiooni kättesaadavust Aasia keeltes. Eriti puudutab see diplomaatide sihipärast ettevalmistamist, sest erinevalt läänemaailmas asuvatest esindustest nõuavad Aasia sihtriigid hoopis spetsiifilisemat lähenemist.

Väliskomisjoni kuulamistel selgus, et meie ettevõtjad ootavad Aasia suunal riigi tuge eeskätt kontaktide leidmisel ning asjakohase informatsiooni kättesaadavaks muutmisel. Viimase puhul ei välistata, et majandusinformatsiooni puudutavad teenused võiksid olla tasulised.

Väga oluliseks peeti Välisministeeriumi ja Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse koostöö tihendamist, et tagada Eestist huvitatud sihtrühmadele vajalikud konsulaartenused ning Eesti senisest suurem nähtavus asukohariigis. Selleks on hea eeskujuna Shanghai, kus üht katust jagavad peakonsulaat ja EAS.

Aasia riikidega suhtlemise tihendamiseks tuleks senisest tulemuslikumalt korraldada kõrgetasemelisi ärivisiite. Valitsus võiks kavandada Aasia riikidesse igal aastal vähemalt kaks kõrgetasemelist visiiti koos ärیدهlegatsioonidega. Aasia suunal peaks senisest aktiivsem olema ka Vabariigi President. Eesti disainerid kogesid hiljuti Lõuna-Koreas, kui palju aitas nende visiidile kaasa president Ilvese videoläkitus.

Samas on oluline, et visiitidele järgneks tagasi-

side ning saavutatud sihipärane edasiarendus. Eesti ja Aasia riikide kahepoolsete suhete tihendamiseks oleks vajalik olemasoleva lepingulise baasi põhjal kaardistada selle laiendamise vajadused ning seada eesmärgid ja tähtajad edasisteks toiminguteks.

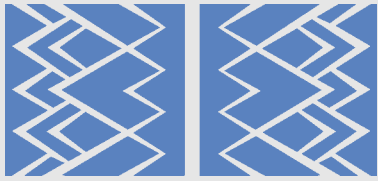
Pole ju saladus, et ekspordi ja välisinvesteeringute baasi laiendamine on avatud majandusega Eestile eelolevatel keerulistel aastatel kriitilise tähtsusega. Seepärast tegi väliskomisjon valitsusele ettepaneku kaaluda väliskaubanduskomisjoni loomist, mis ministrite tasemel suudaks paremini koordineerida tegevust kõrgetasemeliste visiitide planeerimisest ja lepingulise baasi laiendamisest kuni eelarveliste vahendite rakendamiseni Eesti väliskaubanduse positsioonide tugevdamisel.

Samuti leidis väliskomisjon oma soovitusel, et haridus- ja teadusministeerium peaks välja töötama sihipärased toetusprogrammid Aasia keelte ja kultuuri õpetamiseks Eesti üldhariduskoolides.

Kuivõrd väliskomisjoni raporti eesmärk on toetada ja innustada Aasia-suunalist debatti Eestis, siis on ilmne, et teema jääb väliskomisjoni päevakorras olulisele kohale ka edaspidi. Mõistetavalt jälgib komisjon, kuidas tema soovitusi arvestatakse. Väliskomisjon ootab valitsuselt kirjalikku ülevaadet soovitude täitmise kohta üks kord Riigikogu iga istungjärgu jooksul toimuvaks aruteluks. Soovitude täitmise esimene ülevaatamine toimub 2012. aasta sügisistungjärgul.

Raporti elektrooniline versioon on loetav aadressil: http://www.riigikogu.ee/public/Riigikogu/Väliskomisjon/Raport_valiskomisjon_2012_net.pdf

Marko Mihkelson,
Riigikogu väliskomisjoni esimees

RIIGIKOGU JA AVALIKKUS

*Need on kunstiteosed, mis panevad
küsimä, kas tõsine ja murelik hoiak
kajastab mälestusi minevikust või
arusaamist, et ka vabaduses ei suju kõik
nii siledalt. On suur kunst teha pilte,
mille realiteet tungib südamesse.*

*(Riigikogu aseesimees Laine Randjärv
Tanja Muravskaja fotonäituse
„Nemad, kes laulsid koos“ avamisel,
16.05.2012)*

*Noorte osalemine otsustusprotsessides
on sisuliselt lahutamatu osa
demokraatlikuma ühiskonna ehitamisel.
... Olen veendunud, et noortes peitub
suur jõud, mis viib ühiskonda edasi
paremini ja tulemusrikkamalt kui meie
oleme seda täna suutnud teha.*

*(Riigikogu aseesimees Jüri Ratas
ELO Noorteparlamendi istungil Riigikogu saalis,
27.01.2012)*

Riigikogu lahtiste uste päev, aprill 2011

Aukonsulite päev Riigikogus, mai 2011

Tähtpäevad

2011

25. aprill – Eesti parlamendi 92. sünnipäevale pühendatud lahtiste uste päev Riigikogus.

4. juuni – Eesti lipu pidulik heiskamine lipu 127. aastapäeva puhul.

20. august – Taasiseseisvuse 20. aastapäeva pidulik tähistamine Toompeal ja 20. Augusti Klubi Toompea lossis.

24. november – Balti Assamblee 20. aastapäeva galakontsert Estonia kontserdisaalis.

2012

24. veebruar – riigilipu pidulik heiskamine vabariigi aastapäeva puhul.

23. aprill – Eesti parlamendi 93. sünnipäevale pühendatud lahtiste uste päev Riigikogus.

4. juuni – Eesti lipu pidulik heiskamine lipu 128. aastapäeva puhul.

20. august – 20. Augusti Klubi Toompea lossis.

Konverentsid, seminarid ja foorumid

2011

13. mai – Balti Assamblee rahvusvaheline parlamentaarne ümarlaud “Sise- ja välisjulgeolekupoliitika seos: piiride vältimine”.

26. mai – Arengukoostöö Ümarlaua, Riigikogu ja Euroopa Komisjoni esinduse konverents “Mis see meie asi on? Eesti toetus inimõigustel põhinevale arengukoostööle”.

1. juuli – Eesti sõprade kokkutulek.

25. oktoober – Aasta Põllumehe konverents.

1. november – Riigikogu kõrgharidusreformi teemaline teabepäev Tartu Ülikoolis.

7. november – KredExi ja Eesti Energia energiasäästunädala avaüritus.

9. november – Praxise uuringu “Sotsiaalkindlustussüsteemi jätkusuutliku rahastamise võimalused” esitlus.

24. november – noorteühingu Avatud Vabariik kodanikupäeva foorum.

2012

16. veebruar – demokraatia töötuba ühiskonnaõpetuse õpetajatele teabekeskuses.

8. märts – naistevastase vägivalda vastu võitlemise konverents.

30. märts – MTÜ Valgevene Uus Tee konverents “RUBYCON 2012 – Valgevene tulevik Euroopas”.

31. märts – visioonikonverents “Tallinna arenguspektiivid”.

7. mai – Rakvere laste parlament.

15. mai – Riigikogu naisteühenduse ja Eesti Vähi-liidu konverents.

17. mai – e-demokraatia ja infoühiskonna konverents.

28. mai – uue avaliku teenistuse seaduse teemaline demokraatia töötuba teabekeskuses.

4.–5. juuni – Veneetsia Komisjoni ja Vabariigi Valimiskomisjoni Euroopa valimisi korraldavate institutsioonide 9. aastakonverents.

**ELO noorteparlament
Riigikogu istungisaalis,
jaanuar 2012**

Riigikogu meenepoe avamine, mai 2012

**Võrumaa valdade käsitöömeistrite tööde näitus,
detsember 2011**

Riigikogu ja noored

2011

8. mai – noorte “Mudel Euroopa Parlament” Riigikogu istungisaalis.

4. august – kodutütarde suvelaagri külastus Riigikogus ja Pika Hermannini tornis.

18. november – noortefoorum “101 last Toompeale” Riigikogu istungisaalis ühiskonna väärtuste teemal.

24. november – demokraatia töötuba noorte ja tööturu ning üliõpilaste töötamise teemal teabekeskuses.

9. detsember – seminar demokraatia töötoas raames „Muukeelne noor – võimalused ja väljakutsed“ teabekeskuses.

2012

27. jaanuar – seminar demokraatia töötoas raames noorte internetikasutusest rahvusvahelise projekti HUWY tulemuste näitel teabekeskuses.

27. jaanuar – noorteühenduse ELO noorteparlamenti istung Riigikogu istungisaalis noorte osalus-kogude teemal.

21. mai – noorte “Mudel Euroopa Parlament” Riigikogu istungisaalis.

9. august – kodutütarde suvelaagri külastus Riigikogus ja Pika Hermannini tornis.

Näitused ja esitlused

2011

6. aprill – looduskaitsejale Heino Luigele pühendatud installatsioon “Luige Hummer” kunstisaalis.

18. mai – graafikanäitus “Kuldaeg” kunstisaalis.

6. juuni – näitus “85 aastat juudi kultuuriautonomiat Eestis” kunstisaalis.

20. august – näitus “Iseseisvuse taastamine” Kubernerini aias.

14. september – Rao Heidmetsa näitus “Sa ise oled Jumal ja Kurat ka!” kunstisaalis.

15. september – Stanislav Antipovi maalid konverentsisaalis ja lõunatiiva III korruse galeriis.

20. oktoober – näitus “Balti Assamblee 20” Riigikogu hoone vestibüülis.

9. november – Lilian Mosolaineni maalinäitus „Fauni pärastlõuna 2“ kunstisaalis.

14. november – Mare Iknajani Kihnu-aineline fotonäitus “Mere ääres” lõunatiiva III korruse galeriis.

16. november – Norra fotograafi Anne Helene Gjelstadi näitus “Suur süda – tugevad käed” Riigikogu hoone II korrusel.

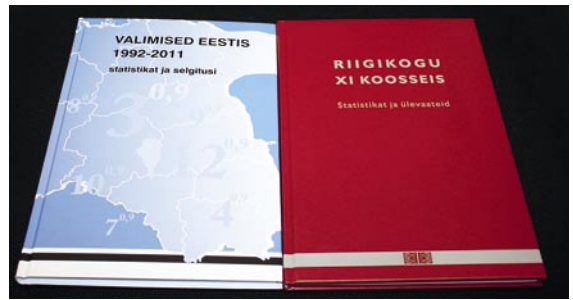
5. detsember – XI Võrumaa valdade käsitöömeistrite tööde näitus Riigikogu hoone vestibüülis.

7. detsember – Rein Marani elutöönäitus “Loodusfilmi tuhat nägu” lõunatiiva III korruse galeriis.

14. detsember – Afganistani õpilaste fotode väljapanek konverentsisaalis;

Anne Helene Gjelstadi Kihnu-aineline fotonäitus, november 2011

Riigikogu statistika on saanud kaante vahele. Raamatuesitlus detsembris 2011

Tudengidisain Riigikogu kunstisaalis, aprill 2012

Kadri Visseli värviline vaibamaailm, mai 2012

August Rei parlamendiuuringu stipendiaadi Mihkel Solvaku doktoritöö ning statistikakogumike "XI Riigikogu" ja „Valimised Eestis 1992–2011” esitlus kunstisaalis.

2012

jaanuar– Sirja-Liisa ja Kaarel Eelma ruumiinstallatsioon "Suletud uste taga" kunstisaalis.

17. jaanuar – Elsa Kingi ülevaatenäitus "Portreed, lemmikloomad, lilled" lõunatiiva III korruse galeriis.

8. veebruar – õpetajate kunstinäitus "STREIK" lõunatiiva III korruse galeriis ja konverentsisaalis.

7. märts – Lilli-Króót Repnau Tallinna-aineline graafikanäitus "Kultuuri säilitamine" kunstisaalis.

10. aprill – Valgevene fotograafi Andrey Dubinini näitus "Kirjad ja valu" Riigikogu hoone II korrusel.

18. aprill – Eesti Kunstiakadeemia tudengidisaini näitus kunstisaalis.

16. mai – Tatjana Muravskaja fotonäitus "Nemad, kes laulsid koos" kunstisaalis.

28. mai – Kadri Visseli vaibanäitus "Värviline maailm" Riigikogu hoone II korrusel.

29. mai – laste joonistuste näitus "Vene kultuur Eestis laste silmade kaudu" lõunatiiva III korruse galeriis.

12. juuni – raamatu "Riigikogu kodu- ja töökorra seadus. Kommentaarid" esitlus kunstisaalis.

Muu

2011

14. mai – Riigikogu jalgpallimeeskond võitis Tallinnas Hiiu staadionil Soome Eduskunta meeskonda penaltitega 5:4.

23. september – Riigikogu korvpallimeeskond kaitses Viljandis Balti Assamblee karikavõitja tiitlit.

10. november – Vanalinna Hariduskolleeiumi ja Toomkooli mardisandid Toompeal.

Riigikogu kodu- ja töökorra seaduse kommentaaridest

Parlamendi enesekorraldusõigus tähendab ennekõike rahvaesinduse õigust kujundada ise, ilma teiste riigiorganite sekkumiseta oma sisemine organisatsioon ning kehtestada töökorraldus- ja menetlusreeglid. Enesekorraldusõiguse eesmärk on võimaldada parlamendil täita talle põhiseadusega pandud ülesandeid tõhusalt ning kooskõlas põhiseaduslike printsiipidega nagu demokraatia ja võimude lahusus.

(Aaro Mõttuse kommentaar väljaande „Riigikogu kodu- ja töökorra seadus. Kommentaarid” sissejuhatuses)

Aaro Mõttus väljaande esitlusel, juuni 2012

2012. a juunis esitleti Riigikogu Kantslei väljaannet „Riigikogu kodu- ja töökorra seadus. Kommentaarid“. Selle teose ilmunisel on põhjused ja eellugu, kuid kõigepealt lühidalt Riigikogu kodu- ja töökorra seadusest endast.

Kodukord on parlamendi struktuuri, töökorraldust ja ülesannete täitmise korda sätestav

akt. Kuigi definitsiooni järgi on tegemist rahvaesinduse sisesuhteid reguleeriva dokumendiga, on selle tähtsus demokraatliku riigi elus määratult suurem. Nimelt paneb kodukord paika reeglid, kuidas sünnivad seadused ja võetakse vastu muud olulised otsused.

Üldiselt peetakse Euroopa riikides ja nii ka Eestis kodukorra kehtestamise õigust parlamendi autonoomia ehk enesekorraldusõiguse üheks olulisemaks väljenduseks. See tähendab, et oma sisemise töökorralduse otsustab rahvaesindus ise ning riigipea ega valitsus ei tohi sellesse sekkuda.

2003. aasta 17. märtsist jõus olev Riigikogu kodu- ja töökorra seadus (algselt Riigikogu kodukorra seadus) on juba kolmas tervikredaktsioon, mille Riigikogu on vastu võtnud pärast Eesti

Vabariigi iseseisvuse taastamist. Eelmised kaks kodukorrasedust kiideti heaks 1992. ja 1994. aastal. 1992. aastast kuni 2007. aasta 14. juulini kehtis Riigikogu kodukorra seaduse kõrval Riigikogu töökorra seadus, mis reguleeris eelkõige Riigikogu liikmete volituste, asendusliikmete ja parlamendi-mandaadiga kokkusobimatute ametitega seonduvat ning Riigikogu Kantslei ülesehitust ja ülesandeid. Viimati nimetatud kuupäeval sai Riigikogu kodukorra seadusest Riigikogu kodu- ja töökorra seadus ning töökorrasedust asendas Riigikogu liikme staatus seadus.

Põhiosas on kõik kolm kodukorra redaktsiooni sarnased: organisatsiooni, tööaja korraldust ja menetlusi käsitlevate sätete puhul on täheldatav järjepidevus. Erinevused on ennekõike õigustehnilist laadi. Kui 1992. aasta kodukorrasedus oli üsna napp, jättes paljud protseduuriküsimused reguleerimata, siis järgmine, 1994. aasta versioon oli oluliselt üksikasjalikum, sest selle koostamisel võeti arvesse Riigikogu algusaastatel saadud teadmisi ja kogemusi. 2003. aasta kodukord sündis eelkõige põhjusel, et Riigikogu soovis ühelt poolt muuta seaduse struktuuri loogilisemaks ja arusaadavamaks, teiselt poolt aga suurendada nii fraktsioonide kui ka komisjonide rolli parlamendi töös. Pärast seaduse vastuvõtmist tehtud muudatustest väärib eraldi märkimist Euroopa Liidu asjade menetlemise korda sätestava peatüki lisandumine 2004. aasta alguses. Tehtud täienduse tagajärjel sai kodukorrasedusest ühtlasi akt, mis määrab

kindlaks Riigikogu ja valitsuse koostöö põhimõtted Eesti seisukohtade kujundamisel Euroopa Liidu õigusaktide ja muude otsuste suhtes.

Riigikogu kodu- ja töökorra seaduse peamine otstarve on sätestada, kuidas Riigikogu täidab põhi-seadusest tulenevaid ülesandeid, niisiis arutab ühis-konna- ja riigiasju ning langetab otsuseid. Seejuures peab kodukord ette nägema Riigikogu liikmete õiguste (vaba mandaadi) teostamisviisid ja kaitsma parlamentaarse opositsiooni õigusi suhetes valitsust toetava enamusega. Sellest tulenevalt on kodukorra-seadus mitte tavaline seadus, vaid akt, mille sätete kohaldamine võib põhjustada tuliseid vaidlusi poliitiliste oponentide vahel, kuid mida enamasti muu-detakse laiapõhjalise kokkuleppe alusel.

Pärast põgusat ülevaadet Riigikogu kodu- ja töökorra seaduse ajaloost ja olemusest on järg kommentaaride tutvustamise käes.

Mis tahes seadusteksti kommenteerimise ees-märk on selgitada kirjapandud sätete sisu. Seletus hõlmab tavapäraselt alljärgnevat: sätte eesmärgi sel-gitamine; tekstis kasutatud terminite tähenduse avamine; sätte seoste teiste sama seaduse või teiste seaduste sätetega osutamine; sätte tekkimise ajaloo-lise konteksti või varem kehtinud analoogsete sätete tekke- ja kujunemislöö kirjeldamine; sätte kohalda-mispraktika, sh kohtupraktika tutvustus. Selgitused peaksid aitama seadusest aru saada ja seda konkreet-setel juhtudel (õigesti) kohaldada. Õigustekstide kommenteerimine on moes näiteks Saksamaal, Eestis on kommenteeritud olulisemaid ja mahuka-maid seadusi – põhiseadust, karistusseadustikku, võlaõigusseadust jt.

Vajadus Riigikogu kodu- ja töökorra seaduse kommentaaride järele on olnud juba mõnda aega. Alates 1992. aastast, kui astus kokku esimene kehti-va põhiseaduse järgi valitud Riigikogu ning võttis vastu oma toimimise ja menetluste aluseks oleva õigusakti, on kodukorrasedust korduvalt muude-tud ja parandatud ning selle sätetest arusaamise üle vaieldud. Sel viisil on kujunenud tõlgendused, tavad ja praktika, kõike seda fikseerida pole aga olnud aega ega ressursi. Nii on teadmine kodukorra toimimi-sest sisaldunud Riigikogu stenogrammides, juhata-se ja komisjonide protokollides ning muudes kirjalikes dokumentides, aga ka nii poliitikute kui ka ametni-ke mälus. Kodukorra kommentaarid on seega va-hend, mis võimaldab koguda kirjeldatud allikates laiali oleva teabe kokku ja tuua see süstematiseeritult nendeni, kes seda teavet (igapäeva)töös vajavad.

Erinevatel põhjustel saabus soodus hetk nimeta-tud töö ettevõtmiseks 2009. aasta sügisel. Riigikogu Kantselei toonase direktori Heiki Sibula eestvedami-

sel moodustus autorite kollektiiv, kuhu kuulusid kodukorraküsimustega enim kokku puutunud kant-seleiametnikud. Probleemide fikseerimine ja läbiaru-tamine, kommentaaride kirjapanek ja toimetamine ning tehnilised toimingud võtsid kokku ligikaudu kaks ja pool aastat. Üsna rahuldav tulemus, kui võt-ta arvesse, et autorid tegid mõtte- ja kirjatööd parla-mendiametniku põhiülesannete kõrvalt.

Kommentaaris on esitatud sätete kaupa, järgides põhimõtteid, mida kirjeldasin eespool. Väljaandes on avatud sätete mõistmiseks tarvilikud parlamendi-õiguse alusmõisted, nagu enesekorraldusõigus ja diskontinuiteedi põhimõte, ning selgitatud põhi-seaduslikke instituu-te, millega seoses üks või teine menetlus kodukorras ette on nähtud (nt arupärimis-õigus ja eelnõu vastuvõtmise sidumine usaldusküsi-musega valitsuse suhtes). Autorid on pannud kirja sätete interpreteerimisvõimalused, sobitades üldtun-nustatud tõlgenduskaanonid ja kujunenud praktika, võimaluse korral on pakutud lahendusi ka olukorda-deks, mida seni ette tulnud ei ole. Kommentaarides on osutatud ka probleemidele sätete kohaldamisel ning juhitud tähelepanu puudustele seaduse tekstis.

Eelöeldut arvestades on põhjust arvata, et kõne-alune teos osutub kasulikuks abimeheks nii parla-mendiliikmetele kui ka -ametnikele, samuti neile, kes Riigikogu töös ühes või teises rollis kaasa löövad.

Seaduste kommentaaride puhul on peamiseks probleemiks see, et need pannakse kirja kindlal aja-hetkel, samas kui seadust ennast päris sageli muude-takse. Seetõttu on vajalik väljaande uuendamine, et see ajale jalgu ei jääks ega kasutuks muutuks. Selle eelduseks on Riigikogu töös ja kodukorra kohalda-misel tõusvate küsimuste fikseerimine ja analüüs, et kommentaaridesse jõuaksid vahepeal loodud pretse-dendid ja muutunud seisukohad. Loodame, et kant-seleil jätkub jaksu sellega süsteemselt tegeleda. „Tugev alus, millelt edasi minna, on laotud,“ kirju-tab Heiki Sibul eessõnas Riigikogu kodu- ja töökorra seaduse kommenteeritud väljaandele.

Aaro Mõttus

*Riigikogu Kantselei asedirektor,
õigus- ja analüüsisiosakonna juhataja*

